

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ЧЕТВРТА СЕДНИЦА
ДРУГОГ РЕДОВНОГ ЗАСЕДАЊА
Четврти дан рада
18. новембар 2016. године

(Седница је почела у 11.10 часова. Председава Владимир Маринковић, потпредседник Народне скупштине.)

*
* *

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Поштоване даме и господо народни посланици, настављамо рад Четврте седнице Другог редовног заседања Народне скупштине Републике Србије у 2016. години.

На основу службене евиденције о присутности народних посланика констатујем да седници присуствује 97 народних посланика.

Ради утврђивања броја народних посланика присутних у сали, молим народне посланике да убаце своје идентификационе картице у посланичке јединице електронског система за гласање.

Констатујем да је применом електронског система за гласање утврђено да је у сали присутно 86 народних посланика, односно да су присутна најмање 84 посланика и да постоје услови за рад Народне скупштине.

Такође вас обавештавам да су спречени да присуствују седници следећи народни посланици: др Владимир Орлић, Александра Малетић, Зоран Радојичић и Иван Костић.

Настављамо рад.

Прелазимо на 1. тачку дневног реда – ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О СПРЕЧАВАЊУ НАСИЉА У ПОРОДИЦИ (појединости).

Сагласно члану 90. став 1. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да су позвани да данашњој седници присуствују: Нела Кубуровић, министар правде, Радомир Илић, државни секретар у Министарству правде, Зоран Балиновац, помоћник министра правде и Јован Ћосић и Златко Петровић, виши саветници у Министарству правде.

Примили сте извештаје Одбора за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу и Одбора за уставна питања и законодавство, као и мишљење Владе о поднетим амандманима.

Пошто је Народна скупштина обавила начелни претрес, сагласно члану 157. став 3. Пословника Народне скупштине отвара претрес Предлога закона у појединостима.

На члан 1. амандмане у истоветном тексту поднели су народни посланик Зоран Живковић и заједно народни посланици Горан Ћирић, Радослав Милојичић, Маја Виденовић, Балша Божовић, Гордана Чомић, мр Александра Јерков, Горан Јешић, Дејан Николић, Верољуб Стевановић, Весна Марјановић, Душан Петровић и Томислав Жигманов.

Да ли неко жели реч? Да.

Реч има Гордана Чомић. Изволите, колегинице Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем. Наш предлог се односи на члан 1. став 2. којим се из примене закона изузимају малолетна лица која учине насиље у породици. Ми желимо да се закон примењује и на малолетна лица која чине насиље у породици, пошто, прво, таква пракса постоји већ у неким општинама у Србији. Свесни смо потпуно колико је то на ивици с обзиром на посебну врсту прописа који се код нас односе на лица до узраста од 18 година, од 16 до 18, мање од 16 и на она која се сматрају одраслима. Спремни смо да саслушамо Министарство, односно министарку, да ли ће лица у овој узрасној доби која су починиоци насиља бити обухваћена неким другим прописима па да се зато сматра да се могу изоставити из закона којим се спречава породично насиље.

Имаћемо, нажалост, потпуно смо сигурни, случајева да имате малолетно лице које је починилац породичног насиља. Шта се дешава у том случају?

Свесни смо такође да, поготово за малолетна лица, дуготрајне казне притвора или посебни режими не дају добре резултате, да се из тога рађа друштвена група повратника у кривична дела или прекршајна дела, и насиља и друга, али је важно бар да овде поделимо став о томе да смо свесни да малолетна лица у породицама у Србији чине насиље. Шта онда радити са жртвама насиља? И шта са тим малолетним лицем, јер је и оно жртва? Тиме себи ускраћује нормалан живот, када у годинама пре осамнаесте сматра да је насиље начин да изрази оно што је његова одлука да се у породици своје место тражи насиљем, а не комуникацијом. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има министар Нела Кубуровић.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем. Уважени председавајући, даме и господо народни посланици, што се тиче вашег амандмана, као што је наведено у самом образложењу, није прихваћен из разлога што основни циљ овог закона, а то је могућност изрицања хитних мера, није адекватан

према малолетним учиниоцима кривичног дела, односно да се примени и да се удаљи из стана.

С друге стране, постоји Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела, који ће се у сваком случају примењивати на њих уколико су починиоци насиља у породици, који је специфичан и управо води рачуна о карактеристикама малолетних лица. С друге стране, не може да се искључи ни примена Закона о социјалној заштити, који такође води рачуна о малолетним лицима када су учиниоци кривичних дела. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Зоран Живковић.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Ово објашњење које је дала министарка било би прихватљиво да основни циљ овог закона и овог члана није управо то да се физички из куће, стана одстрани неко ко врши насиље.

Наравно да постоје други закони који се баве кажњавањем малолетника за та кривична дела, али је суштина у томе да жртва буде заштићена. То што ви можда немате у овом тренутку решење где би они били смештени... Они не морају да буду само истерани, него могу да буду смештени у неку институцију.

Само образложење каже да се „амандман не прихвата због тога што је примена овог закона неспојива са кривичноправним статусом малолетника“. Не говоримо ми о малолетницима уопште, него само о онима који врше кривично дело. Не могу они да буду заштићени зато што имају три месеца испод 18 година, па онда могу да врше насиље и према млађима и према старијима у свом дому.

Каже: „Пре свега, било би непримерено да се малолетнику изрекне хитна мера јер би то било у супротности са његовим узрастом“. Зашто? Ако се направи дом, ако се направи у полицијској станици, не знам где, неко место где они могу да буду тих 48 сати, да се охладе, да оставе жртву на миру, онда је то потпуно спроводљиво, а да буде поштовано то што су млади и што имају неке специфичне потребе и специфичан статус у кривичноправној теорији и пракси.

Мислим да треба да радите на томе да се нађе начин да се та малолетна лица избаце ако су вршила насиље у породици, да буду истерана са места где су вршила насиље. Да ли у овом тренутку немате решења за то? То могу да прихватим, али онда обећајте да ће то бити решено у некој следећој измени закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има министар Нела Кубуровић.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем. Желим да истакнем да закон не предвиђа могућност да неког удаљите из стана на 48 сати, већ постоји могућност да се та мера продужи и да удаљење укупно траје 32 дана.

С друге стране, треба имати у виду да је реч о малолетним лицима, а то нису само лица од 14 до 18 година, него обухвата и појам деце

до 14 година. С обзиром на њихову специфичност, не могу да се примењују одредбе овог закона. Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела свакако регулише поступак и води рачуна о специфичности малолетних лица када су она учиниоци кривичног дела, па макар то било и кривично дело насиља у породици.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народна посланица Миланка Јевтовић Вукојичић.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Амандман не треба прихватити зато што је он у директној супротности са основним циљем доношења овог закона.

Свака одговорна влада, а ова влада је одговорна, ради на повећању правне сигурности кроз адекватну правну регулативу, у циљу заштите сваког њеног грађанина. Правна сигурност обезбеђује се на тај начин што један законски акт односно један закон није у супротности са другим законом јер би се на тај начин створио правни хаос.

Управо из разлога што је за малолетне учиниоце кривичних дела донет Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, овај предложени амандман је у директној супротности са чл. 91, 92. и 93. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица. Према малолетним лицима, наравно, судови примењују адекватну заштиту када су у питању починиоци насиља. То се обезбеђује кроз сарадњу суда и органа старатељства, а кроз изрицање васпитних, а не ових мера које предлагач амандмана предлаже. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем. Користићу време овлашћеног представника.

Дакле, говорили смо, када смо расправљали у начелу, управо је код малолетних лица ова хитна мера веома незгодна. На овај начин имамо једну велику рупу у овом закону.

Шта се дешава када неко са 17 година туче своју мајку? Имао сам прилику, несрећну прилику да чујем какве су се све страхоте тој жени дешавале и на који начин се она довијала да би побегла од породичног насиља, апсолутно ништа није могло да се уради или догоди, и да лице које живи са њом у стану то континуирано ради. Да ли је у питању зависност од наркотика или нека друга ствар, не желим сада у то да улазим, али на овај начин, са овом хитном мером, слажем се да не бисмо могли да испунимо оно што је циљ закона, у овом конкретном случају.

На који начин ћемо решити такве проблеме када имамо случај да неко од 16 или 17 година малтретира своју мајку, која не може да побегне од породичног насиља у том случају, која не може да се спасе тако

што ће полицијски службеник одредити притвор од 48 часова, или га после продужити на 30 дана, као што сте и сами рекли?

Из тог разлога је нама та хитна мера била шкакљива у самом старту, јер не решава проблем од почетка до краја, већ само у случају пунолетних лица. Дакле, морамо да нађемо механизам како ћемо спречити насиље у породици, како ћемо заштитити чланове породице у овим случајевима, који нису тако ретки у пракси. Увек се помиње да су то, барем је такво већинско мишљење, супружници. Не, врло се често дешава да су у питању деца и у том случају не можемо да решимо овај проблем. А у већини случајева долази до тога да су они константно повратници и да константно врше насиље у породици и да константно не можемо да пронађемо неко решење које ће до краја решити овај проблем. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли могу да замолим госпођу министар да сачекамо јер имамо још неколико дискусија? На крају ћемо вам дати могућност да одговорите, пошто има доста питања за вас. Хвала.

Реч има народни посланик Соња Влаховић.

СОЊА ВЛАХОВИЋ: Хвала. Поштовани председавајући, уважена министарка Кубуровић, колеге и коллегинице посланици, желим прво да пожелим министарки успешан рад. Желим, као жена, да јој се захвалим због тога што нам један овакав закон доноси у Скупштину и у име Владе брани и предлаже закон против насиља над женама.

Јављам се по амандману. Колеге су поднеле амандман да се у члану 1. став 2. брише, уз образложење да сматрају да овај закон мора да се примењује и на малолетна лица која учине насиље у породици, посебно када је у питању координација служби у спречавању насиља и заштити жртава.

Што се тиче самог материјала, за грађане Србије, да знају, сваки посланик добија исти материјал, са предлогом закона и образложењем зашто се тај закон доноси. Таксативно, за сваки члан у овом предлогу закона који се тиче борбе против насиља над женама стоји зашто се тај члан доноси.

Тако стоји, за члан 1. став 2: „Закон се не примењује на малолетна лица која учине насиље у породици зато што се одговорност и санкције које се њима могу изрећи због учињеног насиља у породици, кривичних дела и прекршаја уређују другим законима, као што су Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, Закон о прекршајима и Породични закон. Такође, хитне мере нису примерене малолетницима због њиховог узраста и правног статуса.“ То стоји у образложењу зашто је у овај члан унет став 2. да се малолетна лица не укључују у овај закон.

Поносна сам што ћемо ми обележити 25. новембар, Међународни дан борбе против насиља над женама, и као Унија жена

Српске напредне странке, као дан који је битан увек да се обележи, али сада ћемо га посебно обележити зато што је Влада Републике Србије донела први пут овакав закон о спречавању насиља у породици. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Милија Милетић.

МИЛИЈА МИЛЕТИЋ: Захваљујем. Уважени потпредседниче, уважена министарко, колеге посланици, ја ћу подржати претходну колегиницу и нећу прихватити овај амандман колега које су га предложиле, баш због тога што смо већ у једном закону дефинисали како се ради са малолетницима који направе неко кривично дело и нема потребе прихватити овај амандман.

Закон који је стављен, и данас што радимо... Ја ћу гласати за закон и за све ове предлоге закона зато што мислим да су то исправни закони и зато што је потребно да нама у Србији дођу овакви закони, да заштитимо породицу и да заштитимо све оно што нам је свето.

Још једном позивам све колеге посланике да не подржимо овај амандман. Ја ћу, као посланик Уједињене сељачке странке, гласати за закон и за све ове законе јер мислим да закони које предлаже Влада, на челу са нашим премијером, јесу закони који дају наду за бољи живот свих грађана наше Србије.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала, колега Милетићу. Реч има народни посланик Александар Марковић. Изволите.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Па, овде је прилично јасна и чиста ситуација – дакле, неприхватљив амандман предложен у тексту да се брише став 2, из свих оних разлога које је Влада доставила у свом писменом образложењу у виду мишљења, а и због онога што смо чули из претходне дискусије.

Ја бих само додао да је потпуно нормално и здраво, рекао бих, да малолетна лица имају мало специфичнији третман. Мислим да је то нешто што је логично, мислим да је то нешто што је потребно. А то гарантује, како је госпођа Влаховић малопре лепо објаснила, и Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела, који је у том случају неспојив са брисањем овог става овако предложеног члана 1.

Малолетна лица, као што сам рекао, имају специфичну улогу, специфичан третман и специфичан положај. То је препознао наведени закон. Мислим да ту нема места некој нарочитој дискусији, просто, не можемо их доводити у равноправан и исти положај са одраслим лицима. Зато мислим, из свих тих разлога, да је потребно да одбијемо предложени амандман, односно да усвојимо закон у предложеном тексту, са предложеним решењима. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, колега Марковићу. Реч има народна посланица Ивана Стојиљковић. Изволите.

ИВАНА СТОЈИЉКОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Ја бих само допунила зато што је већина претходних говорника рекла оно што јесте суштина, а то је да је овај предлог закона пре свега превентивног карактера и да је јако битно да заштитимо све чланове породице.

Оно што до сада нисмо чули, а битно је поменути када су у питању малолетна лица, јесте да се ту постиже један мултидисциплинарни, системски приступ. Када су малолетна лица у питању, обично се сматра да она долазе из дисфункционалних породица, па се шире мора посматрати ова проблематика. Зато се укључује комплетан систем и примењују сви остали закони. Наравно да овај закон у овом смислу, превентивном, није примењив на малолетна лица, али свакако да ће и она бити заштићена његовом применом. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Захваљујем. Реч има народни посланик Оливера Огњановић.

ОЛИВЕРА ОГЊАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Предлажем да се одбије амандман по наведеном члану из простог разлога што малолетна лица која учине кривично дело, односно дело насиља у породици... Полицајац који утврди наведено дело нема право да приведе то малолетно лице и мора да обавести надлежни центар за социјални рад, коме мора да поднесе извештај.

Такође, знамо да Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела примењује васпитне мере. Уколико се за старије малолетнике утврди да су учинили кривично дело, одређује се малолетнички затвор, с тим да се увек иде ка томе да се примењују васпитне мере по налозима да би се рехабилитовало малолетно лице. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Да ли још неко жели реч по овом амандману? (Не.)

На члан 1. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Петар Јојић и Зоран Красић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Зоран Красић. Изволите.

ЗОРАН КРАСИЋ: Ми смо поднели амандман на први члан да бисмо дефинисали о чему се ради у овом закону. Очигледно је да предлагач није схватио, већ је направио феноменолошку грешку.

Шта ми можемо да уредимо законом? Начин остваривања неког људског права. Не можемо да се мешамо у садржину људског права. Да ли је ово закон о надлежностима надлежних органа, или је ово закон који има шири карактер и треба да спречи појаву насиља и да се предузму неке мере којима би се спречиле евентуално штетне последице и ненакнадиве последице када је у питању насиље?

Ми смо поднели амандман да прецизирамо шта је предмет овог закона, у складу са Уставом, са међународним стандардима, а онда смо добили одговор и из тог одговора схватили да у ствари немамо с ким да

причамо, да они не схватају шта је закон, докле може да се иде са законом, какве норме треба да буду. Јер, ако се прочитају наши закони, видеће се да је нашим амандманом прихваћена и примењена она систематика која постоји годинама. Нажалост, овде се иде са ресавским схватањем шта треба уредити законом, како треба уредити и наравно да овај начин који Србија деценијама користи не одговара начину који се користи у Европској унији.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Да ли још неко жели реч?
(Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Срђан Ного, Бошко Обрадовић, др Драган Весовић, Марија Јањушевић, мр Иван Костић и Зоран Радојичић.

Да ли неко жели реч? (Да.) Реч има народни посланик Срђан Ного.

СРЂАН НОГО: Као што смо указали приликом расправе о овом закону у начелу, ово није закон о спречавању насиља у породици, већ закон који регулише рад и међусобну координацију државних органа на пословима када се деси насиље у породици или када би требало насиље у породици спречити.

Због овога смо сматрали да је врло необично да овако један циљ закона стоји у члану 2. Ми смо казали да по садашњим позитивноправним прописима велики број закона уређује ову материју, а државни органи су имали обавезу да раде свој посао и поступају по закону. Е, сад ако су државни органи до сада били неефикасни, ако нису знали да раде свој посао, ако нису знали да се организују, чему доносити закон који треба да их натера да поштују закон? То је један велики апсурд.

Због тога смо сматрали да је један овакав члан просто сувишан и само исмева рад државних органа. Ако већ морамо да донесемо један закон којим констатујемо да су неефикасни, немојте да се баш и исмевамо у самом том закону.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Нела Кубуровић.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем. Не бих рекла да се ико исмева с обзиром на то да је сам назив закона – спречавање насиља у породици. Значи, сврха му је да спречи да до насиља дође. Други закони који се помињу примењују се управо онда када је наступио случај насиља. Значи, превентивни циљ овог закона је пре свега да спречи и не видим шта је проблем да постоји циљ закона с обзиром на то да се самим тим омогућава лакше тумачење осталих одредаба.

Мислим да српско законодавство и нормативна техника треба да прате савремене европске трендове. Све чешће се у европском законодавству појављује као једна од одредаба циљ закона, тако да је и овај закон, с обзиром на то да је нови, применио то правило овде.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Срђан Ного.

СРЂАН НОГО: Не бих могао да се сложим са овом тезом, зато што не знам да је могуће да казнени закони могу да врше превенцију. Па, превенција се ваљда врши неким другим мерама, мерама социјалне политике, економске политике, просто, променама стања у друштву. На тај начин се најбоље врши превенција. Заиста, казнена политика, зна се када наступа – нажалост, када наступе одређена противправна понашања.

Због тога не бих могао да се сложим да овај закон има превентивни карактер и да може да заустави и реши проблем насиља у породици. Онда бисмо могли да поставимо питање, ако се после доношења овог закона буде дешавало насиље у породици, ко је крив? Сигурно не може да буде крива ни Влада, нити овај закон. Просто, насиље у породици је један друштвени феномен. Као што доношењем Кривичног законика нисте елиминисали кривична дела, значи, кривична дела се дешавају. Неким другим мерама, социјалним, друштвеним и економским, можете да вршите превенцију кривичних дела и мењате свест у друштву, а не једним казним законом. Тако да не бих могао да се сложим са овим образложењем.

Друго, мислим да се исмева рад државних органа јер се они критикују, институције се критикују да нису радиле довољно добро свој посао. Ако нису радиле, онда је подзаконским актима и разним другим мерама њихов рад могао да се учини ефикаснијим, а не доношењем једног посебног закона.

Мислим да овај закон има, нажалост, идеолошку премису, јер ви у следећем члану драстично проширујете појам породице и на партнерски однос, али о том потом, биће времена да о томе говорим.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Марко Благојевић.

МАРКО БЛАГОЈЕВИЋ: Хвала. Само по овом амандману да кажем да се не бих сложио са колегом пошто закони сами по себи имају превентивни карактер, и казне такође, тако да треба то мало да погледају.

И Љотић је био правник; мора колега мало више то да погледа и изучи, пошто је њима близак. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Милимир Вујадиновић.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председавајући. Даме и господо народни посланици, морам на почетку да кажем да као народни посланик не бих подржао предложени амандман. Наиме, не бих се сложио са тиме да се ради о исмевању било ког органа или било које појаве у друштву. Ово је веома озбиљна појава у друштву. Сведоци смо да већ увелико узима своје жртве. Чини ми се да је ове године, ако сам добро пратио, преко 30 жртава узела ова појава која је, нажалост, узела маха.

Осврнућу се само на неке податке из локалне самоуправе, из Суботице, одакле долазим. У току 2015. и 2016. године имали смо 172

случаја насиља у породици. Не бих баш рекао да је оно што је угрозило 172 породице исмевање, нити да било ко може да исмева такву једну појаву. То је питање стотина људи.

Истина је, такође, да свако може бити угрожен у породици, али ако погледамо податке, опет ћу се осврнути на локалну самоуправу из које долазимо, 83% жртава породичног насиља су жене.

Знам да се ради о закону који уређује насиље у породици и очигледно су жене највише угрожене, али волео бих да имамо и неки законски предлог којим можемо да заштитимо и друге жене, нарочито оне које се нађу на удару неодговорних политичара жељних којег процента у изборној ноћи, који су онда спремни да потегну сва средства против жена како би који изборни промил намакли и нашли се у овом дому, а онда се, тобоже, борили за традиционалне породичне вредности и све оно што Србија сада баштини.

Слажем се у потпуности са мојим колегама, Србија није земља коју карактерише насиље у породици. Надам се да ћемо коначно и таквим стварима стати на пут. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, народни посланик Срђан Ного.

СРЂАН НОГО: Господине Арсићу, повреда Пословника, члан 106. Господин ... Заиста га нисам разумео о чему је причао. Какве везе има са темом то како је Српска напредна странка манипулисала у изборној ноћи Републичком изборном комисијом? То ми није било најјасније, мислим да манипулације Дејана Ђурђевића и Српске напредне странке у изборној ноћи нису у вези са законом о насиљу у породици. Јесу насиље, али насиље над изборном вољом грађана. Тако да мислим да је требало да опоменете човека. Ионако је господин Мартиновић обећао тај анкетни одбор и биће прилике да о томе причамо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Ја заиста не знам за споменуто крађу гласова, али знам шта се десило у Републичкој изборној комисији. Пренели су сви медији, сви у Србији знају.

Колега који је говорио пре вас повезао је то насиље са темом закона. Не видим у чему је он прекршио Пословник.

Реч има народни посланик Милимир Вујадиновић.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Морам да се вратим уназад. Не бих се сложио са тим да та тема нема везе. Ја вам упорно понављам, 83% оштећених када је у питању насиље у породици јесу жене, по правилу. Само правим поређење да је то, изгледа, појава и у друштву, нарочито када је у питању политика. Цела Србија је имала прилику да види да су прваци појединих партија, који су се игром случаја нашли у Парламенту, у стању да врше насиље над српским мајкама, српским женама, не бирајући, а после уђу у Парламент и боре се за тзв. традиционалне вредности, за српске мајке, српске жене, као да, тобоже, то право припада само њима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Марија Јањушевић.

МАРИЈА ЈАЊУШЕВИЋ: Захваљујем, председавајући. Указујем на повреду члана 107. Достојанство овог дома је урушено, а и наше лично.

Управо зато што Двери осамнаест година причају да је неопходно да се ово друштво окрене породици и да породица буде у центру свега, било је важно баш председника ове странке окарактерисати као насилног. Упорно говорите како је цела Србија видела, а никако да докажете. Понављање лажи више пута, не постаје увек истина.

Тражили смо анкетни одбор. Ви сте предложили, па нисте гласали за сопствени предлог, а ми једноставно тренутно не можемо да обезбедимо већину за то. Ево, лепо, поштено да се утврде све чињенице и да то што је цела Србија видела, видимо и ми у овом парламенту, па да се једном и заувек разјаснимо ко је насилник, а од кога то покушавају да направе.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Не знам због чега сте се ви пронашли прозваним пошто вас ни у једном тренутку колега који је говорио пре вас није споменуо, ни именом, ни презименом, ни као политичку странку. Још нешто морам да вам кажем, тешко да ћете било кога да убедите, па и мене, да не верује својим очима и не верује својим ушима, него вама. Жао ми је.

Србислав Филиповић, народни посланик. Изволите.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, уважени председавајући. Овај амандман свакако треба одбити. Хоћу да се осврнем на разлоге које су они који су га предложили рекли – да казнена политика не може да одврати насилнике. Мислим да може да их одврати, поготово она која је предложена у овом закону, јер неко ко види да ће уколико почини неко законом недозвољено дело за то и одговарати и да постоје јасно прописане санкције, то је ипак на неки начин показатељ и утиче сигурно на одређени број или проценат потенцијалних насилника да насиље не почине.

Могу да се сложим делимично са претходном говорницом да јесте повређено достојанство, али достојанство и ње као даме тиме што јесте припадник једне групе која је насрнула, могу тако да кажем, у Републичкој изборној комисији на другу жену.

Неко ко је склон примени насиља сигурно није позван да у овом високом дому говори о спречавању насиља. Прво се определите јесте ли насилници или нисте насилници и онда ћете моћи да о овоме равноправно разговарате са нама. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Владимир Маринковић): Захваљујем. Реч има Срђан Ного. Тражите реплику? Изволите.

СРЂАН НОГО: Реплика, као овлашћени представник посланичке групе.

Просто, не знам да ли господин који је пре мене говорио зна на шта се односи члан 2. Значи, члан 2. каже шта је циљ овог закона, да уреди организацију и поступање државних органа. Није говорио ни о каквом заштитном објекту, нити је говорио о казненој политици. Тако да бих поручио колеги да прво прочита члан закона о коме говори, да прочита амандман и образложење, па онда евентуално да коментарише.

Што се тиче насиља и насилника, подсетио бих колегу да ми на изборе не шаљемо разне Зеље, Звонке и остале, нити смо икада тукли своје политичке противнике. Просто, зна се у Србији ко је насилник и ко се насиљем бави. А што се Двери тиче, ми никада нећемо на насиље одговарати насиљем. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реплика, Србислав Филиповић. Изволите.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, председавајући.

Па, знате шта, то о чему ви причате, то просто није тачно, то су ноторне лажи.

(Председавајући: Молим вас, обраћајте се мени директно. Хвала.)

Наравно. Свакако је цела Србија имала прилику да види на телевизијским снимцима, у вестима, на „Јутјубу“, пренели су скоро сви штампани и електронски медији то што су та господа радила, како су скакала по балконима, како су јурила жене по ходницима, како су после поноћи ђипала по Републичкој изборној комисији не би ли навукла неки проценат да уђу у ову скупштину. Пошто су тамо скакали по изборној комисији, пошто су нападали жене, данас долазе овде да нама причају против насиља. Нема смисла.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Хвала. Затварамо круг реплика.

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Срето Перић и Зоран Красић.

Реч има народни посланик Срето Перић. Изволите.

СРЕТО ПЕРИЋ: Даме и господа народни посланици, госпођо министар, приликом објашњења једном колеги да циљ овог закона треба да буде превентива, помислио сам да смо ми из Српске радикалне странке и ви као министар донекле, на пола пута, кренули у истом правцу. После сам схватио да нисмо, поготово када неке колеге које су гласале за ваш избор за министра кажу да се подразумева да закон превентивно делује, сваки закон.

По нама се подразумева и да је породица светиња, али, очигледно, неколико дана дискутујемо о овом закону, на бази тих чињеница видимо да је породица прилично угрожена.

Ми смо у члану 2. интервенисали управо због тога што сте ви, односно Влада је Предлогом закона покушала да објасни ко су надлежни органи и установе које ће да интервенишу уколико се деси породично насиље. Предложили смо да се члан 2. Предлога закона мења, значи имали

смо амандманску интервенцију, и то тако што смо још једном желели да истакнемо значај превентивног деловања у спречавању насиља у породици. Нама је основно да се препознају особе које су склоне вршењу породичног насиља и да на тај начин интервенишемо, наравно и органи, пре него што се оно деси. Неће нама изабрани полицајац, како сте ви рекли, пошто имамо изабраног лекара, моћи увек да помогне.

Мислим да је вама било много битније да се приликом доношења овог закона позовете на Истанбулску конвенцију него да суштински решите овај проблем.

Мислим да смо заиста на добар начин покушали да објаснимо да основни смисао овог закона треба да буде превентива. И једна особа жртва насиља, и један изгубљени живот је много уколико су држава или било који појединац могли то да спрече. А то што ћемо ми после прописати законом који су надлежни државни органи и установе да би тај био адекватно кажњен и да би се можда превентивно деловало на неке друге извршиоце, то је већ касно.

Вама није касно да у овом моменту расправе прихватите амандман Српске радикалне странке, који ће даље упутити и на добар начин трасирати пут да за одређени степен, проценат породично насиље смањимо. А ова влада ће, пре свега, морати много више да делује превентивно и на отклањању узрока који доводе до насиља у породици.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Захваљујем.

Да ли још неко од посланика жели реч? (Не.)

На члан 2. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Горан Богдановић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић.

Влада и Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу прихватили су амандман.

Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије.

Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, поштовани председавајући. Поштована министарко, желим да вам се захвалим на прихватању овог амандмана. Жеља нам је била, кроз свих десет амандмана, да побољшамо овај закон. Сматрамо, с обзиром на размере које је насиље у породици нажалост данас у Србији попримило, да је доношење овог закона који треба да помогне бољем раду државних органа потреба.

Желим само да поновим да овај закон није нешто ново, нешто што је једини механизам, који ће тек од сада постојати, државних органа за борбу и спречавање насиља у породици, него је једна помоћ да се лакше

ради, да отклони неке дилеме и појача и покаже бригу државе према овом проблему. Надамо се да ће примена овог закона довести до смањења овог лошег тренда, а то је повећање броја случајева насиља у породици.

Имали смо неких десетак амандмана, два су прихваћена. Говорићемо касније о онима који нису. Драго нам је што сте ове прихватили и мислим да је било места да се прихвати већина наших амандмана које смо предложили. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Наташа Јовановић, Миљан Дамјановић и Зоран Красић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Зоран Красић. Изволите.

ЗОРАН КРАСИЋ: Ми смо овим амандманом само хтели да кажемо и да утичемо да се закон учини што прецизнијим. Не сме овај закон да шири дефиниције насиља у породици које већ постоје у два закона. Ако овај закон треба да спречи, он треба да спречи оно што је дефинисано Кривичним закоником и Породичним законом, а овде имамо промену дефиниције шта би то могло да буде насиље, не директно, него индиректно. Шире се елементи који су прописани Кривичним закоником и Породичним законом у погледу чланова породичног домаћинства и свих који су обухваћени тим законом, што је непримерено, јер овај закон не сме да дерогира она два, која су много важнија и која су много значајнији прописи.

Морам да вам скренем пажњу, ако сте већ, а написали сте у образложењу, рекли да држава може да се меша у ове ствари зато што има обавезу да регулише породичне везе, како сте написали, ви сте сада добацили да сте у обавези да регулишете и сексуалне везе, тако сте написали у образложењу закона. Просто ме чуди да нисте прописали да Влада доноси уредбу о вођењу љубави, јер толико далеко идете, потпуно непотребно идете. Потпуно сте заборавили да постоји институт – развод брака. Дошли сте у ситуацију да због неког партнерског односа, где нема ни заједнице живота него неки емотивни однос, стварате чак и партнерско сродство чланова породичног домаћинства са неким ко се забавља са неким другим чланом породичног домаћинства. Да ли имате неку меру докле можете да идете? То је та опасност овог предлога закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Нела Кубуровић.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Даме и господо народни посланици, што се тиче дефинисања појма насиља у породици, свакако је овим законом проширено и другачије је и шире значење у односу на оно које се помиње у Породичном закону и Кривичном закоником.

Може вама да се свиди или не Истанбулска конвенција, али ова Народна скупштина је ту конвенцију прихватила, тако да Србија има

обавезу да своје законодавство усклади са тим. Самим тим, појам насиља је, поред сексуалног и физичког, проширен и на појам економског насиља. А не видим да ми уводимо неке нове појмове што се тиче сексуалних односа међу партнерима.

Оно што је битно – јесте шири појам круга лица која су заштићена овим законом, али, самим тим, мислим да ни на један начин не угрожавамо оно што је прописано Породичним законом. Такође, ни сам Породични закон није у потпуности усклађен са Кривичним закоником када дефинише појам породице, па не знам зашто не би и овај нацрт закона о спречавању насиља у породици проширио круг лица на која се овај закон примењује. У Породичном закону исто постоји могућност да се примењује на особе које више не живе у заједничком домаћинству, а исти принцип је и овде примењен, тако да мислим да можемо да будемо доследни када је реч о кругу лица на која се закон примењује.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Ако је то што је донето у Истанбулу, а овде потврђено, на нивоу Библије или Устава Републике Србије, онда га тумачите, пре свега, као налог да промените одредбе Кривичног законика и Породичног закона, а не да уводите кроз један закон који треба да буде превентивни пропис, који треба да спречи наступање насиља у породици.

Немате уставног овлашћења да овим прописом, којим, како ви кажете, желите да регулишете пре свега поступање надлежних државних органа и омогућите да људи који су задужени, службена лица, препознају шта би то била опасност од насиља... Овим прописом не можете да угрожавате, на било какав начин, Кривични законик и Породични закон.

То је проблем, што ви не схватате где грешите. Овим законом је то забрањено. У овом министарству постоји склоност да такве ствари ради. Чак је Уставни суд морао да поништи два члана која су такође дошла из тог министарства, тиче се Закона о Виском савету судства, јер су показали склоност да иду изван оквира Устава и да законом шире нешто и грабе неку надлежност.

Овај закон овакав не може да иде. Не смете да мењате оно што је прописано, оно што је дефиниција. Кривичним закоником је прописано шта је забрањено, Породичним законом је прописано шта је забрањено и не можете ви да мењате те дефиниције, да ширите нека овлашћења, и у погледу лица која могу да буду жртве и у погледу лица која могу бити могући учесници и извршиоци нечега што је насиље у породици. То вам је забрањено. Забрањено.

Немојте да се позивате на те декларације. Ако се већ позивате на њих, промените у Кривичном и у Породичном, а не трећим законом да дезавуишете два закона која већ имају неку судску праксу.

Због овог дела, кривичног дела насиља у породици, и због овога што је прописано Законом о парничном поступку, наши судови годинама се муче како да на јединствен начин примене ово, и зато постоји овако широка и неконзистентна судска пракса.

Сада се уноси још већа забуна у делу који се односи на хитне мере. Видећете каква ће игранка бити у правосуђу, у полицији, да не отварам питање корумпираних људи у центрима за социјални рад који раде на овим пословима. Погледајте мало судске предмете па ћете да видите шта све судије и тужиоци утврђују шта се дешава у центрима за социјални рад када се овакви предмети појаве. Јер, ово је тржишна економија и на овоме неко зарађује, да знате. И на неким патњама неких људи неко зарађује. Зато су овакви наши спорови.

Ја вас превентивно упозоравам, водите рачуна да не направите још већу штету у овој области која је и те како сложена и тешка.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Марија Јањушевић. Изволите.

МАРИЈА ЈАЊУШЕВИЋ: Захваљујем. Држава свакако мора да поштује преузете обавезе, али, пре свега, прва обавеза је да чува породицу, а овај закон ће се очигледно претворити у своју супротност; заправо, сам ће постати насиље над породицом.

Указујем на то да ми чак и у Породичном закону немамо прецизно дефинисан појам шта је то породица, па ћу у том смислу прочитати како је то регулисано у Републици Српској, где се породица дефинише као животна заједница родитеља и деце и других сродника. Република Српска има изграђен систем институција које пружају помоћ, услуге и заштиту породици, јер је и законским прописима утврђено да држава обезбеђује посебну заштиту породици. Ми ћемо то и писаним путем, наравно, овде доставити.

Што се тиче колега прекопута, што су већи број странака променили, гласнији су у понављању лажи. Да, цела Србија јесте покушај да направите насиље од нас. (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Јањушевић, верујте ми да сам морао да вас искључим, јер да то нисам урадио, морао бих да вам изрекнем опомену.

(Марија Јањушевић: Нема смисла. Знам да сте морали. То није у реду.)

Да ли још неко жели реч по овом амандману? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Љупка Михајловска.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Љупка Михајловска.

ЉУПКА МИХАЈЛОВСКА: Хвала. Дакле, идеја је била да се овим амандманом, поред ових дефиниција које су унете, о томе шта је

спречавање насиља и шта је непосредна опасност од насиља, уведе и део који се односи на посредну опасност.

У образложењу Владе које смо добили, пошто је амандман одбијен... Иначе, образложења су стигла ноћас у поноћ, тако да нисмо ни стигли адекватно да се спремимо и дамо контрааргументе.

Могу слободно да кажем, моја оцена је да је цео овај закон поприлично склепан збрда-здола; мислим да ће, ако се усвоји у оваквом облику, чак и са овим прихваћеним амандманима, врло брзо поново бити на дневном реду да се мења и допуњује.

Ви сте у образложењу рекли: „Влада не прихвата амандман јер није јасан правни значај разлике између непосредног и посредног насиља, тачније, та разлика се у закону нигде не чини“, што наравно није тачно. Погледајте члан 15. Предлога закона, став 4. који каже: „Ако надлежни полицијски службеник установи постојање опасности која није непосредна“, ако опасност није непосредна, значи да је посредна, „сва доступна обавештења о насиљу у породици или опасности од њега и своју процену ризика доставља основном јавном тужиоцу и центру за социјални рад“. Дакле, нисте дефинисали која је то опасност која није непосредна. Молим за одговор.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има министар Нела Кубуровић. Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Хвала. Управо оно што сте рекли, то је она опасност која постоји, али није довољна да дође до изрицања хитне мере. Постоји обавеза надлежног полицијског службеника да достави податке координационој групи како би управо она радила у складу са својим овлашћењима која су прописана законом. У тој ситуацији једини изузетак је што не постоји довољно основа да би се непосредном учиниоцу изрекла хитна мера удаљавање из стана.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Ивана Стојиљковић. Изволите.

ИВАНА СТОЈИЉКОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Само бих додала на све ово да смо се овде просто поиграли речима, односно предлагач овог амандмана желео је игром речи да постигне неко удаљавање од момента, да постигне неки дужи период, да направи одстојање од потенцијалног злочина.

Оно што је за сваку похвалу код предлога овог закона јесте управо то што ће од сада чак и пријава за коју није процењено да је била упозоравајућа, да не кажем грубо – лажна, како смо ми то до сада... Не ми, али просто се тако категорисала, да је могућа лажна пријава. Значи, она ће се заводити и пратиће се кроз евиденцију, наставиће се праћење тог случаја.

Зато не можемо сада да направимо разлику између непосредног и посредног јер ће се свака пријава сматрати непосредном – значи, пратиће се – и ниједан случај неће бити запостављен, као што је то

до сада била ситуација, тако да та посредна опасност просто не може никако да се дефинише. Свака ће се ситуација сматрати непосредном, пратиће се. Ово је велика ствар и велики помак у овом закону, што ће се на највиши ниво подићи праћење и свакој пријави дати важност. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Горица Гајић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Горица Гајић. Изволите.

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Хвала, господине председавајући. Ставом 1. члана 3. дефинисано је, у ствари, од чега се састоји процес спречавања насиља у породици, да је то скуп мера којима се открива непосредна опасност од насиља и скуп мера које се примењују када је непосредна опасност откривена.

Ми смо само покушали овде да допунимо амандманом тако да разликујемо скуп мера које се примењују када откривамо непосредну опасност од економског, психичког и других врста насиља које су овде наведене и ризика (значи, да препознамо ризик) од тешког физичког повређивања и убиства жртве насиља.

Сматрамо да треба разликовати те две категорије. Ми смо овај закон пре свега ставили овако брзо, да тако кажем, на дневни ред, јер је углавном насиље у породици резултирало убиствима, смртним исходом жртве насиља. Просто кажемо да ту треба да постоји неки скуп мера који мало разликује, ако уопште може да се каже да постоји бенигнија врста насиља. Али, свакако није исто економско насиље и потенцијални ризик од тешког физичког повређивања и, евентуално, убиства жртве. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч?

На члан 3. амандман је поднела народни посланик Татјана Мацура.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Татјана Мацура. Изволите.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Ја сам својим предлогом објаснила да је предлагач у формулацији става 3. члана 3. пропустио, пре свега, да дефинише шта представља породично насиље. На тај начин је уместо идентификовања појма прешао на описивање радње насиља, што је увело конфузију у члану 3. иако је у самом називу члана одређено да исти одређује појам насиља у породици.

Ова измена је нужна како би се направила дистинкција између појма и радње насиља у породици.

Нејасно је због чега је предлагач уже дефинисао однос између учиниоца и жртве. Породични закон у члану 197. шире дефинише појам

односа између учиниоца и жртве, а са циљем обухватања ширег круга лица која могу бити жртве.

Овај део измене става 3. у члану 3. неопходан је због тога да не би из законске дефиниције испала лица која су била или јесу у емотивној или сексуалној вези, без обзира на постојање заједнице домаћинства, као и због лица која имају заједничко дете или је дете на путу, без обзира на постојање заједнице живота.

Предлагач је послао следеће образложење којим се одбија овај члан: „Влада не прихвата амандман зато што је дефиниција насиља коју садржи Предлог закона јаснија, лапидарнија и има већи степен логичке кохезије.“

Мој коментар на то је – предлагач реферише на степен логичке кохезије при дефинисању насиља, а да при том не примећује да су амандманом предложене допуне инспирисане Породичним законом, а не Кривичним, како то предлагач погрешно наводи.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Олена Папуга и Нада Лазић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 3. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Горан Богдановић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, председавајући. Поштоване колеге народни посланици, поштована министарко, ми смо амандманом хтели да проширимо у овој дефиницији породице на кога све, у којим случајевима, овај закон може да се односи – и на старатеље, у складу са чињеницом да Породични закон регулише институт старатељства и односе старатеља и штићеника.

Амандман је одбијен са образложењем разлога за претходни амандман, који су колегинице Папуга и Лазић предложиле, које су сличан амандман дале. Једна реченица која мени није јасна у том образложењу за одбијање – да „у случају одсуства тих веза тешко може доћи до насиља“. Али, може. Тешко, али ипак може, у неким случајевима може, и зато ипак сматрамо да треба прихватити овај амандман.

Стоји на крају овог последњег става реченица – или према другом лицу са којим живи или је живео у заједничком домаћинству. Ми генерално имамо тај проблем са тим општим дефиницијама које стоје у закону. Ви нешто побројавате, рецимо, у овом члану побројавате разне односе, а онда кажете – или други. Наша замерка је да то оставља један сиви, недефинисани простор, који су то „други“ и на коме је онда да

одлучује да ли су ти други односи породични или нису. И онда гледамо, некад се то нама упуту као критика, да пренормирамо законе, па све хоћемо да предвидимо, што је наравно исто немогуће.

Али мислимо да је овај случај, с обзиром на то да је старатељство дефинисано Породичним законом и да постоје ти односи... Нажалост, вероватно је у неким породицама случај да старатељи нису ова лица у побочној линији до другог степена, него је тај степен можда и даљи. Јесу то можда ретки случајеви, али мислимо да треба да стоји у овом закону, да га не би претерано оптеретило и да би само помогло у будућем раду државним органима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Нела Кубуровић. Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем. Једини разлог зашто није прихваћен амандман је управо тај што сматрамо да је онај ко може бити старатељ већ обухваћен кругом лица која се налазе у члану 3. став 3. Уколико излазимо ван овог круга, то је онда углавном орган старатељства, па просто не може орган старатељства да буде укључен у одредбе овог закона. То је једини разлог зашто амандман није прихваћен.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Миланка Јевтовић Вукојичић.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем. Мени је овде интересантно образложење овог амандмана – наравно, амандман не треба прихватити – зато што се у образложењу амандмана покушава да објасни да су вршење родитељских дужности и обавеза и старатељство слични. Можда то јесте слично, али мора да се зна да су родитељске дужности и обавезе и институт старатељства два сасвим различита правна института. Сличност није исто што и једнакост.

Такође, морам да истакнем да је Породичним законом, од чл. 126. до чл. 150, регулисана старатељска заштита. Старатељску заштиту врши центар за социјални рад као орган старатељства. А чланом 133. предвиђене су дужности органа старатељства да код оног ко грубо занемарује вршење старатељске дужности и обавезе могу бити примењене адекватне мере. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици мр Марко Миленковић, Петар Јојић и Зоран Красић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Чланом 4. предлагач је покушао нешто да реши, што не треба да се ради. Ви сте направили номенклатуру кривичних дела на која може да се примени овај закон, у смислу превенције и спречавања непосредних облика насиља. Мислим да сте направили грешку. Зашто? Одредбе овог закона у делу који се тиче спречавања насиља односе

се на сва кривична дела која на неки начин могу да проистекну из породичних односа. Биће кривичног дела насиља у породици садржи елементе многих других кривичних дела, само има тај фактор – родбински однос, тако да су могућа и друга кривична дела. Зашто бисмо ми једним законом спутавали надлежне органе који се боре против наступања опасности?

У том смислу смо ми и поднели овај амандман; само смо хтели да укажемо на то да не треба на овај начин везивати руке надлежним органима који се труде да спрече, тим што у спречавању постоје неке хитне мере које су ограничене и по дејству и по времену. Ако су законом комплетно прописане, оне су и могуће за једно демократско друштво, да се ускрати уживање неких људских права уколико постоји потреба да се заштити неки већи циљ.

Зато нам уопште није јасно зашто сте на овај начин сужавали могућност превенције, тим пре што кривично дело насиља у породици има поприлично сличну логику као дела организованог криминала. Код дела организованог криминала постоји широки спектар могућих кривичних дела. Зашто сте овде то урадили, то ми уопште није јасно.

Ако сте хтели на овај начин да ограничите самовољу државних органа, онда сте изабрали погрешан пут. Самовоља или евентуално злоупотреба од стране државних органа врши се процесним одредбама. Да ли су испуњени услови за хитне мере, колико оне могу да трају, шта је доказ или велики степен извесности да је наступила ситуација да треба предузети хитне мере – то су одредбе којима се спречава злоупотреба, а не таксативним набрајањем потенцијалних кривичних дела где има основа за примену хитних мера.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч?

На члан 4. амандман је поднео народни посланик Зоран Живковић.

Изволите.

ЗОРАН ЖИВКОВИЋ: Тако је. Предлог тог амандмана је да се члан 4. мења и уводи се појам „сексуалног узнемиравања“ уместо „полног“. То је усклађивање са чланом 182а Кривичног законика, а поднео сам амандман и на тај члан и ту је у ствари образложење.

У образложењу за одбијање каже се: „Влада не прихвата амандман, јер се према Кривичном закону дело зове полно, а не сексуално узнемиравање“ итд.

Зато је предложена измена и у Кривичном закону. И, каже – овај члан треба да носи назив „сексуално“, а не „полно“ узнемиравање, јер реч „полно“ указује на то да дело чини припадник једног пола у односу на особу другог пола, а наравно да знамо да то није једини начин сексуалног

узнемиравања. На овај начин се то дефинише само у једном делу могућег насиља.

Каже се да реч „сексуално“ није српског порекла. Имамо толико речи које нису српског порекла, а које користимо. Наравно да ја волим српски језик – усвајањем пет амандмана где поправљам текстове ове групе закона то се и доказује – али реч „сексуално“ је у употреби код Срба, у Србији и у српском језику, ја мислим, сигурно сто година. Наравно да је јасно које је тумачење тог израза, а које је тумачење израза „полно узнемиравање“.

Користим још оних пет минута на које имам право.

Према томе, мислим да је то лош начин да се одбије закон.

Имамо ту могућност, рецимо, тај израз је постојао у Кривичном законнику од 2002. до 2005. године – сексуално узнемиравање. Шта се десило 2005. године, која је промисао била да се то промени у „полно“, ја не бих да то тумачим, али то што је постојало од 2002. до 2005. године очигледан је доказ да та реч има своје место у српском језику и да она, као што је јасно у предлогу овог амандмана, детаљније, да не кажем или да кажем – потпуно, дефинише појам насиља у овој области.

Мислим да је добра прилика, госпођо министарка (не пејоративно, него само правилна употреба пошто сте ви дама), да прихватите овај амандман, да тиме наставимо са побољшањем језика који се користи у дефинисању законских прописа у овом парламенту. Не само то, него да у овом случају дамо и једну прецизну, јасну, свеобухватну дефиницију онога што то кривично дело носи са собом.

Мислим да би скривање иза тога да ли је то српски или није, да ли то подразумева или не подразумева нешто, дало могућност извршиоцима овог кривичног дела који то кривично дело врше према припаднику истог пола да буду заштићени од кривичног гоњења, или бар да не буду гоњени на исти начин као кад се то чини, кад се дело врши према припаднику супротног пола.

Шта је чија сексуална оријентација, шта је модерно, шта није, то није тема овог закона. Заштита породице, заштита индивидуе, заштита права, све то има велику групу закона која то дефинише, али мислим да у овој тачки, у овом члану овог закона морамо да дамо могућност која је потпуно дефинисана.

Да кажем, дао сам 31 (пошто у тих пет минута могу да кажем нешто што није баш директно везано за сам овај амандман), 31 амандман, од којих је усвојено шест. Ако буде добре воље, ево га и седми. Највећи део њих се тиче онога што је језичка поправка датог текста. Жао ми је што нису усвојени амандмани као што је овај, као што је амандман о ударним групама из једног другог закона. „Ударне групе“ – мој предлог је био да се то зове „оперативне групе“. „Ударне групе“ вероватно ће свима више да

лично на „ударне рупе“, којих има, наравно, свуда по путевима, велике изградње по Србији.

Имамо још један добар амандман, а то је на закон о спровођењу, борби против организованог криминала, расправа, итд., знамо о чему се ради. Ту се предвиђа да тај закон почиње да важи 1. марта 2018. године, а тај предлог закона је нама дошао у процедуру по хитном поступку због неопходности да га што пре донесемо. Где је ту логика? Како нешто што треба да почне да важи кроз скоро две године, годину и по дана, мора да нам дође у процедуру по најхитнијем могућем поступку?!

Ја нећу да цепидлачим, могу да прихватим да неко погреши. Можда тим хитним поступком жели да покаже то да се специфично, посебно брине за ту област, али ако је тако, хајде да онда створимо услове да тај закон почне да важи што пре. Предлажем да он важи од 1. јуна следеће године, а не сумњам у министарку и њен тим и друге у Влади који би могли у томе да помогну, да ће Министарство правде и надлежне институције бити спремне до 1. јуна следеће године да примењују тај закон. Овако ћемо да заборавимо да је закон донет, не би било први пут. Било је примера да се мењају закони пре него што ступе на снагу, тако што је даван рок од годину, две, три дана, у неком ранијем периоду. Мислим да нема никаквог разлога да себи допуштамо да губимо време и да добра законска решења, њихову примену, одлажемо унедоглед.

Да се вратим на амандман. Очекујем да разумете. Не сумњам у то шта је циљ овог амандмана. Очекујем да он буде прихваћен. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар Нела Кубуровић.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем. Амандман није прихваћен у овом закону зато што није прихваћен ни код Кривичног законика. Једини разлог је што се држимо концепције која постоји у Глави 18 Кривичног законика, која се зове – Кривична дела против полне слободе. Полне радње не помињу се само у једном кривичном делу, већ у неколико кривичних дела; постоје кривична дела недозвољене полне радње и навођење малолетног лица на присуствовање полним радњама. Па, управо из разлога да будемо конзистентни и да пратимо оно што је већ у Кривичном законiku, задржан је назив „полно узнемиравање“. То је разлог зашто ни овде не прихватамо.

Надам се да ћемо приликом расправљања о амандманима на закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, тероризма и корупције имати више прилике да причамо о томе зашто се одлаже до марта 2018. године. Управо зато што смо свесни колико нам времена треба да бисмо припремили посебна одељења која треба да се формирају, колико је потребно времена да прође и обуке за посебна одељења у вишим јавним тужилаштвима, мислим да је Министарство правде врло реално и да врло реално може да процени

колико је времена потребно да бисмо на време и успешно почели са ефикасном применом закона о којем говоримо. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 4. амандмане, у истоветном тексту, поднели су заједно народни посланици Ненад Чанак, Мариника Тепић, Олена Папуга и Нада Лазић, и заједно народни посланици Горан Ћирић, Радослав Милојичић, Маја Виденовић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Александра Јерков, Горан Јешић, Дејан Николић, Верољуб Стевановић, Весна Марјановић, Душан Петровић и Томислав Жигманов.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем, потпредседниче. Амандман је сличан као амандман народног посланика Зорана Живковића, и ви нама кажете да га не прихватате из разлога из којих не прихватате амандман народног посланика Зорана Живковића, а то је да се и у Кривичном закону то дело зове полно, а не сексуално узнемиравање.

Ми, међутим, амандманима које смо поднели на Кривични законик предлажемо да се та два кривична раздвоје, јер није свако полно узнемиравање сексуално. Неко вас може узнемиравати зато што сте жена, али то не мора да ради сексуално. Постоје разлике између та два кривична дела, према нашем предлогу. Ми предвиђамо и различите казне.

Међутим, сада долазимо до једне чудне ситуације: у разлозима зашто одбијате амандман на Кривични законик кажете да га одбијате зато што је оно што ви предлажете прецизније. Сада објасните, ако ми предлажемо да се нешто прецизира и да се раздвоје та два кривична дела зато што заиста у стварности она могу бити, у реалном животу, потпуно различита, како може бити прецизније нешто што је општије од нечега што је прецизирано?

Можда би било боље да сте у овом образложењу зашто не прихватате наш амандман написали да га не прихватате зато што сте ви написали овако или предложили то и сматрате да је ваше боље. Ово да је прецизније, просто коси се са логиком, коси се са оним што је дефиниција речи „прецизно“.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Мариника Тепић. Изволите.

МАРИНИКА ТЕПИЋ: Захваљујем, председавајући. Лига социјалдемократ Војводине је поднела амандман којим јасно препознаје разлику између полног узнемиравања и сексуалног узнемиравања. По нама, образложење које сте навели, а практично је сведено на статус неологизма у односу на реч „сексуално“ и да стога нисте прихватили овај предлог, није довољно и није оправдавајуће, из истих разлога које су моји претходници наводили, односно да полно узнемиравање подразумева узнемиравање

између лица различитог пола, а сексуално може бити између лица истог пола.

Међутим, допунићу свој апел да ипак узмете у обзир и прихватите овај наш амандман и чињеницом да разни закони, стратегије и акта Републике Србије које се баве директно или индиректно овом проблематиком управо користе реч „сексуално“ узнемиравање. Дозволићете ми да их поменем, то су: Закон о раду, Закон о забрани дискриминације, Закон о равноправности полова, Закон о оглашавању, Закон о потврђивању ревидиране Европске социјалне повеље, Национална стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља за период 2008–2013, Национална стратегија за спречавање и сузбијање насиља над женама у породици у партнерским односима 2011–2015, Стратегија превенције и заштите од дискриминације 2013–2018 (дакле, текућа), Национална стратегија за родну равноправност, период 2016–2020 (дакле, текућа), у општим и посебним протоколима за заштиту жена и деце жртава насиља, као и у преводима пресуда Европског суда за људска права.

У свему што сам навела се искључиво користи синтагма „сексуално насиље“, „сексуално узнемиравање“. Молим вас, ако вам друга образложења или апели нису били довољни да узмете ове амандмане у обзир, да још једном добро размислите, позивајући се на текућа акта, стратегије и друга документа која су важећа и текућа у Републици Србији, да ипак прихватите овај амандман и препознате „полно узнемиравање“ као „сексуално узнемиравање“. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Неђо Јовановић.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Ово је још један од неколико амандмана који очигледно не интервенишу тамо где треба да се интервенише. Такав је био случај и са првим амандманом, који се односио на непримењивање овог закона на малолетна лица имајући у виду постојање Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела, где постоје чак и посебни налози за малолетне учиниоце кривичних дела шта треба да ураде, који се могу уподобити са хитним мерама.

У конкретном случају, терминологија „сексуално насиље“... Пре свега, интервенција у Кривичном законнику би могла да буде у групи кривичних дела имајући у виду да је Кривични законик нормиран тако да су кривична дела сврстана у посебне групе. Ова кривична дела на која се указује амандманима сврстана су у групу кривичних дела против полних слобода. То значи, у случају интервенције на Кривични законик, што није могуће, нарочито не расправом о овим тачкама дневног реда, можемо доћи до онога до чега би се могло доћи и што желе предлагачи амандмана овде, имајући у виду да бисмо у тој ситуацији морали прво да се вратимо на комплетан Кривични законик, не његове измене и допуне, па да онда интервенишемо у поглављима, односно групама кривичних дела, да их

мењамо како бисмо мењали квалификације кривичних дела. У овом случају, сматрам да амандман нема основ и да не треба да буде прихваћен. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Да ли још неко жели реч?

На члан 4. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Горан Богдановић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, поштовани председавајући. Поштована министарко, овде су у члану 4. набројана кривична дела која потпадају под овај закон уколико настају као последица насиља у породици. Предложили смо да се дода још једно кривично дело, а то је напуштање немоћног лица, које постоји у Кривичном законiku, члан 126.

Ваше образложење за неприхватање овог амандмана је да се не прихвата јер је напуштање немоћног лица предмет уређења овог закона само ако је настало као последица насиља у породици. Па, свако од ових кривичних дела која су овде наведена предмет је овог закона ако је последица, макар ја тако разумем, насиља у породици.

Ако је овде наведено, тачка 14), недавање издржавања, или кршење породичних обавеза као кривично дело које се наводи овде посебно, вероватно ћете рећи да ово сада спада под тачку 18) – друга кривична дела, ако је кривично дело насиље у породици, али, то је оно што сам говорио у претходном јављању, ми желимо да прецизирамо неке ствари, да не стоји ово „друга“, јер онда „друга“ може да значи, у неком тумачењу, било које друго кривично дело, па да ли је везано за насиље у породици.

Мислимо да треба да се нађе ово кривично дело посебно набројано. Оно постоји у нашем законiku. Нажалост, имали смо прилике да видимо да су нека дела која ће сада моћи да се квалификују као насиље у породици имала овај елемент – напуштање немоћног лица. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има министар.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем. Само ради прецизирања, да бисмо се разумели, овај закон се примењује на насиље у породици, али има и ширу примену. Кривична дела која су набројана у члану 14. имају примену чак и ако нису међу лицима која чине чланови породице у складу са овим законом, што значи да уколико је дошло до силовања, а не међу члановима породице, примењиваће се ове одредбе закона која се односе на подршку и заштиту жртве. Значи, координационе групе које буду радиле примењиваће ове одредбе и на та друга кривична дела, односно имаће ширу примену.

Хитне мере се само изричу у случају насиља у породици, а примена у односу на остала кривична дела има управо у оном делу у којем

се пружа подршка жртви, неовисно од тога да ли је жртва кривичног дела насиља у породици или неког од ових других кривичних дела.

Напуштање немоћног лица је свакако садржано у одредби члана 4. став 1. тачка 18) – друга кривична дела, ако је кривично дело последица насиља у породици. Свакако је обухваћено овим што се налази у предложеном члану 4.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч?

На члан 4. амандман је поднела народни посланик Татјана Мацура.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Татјана Мацура.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Ја сам предложила да се у члану 4. у ставу 1. после тачке 18) додају нове тачке које се односе на: сакаћење женског полног органа, принудно закључење брака, одузимање малолетног детета, непријављивање припремања кривичног дела.

Предлогом закона предвиђа се сарадња у спречавању насиља у породици у кривичним поступцима за поједина кривична дела таксативно, а за остала кривична дела предвиђа се сарадња генералном одредбом тачке 18) истог става и члана Предлога закона. С обзиром на то да је предлагач закона предвидео сарадњу само за једно кривично дело које је предложено у Предлогу закона о изменама и допунама Кривичног законика, и то за дело прописано одредбом члана 138а Предлога закона о изменама и допунама Кривичног законика, нејасно је зашто предлагач закона о спречавању насиља у породици није посебно предвидео сарадњу и за кривична дела из чл. 121а и 187а, с обзиром на то да предметна кривична дела имају као објект заштите управо она добра која могу бити угрожена радњама породичног насиља, која предлагач управо предлаже да неутралише одредбом предметног Предлога закона.

Такође, из истих разлога нејасно је зашто предлагач није предложио посебну сарадњу и за кривично дело из члана 191. Кривичног законика, посебно из разлога што одузимање малолетног детета може бити последица радње породичног насиља. Имајући у виду одредбу члана 12. Предлога закона о спречавању насиља у породици која предвиђа обавезу пријављивања и препознавања насиља у породици, морала би се посебно предвидети сарадња у вези са непријављивањем припремања кривичног дела, и то управо оних које предлагач предлаже као дела у вези са којим се успоставља сарадња.

На образложење које смо добили од Владе питам – ако је тако, зашто је предлагач нека кривична дела посебно издвојио? Зашто су дела издвојена предлогом важнија од оних које сам предложила амандманом када су из исте главе Кривичног законика, на чему предлагач у другим примерима упорно инсистира?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 5. амандман су заједно поднели народни посланици Вјерица Радета, Срето Перић и Зоран Красић.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Срето Перић.

СРЕТО ПЕРИЋ: Логично поднетом амандману на члан 4, ми смо поднели амандман и на члан 5. Анализом амандмана, а и самих чл. 4. и 5. и анализом одговора Владе због чега се не прихватају ови амандмани, изводи се један потпуно јасан закључак, а то је да примена овог закона неће донети никакве новине и неће бити ништа боље него што је било до сада иако су очекивања од овог закона изузетно велика.

Ево, у члану 4. побројано је, од тачке 1) до тачке 17), за која кривична дела су надлежни органи који се успостављају као надлежни по овом закону, а у тачки 18) кажете: „и друга кривична дела, ако је кривично дело последица насиља у породици. Овај закон се примењује и на пружање заштите и подршке жртвама кривичних дела из става 1. овог члана“ итд.

Већ је речено да је Кривичним закоником и неким другим законима предвиђено шта представља кривично дело. Специфичност овог кривичног дела у односу на сва друга кривична дела јесте својство између жртве и учиниоца. Значи, потребно је да припадају истој породици да би била квалификована као кривична дела насиља у породици.

На чињеницу да овај закон није добро урађен, односно предлог овог закона још увек, указује и то да су на 38 чланова Предлога закона поднета 152 амандмана, а 21 амандман је прихваћен, или 55,26% амандмана је прихваћено у односу на број чланова које је овај закон понудио. То указује потпуно јасно да закон као да је радила радна група која се припрема да упише правни факултет, а не, по вама, озбиљни људи из Министарства, чак уз консултације.

Да, да, господине Илићу, тако је, па вероватно се и ви слажете и знате да овај закон неће ничему служити и да није добар. Поготово, ви сте рекли, могли смо да чујемо или да сазнамо да су у изради предлога овог закона учествовале и многе невладине организације и цивилни сектор. Најбоље је да свој посао раде управо они који су задужени за то, који су изабрани и плаћени да ураде то, али онда њихова одговорност мора пре свега да дође до изражаја, а не одговорност неког изван тог дела.

Мислим да овај закон заиста неће бити ни близу оног што очекују они што се радују, чак и жртве насиља у породици. Ако очекују неко побољшање од овог закона, кад буде почео да се примењује, јако ће бити разочарани.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Милимир Вујадиновић.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председавајући. Не бих се сложио са констатацијом да закон неће ничему служити. Мислим да је то мало прејака, одвише прејака констатација.

Наиме, ја ћу вас вратити назад – у протекле две године, у мојој локалној самоуправи, 172 случаја породичног насиља. Оно што је свакако велика друштвена корист када је у питању породица као основна ћелија друштва... Неко малопре рече да не знамо шта је породица, да није дефинисано. Не бих баш рекао, то смо још у Природи и друштву у неко време, када сам ишао у школу, учили – да је породица основна ћелија друштва. Тиме што ћемо заштитити оно на чему друштво почива... Ја ћу рећи само још један економски аспект.

Ради грађана Србије, како је то функционисало у пракси до сада? Ево како неће служити ничему. Након што је насиље пријављено, полицајац, тј. полицијски службеници долазе на место, утврђују чињенично стање и кривична пријава насилнику стиже, рецимо, у најбољем случају, за пет дана. Тих пет дана је заиста велико када је у питању насиље. Ето како неће служити – жртва ће у тих најкритичнијих пет дана бити заштићена.

Хајдемо, други део – ова мера хитности није постојала. И, да напоменем да просто термин „жртва“ до сада није постојао као такав. Постојао је термин „оштећено лице“ или нешто слично. Сада, замислите, оштећено лице – жена или дете или, на крају, мушкарац који је претрпео велику и немишљену тортуру.

Има још један део, тиче се економског аспекта. То су сигурне куће, вид привременог смештаја где лице тражи излаз из насиља, где му помажемо у том зачараном кругу. Трошкове смештаја у сигурним кућама, којих у Војводини имате три (у Сомбору, Новом Саду и Зрењанину), сnose јединице локалне самоуправе. Помножите то са бројем породица у локалној самоуправи, упорно се враћам на моју, ваљда ми је најближа, па видите колики су то трошкови. И те како је важно, и те како је велика корист; просто, аргумент да није тачно да закон неће служити ничему. Имаћете уштеде већ када су у питању трошкови смештаја у сигурне куће. Те трошкове, опет напомињем, по правилу плаћају јединице локалне самоуправе или, да би грађанима било једноставније, плаћамо их сви ми, грађани Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Срето Перић.

СРЕТО ПЕРИЋ: Реплика.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немате право на реплику.

СРЕТО ПЕРИЋ: Добро, имам потребу да појасним, па ви третирајте како хоћете.

Овако, не каже се неће ничему служити, биће мали ефекти. Ја бих волео да седнем са колегом после 1. 6. 2017. године, када овај закон буде ступио на снагу, да ми он каже да ли је у његовој локалној

самоуправи, како је малопре истицао, од укупног броја жртава насиља у породици 73% су жене, и укупно колико их има, па да видимо само, пре него што закон буде ступио на снагу, да ли се смањио проценат, повећао или се нешто друго дешавало. Онда ћемо направити још једну анализу у једном другом временском периоду, а то је са 31. 12. 2017. године, па да видимо каква је ситуација.

Ми у Српској радикалној странци сматрамо да економска ситуација у друштву у доброј мери доводи до повећаног броја кривичних дела насиља у породици, с једне стране. И многе новотарије које ви бесомучно из дана у дан уводите или увозите такође доводе до повећаног броја кривичних дела која се односе на насиље у породици. То је оно што је истина, то је оно што се види.

Звучи застрашујуће, односно страшније, „жртва“ у односу на „оштећено лице“, али то само по себи неће да доведе... Морам да подсетим госпођу министарку, ми имамо добро кривично законодавство или релативно добро, али његова примена, мере које се изричу... Не можемо генерално рећи да су оне исувише благе, али мере које се изричу за одређена учињена кривична дела нису адекватне, ни превенцији, ни оно што треба да урадимо због самог кажњавања. Ту треба да поведемо рачуна.

Па, ви сте рекли, ваљда плашећи се да нисте прескочили једно од кривичних дела, набрајајући у члану 4. овога предлога закона – и остала кривична дела која се односе на насиље у породици. Значи да је све то већ било предвиђено неким законима, а овде само ризикујемо да нешто изоставимо. И не само у Кривичном законикау, него и у неким другим. Овде, када почињемо да набрајамо, ризикујемо да нешто испустимо и да ни пракса приликом изрицања кривичних санкција не може да доведе до одређених резултата.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Два минута и тридесет секунди, пошто сам ја петнаест секунди одузео у дискусији. Значи, толико се одбија од времена посланичке групе.

Реч има народни посланик Милимир Вујадиновић. Изволите.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Овде завршавам. Поштовани председавајући, наравно да ћу радо сести у јулу месецу да разговарамо о овој теми. Нисмо ми људи који не држе реч и нису спремни да се суоче са оним што су изнели у јавност. Као што смо спремни сада да вас вратимо назад, да кажемо да је премијер (ви то вероватно тада нисте детаљно пратили) у изношењу програма рада Владе као једно од првих законских решења навео ово законско решење. Речено – испуњено, ево, пред нама је тај законски предлог.

Такође, спреман сам потпуно, ево сада вам обећавам, да у јулу седнемо и видимо резултате овога. Наравно, биће рано у јулу да седнемо. То ће бити вероватно крај 2017. године. Тада ћемо моћи говорити о неким резултатима и конкретним достигнућима овога закона.

Не бих се сложио са вама када је у питању ваша констатација да уводимо неке новотарије како бисмо се, бог зна, приближили не знам коме. Наиме, ако погледате статистику, видећете да насиље у породици није баш строго везано за економско стање било где; и развијеније земље имају већи степен породичног насиља него што је то данас у Србији. То је апропо онога што је мој колега Ђукановић истакао неки дан. И ја сам на становишту да Србија није земља насилника и да је Србија земља која и те како држи и поштује породичне вредности. Ми их и те како заступамо и ово је, у ствари, брига за породицу, конкретна брига за породицу, не само она декларативна коју поједини посланици и поједине политичке опције заступају, и тај њихов начин на који заступају у овом уваженом дому. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Иван Манојловић. Изволите.

ИВАН МАНОЈЛОВИЋ: Поштовани господине председавајући, уважена госпођо министарка са сарадницима, даме и господо народни посланици, наравно да овај амандман не треба прихватити.

Желим само да се осврнем на ово што су претходни говорници рекли. Оно што је веома важно и чега треба да се држимо у току ове дискусије јесте онај сегмент који овај закон треба да оствари, да побољша. То је онај вакуум који настаје од тренутка када жртва пријави насиље па док се потенцијални починилац не процесуира.

Што се тиче тих новотарија, мој колега је нешто рекао о томе. Нама није циљ да уводимо новотарије због новотарија, нити да се приближавамо било коме, већ да то у крајњој мери да један позитиван резултат. Овај закон ће у великој мери допринети да се број починилаца смањи, управо из разлога што ће се потенцијалној жртви омогућити да се њена безбедност сачува у тих неколико дана.

Поставља се једно велико питање – зашто се број жртава последњих година повећава? Ту бисмо могли да анализирамо данима, али један добар показатељ је управо и то што оваквим законима оснажујемо жене да пријаве насиље. Заиста, готово да можемо да говоримо да се, статистички, број потенцијалних жртава насиља или оних које су прошле кроз насиље и повећао управо из разлога јер су последњих година жене оснажене да пријаве насилника.

Готово да можемо да кажемо да насиље у породици постоји од када постоји породица. Неизводљиво је технички, у било којој држави у свету, да доделите полицијског службеника који ће седети у једној породици и спречавати да се насиље у том тренутку деси, али овакви закони и оваква жеља Владе, Министарства правде, Министарства унутрашњих послова и свих осталих државних органа у крајњој мери имају за циљ да процентуално смање насиље. Хвала вам пуно.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Амандман којим се после члана 5. додаје назив члана и члан 5а поднео је народни посланик др Александар Мартиновић.

Влада и Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу прихватили су амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије, па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч?

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Милорад Мирчић, Јово Остојић и Зоран Красић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Зоран Красић.

ЗОРАН КРАСИЋ: Разлози због којих смо поднели овај амандман су исти они који су били присутни и када смо поднели амандман на члан 4. Предлога закона, а тиче се начина како се одређују потенцијална кривична дела или све оно што може да буде у вези са кривичним делом насиље у породици.

Чланом 6. се прописује који су то органи који учествују у спречавању насиља у складу са одредбама овог закона. Ми тај део нисмо обухватили амандманом, већ само оно што се тиче назива кривичних дела.

Међутим, морам да вам скренем пажњу – како иде расправа поводом сваког следећег амандмана на члан закона, полако се губи суштина и садржина и мотивација која је била присутна приликом доношења овог закона или приликом одређивања назива овог закона. Све више се губи превенција из размишљања, све више се губе идеје о томе какве би то хитне мере требало да буду, како оне треба да изгледају законито, шта оне спречавају, шта оне спасавају.

Предлог закона се брани на исти начин као што се бранио и Предлог породичног закона, па је и тада било оно чувено – по први пут уводимо да забрањујемо насиље у породици. Јесте ли га забранили? Нисте га забранили.

Када беда уђе на врата, љубав скаче кроз прозор. Тај проблем решите, па онда неће бити потребе за санкцијама.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман је поднела народни посланик Марјана Мараш.

Влада и Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу прихватили су амандман, а Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије па констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Марјана Мараш.

МАРЈАНА МАРАШ: Захваљујем, председавајући. Уважена министарко, захваљујем и вама што сте прихватили амандман, и вама и Влади.

У свом амандману предложила сам да се у члану 6. став 2. промени: „Поред надлежних државних органа и центара за социјални рад, у спречавању насиља у породици, преко давања помоћи и обавештавања о насиљу, као и пружању подршке жртвама насиља учествују и друге установе у области дечје“, то смо додали, „социјалне заштите, образовања, васпитања и здравства (у даљем тексту: државни органи и установе надлежне за примену овог закона), као и тела за родну равноправност на нивоу локалних самоуправа.“

Посебно вам захваљујем на овоме што сте прихватили и тела за родну равноправност на нивоу локалних самоуправа, и у њихово име. Без обзира на то да ли су формирана од стране локалне скупштине или закључцима председника општине, уназад годинама она су се бавила спречавањем насиља. Многи чланови тих тела прошли су обуке Мисије ОЕБС-а. Они су сензибилисани по овој теми, обучени и заиста ће допринети да овај закон у пуној мери спречи насиље у породици.

Свакако, посебни циљеви, када је у питању Национална стратегија за спречавање и сузбијање насиља над женама, у породици и партнерским односима, која је донета 2011. године, посебни њени циљеви били су управо да се укључе и јединице локалне самоуправе и тела за родну равноправност на локалном нивоу.

Још једном, хвала вам што сте прихватили овај амандман.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 6. амандман су заједно поднели народни посланици Ђорђе Милићевић, проф. др Снежана Богосављевић Бошковић, Данијела Стојадиновић, Снежана Пауновић, Стефана Миладиновић, Милисав Петронијевић, Весна Ивковић и др Даница Буквић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Стефана Миладиновић. Изволите.

СТЕФАНА МИЛАДИНОВИЋ: Хвала вам, председавајући. Уважена министарка, о овом амандману смо говорили и у расправи у начелу, а тиче се предлога моје посланичке групе да се у члану 6. предвиди национална стратегија као обавезујућа.

Морам да признам да за нас образложење које смо добили није задовољавајуће, или бар адекватно, будући да сте рекли да се амандман не прихвата јер се њиме врши законско обавезивање на нешто што је по својој правној природи политички акт. Можемо да се сложимо да је политички

акт, али свакако да стратегија јесте и одређење државе према одређеним питањима и као таква она треба да спроводи политичке одлуке.

Чињеница је да је насиље у породици озбиљно друштвено питање, самим тим и политичко. Сматрамо да је изузетно важно да национална стратегија као таква ипак постоји будући да смо се као држава одредили према насиљу у породици као – нулта толеранција, јер јесте нешто што је неопходно. Верујем да стратегија, обавезујућа као таква, може умногоме да допринесе управо борби против насиља, јер то јесте нешто што обезбеђује и дугорочно и недвосмислено активност наше државе. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Снежана Пауновић. Изволите.

СНЕЖАНА ПАУНОВИЋ: Хвала. Поштовани председавајући, уважена госпођо министар са сарадницима, осврнућу се на потпуно исти амандман и пробати да колегиницу Стефану евентуално допуним када је у питању наш предлог да закон заправо садржи обавезујући став да се национална стратегија за спречавање насиља у породици донесе.

Неспорно је да је закон сам по себи третирао превенцију као такву, али ми се чини пре свега секундарну и терцијарну, па смо у том смислу размишљали да је примарна неопходна. Зашто? Зато што би на дужи рок, како смо амандманом и предвидели, она просто оставила могућност да се евентуално утиче на постојеће стање. Закон третира оно што јесте чињенично стање и последица учињеног, али сматрамо да би превенција у великој мери умањила број оваквих кривичних дела.

У том смислу смо чак и у образложењу амандмана, дозволићете да се на то осврнем, рекли да би стратегију за период од пет година доносила Влада, а да би у доношењу учествовала надлежна министарства, стручна јавност, академска заједница и невладин сектор. Ово је комплекс институција које би се бавиле овим питањем и, сигурна сам, на неки дужи период успеле да умање оно што је сада статистика која забрињава.

Опет се осврћем, за све ово инспирација је пре свега била у ставу да је нулта толеранција у односу на породично насиље, када је у питању однос државе према овом феномену. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Срђан Ного, Бошко Обрадовић, др Драган Весовић, Марија Јањушевић, мр Иван Костић и Зоран Радојичић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Срђан Ного.

СРЂАН НОГО: У члану 7. ставили смо амандман на специјализовану обуку коју би требало да пролазе службеници полиције.

Најпре, мислим да улога полиције у свему овоме треба да буде најмања, мања и од центара за социјални рад, тужилаштва и судова. Знате у ком смислу најмања? Пре свега, мислим да би сви полицајци морали да обављају свој посао у складу са законом и да је то сасвим довољно у овом случају, а да би процене које овај закон налаже требало препуштати, што је више могуће, осталим органима.

С тим у вези, сматрам да нема потребе за таквом врстом специјализоване обуке, поготово што је питање ко ће вршити ту обуку. Уместо да се те обуке поверавају провереним академским институцијама, законодавац изгледа воли да форсира једну промашену институцију, једну институцију која апсолутно није до сада оправдала разлоге свог постојања; нема никакве планове и програме, нема сопствени кадар. Уместо да се такве обуке поверавају правном факултету, поверавају се Правосудној академији, која ће ангажовати, за добре хонораре, исте те професоре правног факултета, тако да је то један апсолутни апсурд.

Због тога се генерално кроз сва три наредна амандмана противимо тим специјализованим обукама. Разлика је, кажем, код тужилаштва и суда, они су апсолутно компетентни људи да обављају ту своју надлежност самим тим што су завршили правни факултет, полагали правосудни испит, имају великог искуства и изабрани су на тужилачке, односно судске функције, док је код припадника МУП-а довољно да се поштује Закон о полицији, да поштују Кривични законик и Закон о спречавању насиља у породици и сасвим сигурно ће одрадити свој део посла ако се држе слова тих закона. Нисам сигуран да је ту нека додатна специјализована обука потребна. Понављам, мислим да би сви припадници полиције морали да буду компетентни за ово кривично дело, односно за спречавање насиља у породици и да нема потребе да увођењем једног посебног... да би то смањило ниво заштите.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Гордана Чомић.

ГОРДАНА ЧОМИЋ: Захваљујем. Додатна специјализација и обука је неопходна, образложићу зашто. Ми смо за протеклих неколико година, од када је у примени Породични закон и од када су установљени протоколи и јединице сарадње и координације између полиције, центара за социјални рад, судова за прекршај итд., имали полицајце који су смртно страдали.

Они улазе у кућу да помогну, на позив. Огроман проблем је у томе што постоји предрасуда коју ми овде делимо – па, то је породица, као, не може тамо ништа страшно да се деси. Полицајац који је обучен да спречи крађу или пљачку бензинске пумпе, златаре, физички напад, зна да су оно тамо непријатељи спремни да изврше кривично дело. Свест која се овде често чује „добро, мало се туку, па сад, шта да радимо“, спречила је полицајце који су нажалост, делимично и због тога, изгубили животе на

дужности, да имају свест о томе колико породица може да буде опасно место за људе који живе заједно несрећно.

Не специјална обука, него непрекидна специјална обука за све оне које полиција шаље да интервенишу по позиву на места дешавања породичног насиља – зато да заштитимо полицајце. Они се сваког јутра облаче, па штите све нас.

Ово јесте било ново кривично дело и јесте се полиција брзо прилагодила и основала одличне јединице за деловање, али, без обзира на то што знам да није министаркина надлежност, просто морам да поделим то на јавној сцени, и због стенограма Скупштине – при интервенцијама полиција уме да буде једнако угрожена као они које угрожава неко ко чини насиље у породици.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Оливера Пешић.

ОЛИВЕРА ПЕШИЋ: Поштовани председавајући, уважена министарка са сарадницима, поштоване колегинице и колеге народни посланици, члан 7. Предлога закона дефинише да „руководилац подручне полицијске управе одређује полицијске службенике који су завршили специјализовану обуку да би спречавали насиље у породици и пружали заштиту жртвама насиља“ у породици.

Предлагачи овог амандмана траже да се бришу речи „који су завршили специјализовану обуку“. Позивам вас да овај амандман не прихватимо, јер ако се избришу речи које се траже предложеним амандманом, то значи да се подносиоци амандмана слажу да је потребно да постоји полицијски службеник који ће се бавити проблемом насиља у породици, али сматрају да није потребно да тај надлежни полицијски службеник прође специјализовану обуку чиме би стекао додатна знања и вештине из области закона који треба да примењује.

Стварно не разумем зашто неко мисли да је вишак или можда чак штетно ако неко стекне додатна знања и вештине из ове области.

Они у образложењу кажу да је спровођење обуке у ствари начин да се том обуком неким предавачима омогући финансијска корист. Ниједна обука није скупа уколико спасава људске животе. С друге стране, обука је дефинисана чланом 27. Предлога закона; ако су подносиоци амандмана сматрали да је неко други био компетентнији од Правосудне академије да спроводи ове обуке, требало је да поднесу амандман на члан 27. овог закона.

Нисам сигурна да ли је у питању просто несналажење или, како бих рекла, промашена тема; или се ради о тенденцији да просто три дана седимо у Парламенту и расправљамо о закону у појединостима.

Још једном вас позивам да овај амандман не прихватимо. Хвала.

(Срђан Ного: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: На основу чега?

(Срђан Ного: Помињала је предлог.)

И шта је рекла?

(Срђан Ного: Није правилно протумачен, члан 104.)

Не, потпуно је исправно протумачила ваше излагање.

(Срђан Ного: То је ваше тумачење. Сада ви тумачите шта је који посланик тумачио.)

Да вам објасним нешто: по члану 104. став 3, имам право да тумачим.

(Срђан Ного: Али у складу са Пословником.)

Па то и радим.

По Пословнику, Марија Јањушевић. Изволите.

МАРИЈА ЈАЊУШЕВИЋ: Уважени председавајући, указујем на повреду члана 100. Ако желите да коментаришете везано за амандмане, потребно је да сиђете у салу.

Претходна говорница се просто није до краја обавестила. У силној жељи да се у лошем светлу прикаже онај ко највише брани породицу, просто није стигла да се информише да ми јесмо поднели амандмане на све оно што је данас наведено. Дакле, били смо веома свеобухватни, као што смо и у критикама, тако и у оним корацима који је требало да претходе. Испунили смо све. Дакле, ако Двери, као породични покрет, треба да се прикажу у другачијем светлу, морате мало више да се потрудите. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само тренутак.

(Вјерица Радета: По Пословнику, члан 100.)

У реду је, колегинице Радета.

Ја са вама нисам полемисао да бисте се позивали на члан 100, али сам зато јако пажљиво пратио дискусију и подносилаца амандмана и посланика који су нападали тај амандман какав је поднет, и кажем да сте били исправно протумачени. Шта је ту спорно? Нису то моје приватне импресије.

По Пословнику, реч има народни посланик Вјерица Радета. Изволите.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Говорим о ставу 2. члана 27. који вас обавезује, господине Арсићу, да се старате о примени Пословника.

Моја примедба се односи на крај расправе, односно дискусије госпође која је говорила о томе да амандман не треба прихватити. Наравно, то је њено право. Не говорим конкретно о овом амандману, него о ономе што је она рекла – да мисли да се овде амандмани подносе да би се, како каже, три дана справљало о појединостима.

Ако она мисли да је важно то што напише пет реченица па их овде једва прочита, то је њена ствар. Ми народни посланици, пре свега сада говорим о посланицима Српске радикалне странке, овде радимо озбиљно

свој посао, подносимо амандмане да бисмо кроз комуникацију пре свега са министром, а онда и са посланицима владајуће коалиције, разменили мишљење, можда их убедили да се неки од наших амандмана усвоје.

Ми амандмане подносимо крајње добронамерно, не да користимо време, не да злоупотребљавамо то што имамо право да радимо, већ управо радимо оно што јесте обавеза народног посланика и покушавамо да са представницима владајуће коалиције и министром успоставимо неки дијалог.

Кад сам се већ јавила, молила бих вас и да народним посланицима не ускраћујете претерано право на реплику. Нико овде нема намеру да се свађа. Знате, лако је вама, када имате толико времена, да вашим посланицима одузимате по два минута уместо реплике и тиме правдате то што осталима не дозвољавате реплику када очигледно има потребе да се размене аргументи, не свађа, не препирка, размена аргумената и покушај да убедимо да је оно што смо предложили у интересу побољшања текста закона. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Радета, ја бих вас замолио да и ви водите рачуна о томе како се изражавате о колегама народним посланицима. Управо сте рекли да је колегиница полуписмена. Рекли сте да је написала пет реченица које је једва прочитала. То је прва ствар.

Друга ствар, не разумем зашто сте се ви пронашли у свему овоме. Није ни било речи о амандману који је дошао из Посланичке групе СРС.

(Вјерица Радета: Али, говорила је уопштено о томе да три дана причамо о амандману.)

Због тога? Добро. Да ли сматрате да сам прекршио због те једне реченице Пословник?

(Вјерица Радета: Мора да се води рачуна о расправи.)

У реду.

Реч има народни посланик Србислав Филиповић, по Пословнику.

СРБИСЛАВ ФИЛИПОВИЋ: Хвала, председавајући. Констатујем да је повређен члан 107, ст. 1. и 2 – да је говорник на седници Народне скупштине дужан да поштује достојанство Народне скупштине и, став 2, да на седници Народне скупштине није дозвољено непосредно обраћање народног посланика другом народном посланику.

Знате шта, неко може да буде у сали или не, различити су разлози за то што неко тренутно није присутан, али је питање како неко ко је толики борац за породичне вредности, за породицу, очување, децу и све остало, а шеф је Посланичке групе Двери... Како је то један медиј објавио 31. марта 2016. године, а ево и гледаоци у директном преносу могу да виде, на шта није било одговора, да је дотичног господина оставила супруга због неподношљивих психичких притисака.

(Председавајући: Србиславе Филиповићу, молим вас.)

Наравно, никада одговор на то није дошао и одговора сигурно на то неће бити, и јавности је важно да зна какве су породичне вредности и то да треба да не буде у Србији насиља над женама.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Одређујем паузу у трајању од пет минута.

(После паузе – 13.20)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Даме и господо народни посланици, настављамо са радом.

Да ли још неко жели реч по овом амандману?

Реч има народни посланик Милимир Вујадиновић. Изволите.

МИЛИМИР ВУЈАДИНОВИЋ: Хвала, председавајући. Просто, почећу излагање о амандману са две изреке у нашем српском народу, које кажу: „Паметан пише, а будала памти“, а друга каже: „Човек се учи док је жив“.

Малопре неко замери нашој колегиници што је написала нешто, па прочитала. Ја честитам свима који су нешто написали и нешто прочитали о овом закону. Не могу да замерим било коме ко нешто напише и то прочита. И ја сам просто написао пар речи, па можда сам и ја будала.

(Председавајући: Молим вас о амандману, господине Вујадиновићу.)

Ићи ћу са овом другом: „Човек се учи док је жив.“ Као што смо и јуче спомињали, примена закона почиње у јуну 2017. године. Добро је да је дат период полицијским службеницима да заврше специјализовану обуку. Добро је што ће стећи нека нова знања и неке нове вештине.

Ово јесте област којом ми не регулишемо паркирање; мислим да овом облашћу данас регулишемо једно од најосетљивијих питања у нашем друштву, са најосетљивијим друштвеним категоријама радимо. Добро је што ће полицајци имати ту специјализовану обуку. Стога, просто, позивам вас да амандман као овакав одбијемо. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Тања Томашевић Дамњановић.

ТАЊА ТОМАШЕВИЋ ДАМЊАНОВИЋ: Хвала, председавајући. Поштована госпођо министар са сарадницима, колеге и колегинице народни посланици, наиме, у овом амандману тражи се да се у члану 7. Предлога закона бришу речи „који су завршили специјализовану обуку“, уз образложење да се обука поверава трећеразредним установама које се у пракси нису ни афирмисале ни потврдиле као образовне установе.

Чланом 27. Предлога закона прописано је да специјализовану обуку за јавне тужиоце, заменике јавних тужиоца и судије спроводи Правосудна академија, а за полицијске службенике обуку спроводи Криминалистичко-полицијска академија.

Криминалистичко-полицијска академија је, у складу са савременим захтевима и потребама струке, основана одлуком Владе Републике Србије 7. јула 2016. године као самостална високошколска установа за остваривање академских и струковних студијских програма свих нивоа за потребе полицијског образовања, као и друге облике стручног образовања и усавршавања од значаја за криминалистичко-полицијске безбедоносне послове. Правосудна академија основана је као установа која обавља делатност ради обезбеђивања остваривања права утврђених Законом о Правосудној академији, а од значаја за правосудни систем Републике Србије. Тако да не знам на шта се мислило када се у предлогу овог амандман рекло – трећеразредне установе.

Зато подржавам став Владе да се овај амандман одбије, јер су управо ове специјализоване обуке још један од услова да се жртва заштити и насиље делотворно спречи. Сматрам да иза предлагања овог амандмана не стоји намера да се побољша текст Предлога закона, већ искључиво малициозност његовог предлагача. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Неђо Јовановић.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Имајући у виду да сматрам да мотивација предлагача не би требало да буде довођена у сумњу од било кога од нас присутних – јер сам уверен да сви народни посланици приликом подношења амандмана треба да имају један једини мотив, а то је побољшање квалитета закона, и то је нешто што треба да нас мотивише у раду – ни у ком случају нећу доводити у сумњу мотив. Али, забрињавајуће је да се један део амандмана тумачи на начин како је протумачен, а то је да се брише један део формулације који се односи на специјализовану обуку, из два разлога.

Први разлог је то што је темељ овог закона, или суштина, управо специјализација или едукација оних који ће овај закон непосредно да примењују. На њима је највећи терет када дође до практичне примене овог закона. Други разлог јесте то што у полицијским управама већ постоје специјализовани полицијски службеници за разноразне области, од тероризма или антитерористичких акција, диверзантских и других, за малолетне учиниоце кривичних дела, било ког другог.

Ако се овде ради на побољшању едукације, односно доприносу да се додатно едукују они који ће овај закон непосредно да примењују, а при томе се позивамо на институције које ће ту обуку да спроводе, онда смо у великом проблему. Поставља се питање, због чега су те институције које ће обуку спроводити уопште основане, односно устројене? Ако већ постоје, уколико им је већ задатак да врше ту едукацију, зашто сумњати да ће та едукација бити спроведена на адекватан начин?

Не постоји, заиста, ни један једини рационални разлог да се овакав амандман прихвати.

И, постоји још трећи разлог – брисањем ових речи дошли бисмо у једну потпуно нелогичну текстуалну целину члана 7, који не би имао никакав смисао ако би се избрисале речи „који су завршили специјализовану обуку“. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Срђан Ного.

СРЂАН НОГО: Најпре, ви бркате САЈ, који се бори против тероризма и озбиљна је полицијска јединица, озбиљно се обучава, и обичног позорника. Хоћете да направите експерта од обичног позорника. Ви треба само том човеку да пропишете како треба да поступа у датим околностима, значи, да има јасно правило службе, и тај човек ће да ради по том правилу службе. Немојте од човека који треба да реагује на један обичан позив да стварате експерта као да је завршио високошколске установе за ту област. Значи, он не може да буде ни психолог, нити експерт кривичног права, нити било шта друго осим онога што заиста јесте, а то је – полицајац. Ја бих волео да нам је сваки полицајац Рамбо, као што је рекао претходни говорник, али нажалост није.

Тако да заиста мислим да нема потребе... Видим да је код посланика владајуће већине велика нервоза и да су нешто невиђено оштри и љути на посланике који долазе из реда Двери, и на наше амандмане. Претпостављам да је разлог за то јучерашњи дан када смо поприлично оштро разбили вашу аргументацију, да се због тога љутите.

Подсећам председавајућег да је био дужан да изрекне опомену претходном говорнику који је на крајње тенденциозан начин повредио достојанство Народне скупштине. Али, он је врло ефектно одредио паузу у том случају. Председник странке Двери је узоран супруг и отац шесторо деце и против њега никада никаква пријава није била подношена, нити било шта, тако да је клевета тако нешто говорити. Очигледно је тај говорник из Српске напредне странке побркао господина Бошка Обрадовића са господином... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Као што је забрањено господину Србиславу Филиповићу да говори о господину Обрадовићу, тако је и вама, без обзира на то што сте из исте посланичке групе.

Реч има народни посланик Ивана Стојиљковић.

ИВАНА СТОЈИЉКОВИЋ: Захваљујем. Мени је заиста жао што посланик полицајца који представља основну карику у имплементацији овог закона, односно за сада још увек Предлога закона, а надам се да ћемо га усвојити ускоро... Зато што је полиција овде основни стуб примене и на њих се највише ослањамо.

То јесте суштина, да полицајац који није завршио специјализовану обуку не може да препозна где се заиста налази притајени насилник. Зато смо и имали проблем. Ми смо и раније имали законе који су се тицали ове проблематике, али њихова имплементација управо је

наилазила на проблем зато што они нису могли да осете где се налази насилник, па су некада то подводили под лажне пријаве. Онда се дешавало да управо када се они повуку, деси се убиство или нека врста насиља.

Значи, јако је битно да он прође специјализовану обуку, да буде сензибилисан за ова питања, да буде ослобођен личних предрасуда, то је јако битно, и наравно, да не буде под субјективном проценом.

Још бих једну ствар додала пошто нисмо говорили о томе када је било усвајање члана 5а који је поднео колега Мартиновић. Не бих волела да данас прође дан, а да се то не помене. Драго ми је што је прихваћен амандман и што је постао саставни део закона и што ће се спроводити дисциплинска одговорност надлежних институција за непоступање и непоштовање рокова. То је управо оно што ће омогућити да овај закон буде применљив. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има министар.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Када је реч о обуци службеника у полицији, морам да скренем пажњу да је Закон о полицији насиље у породици посебно препознао и посебно издвојио поступање полиције у случају насиља у породици. У односу на све остале групе кривичних дела, оно је посебно апострофирано и посебан је члан. Тако да управо тај члан указује на неопходност да полицијски службеник, приликом изласка на терен или процене да ли постоји насиље или не, сарађује са осталим државним органима. Овде на неки начин само допуњавамо ту обавезу која је већ прописана Законом о полицији.

Али, оно што је битно, овде не регулишемо поступање полицијског службеника само на терену, суштина овог закона је у процени ризика. Управо је зато неопходно знање да би полицијски службеник могао да процени да ли је та опасност толика да има основа за изрицање хитне мере или не.

Наравно, и у претходним данима видела сам да код вас постоји одбојност или анимозитет према Правосудној академији. Али, Правосудна академија је законом установљена категорија, која првенствено спроводи обуку судија и јавних тужилаца, сарадника, како у судовима, тако и у тужилаштвима, а не бих потцењивала ни менторе и тренере у оквиру обука с обзиром на то да су то судије и јавни тужиоци највиших судова и тужилаштава. Сматрам да ће и те како бити способни да и у овој ситуацији, заједно са другим лицима која буду ангажована, адекватно спроведу обуку не само судија и тужилаца који ће да поступају у оквиру овог програма, већ и програм обуке који се буде спроводио према полицијским службеницима. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Неђо Јовановић.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Молим вас само да ми не одузимате време ни од овлашћеног представника ни од посланичке групе имајући у

виду да имам право на реплику, из два разлога. Први разлог је то што се предлагачу амандмана никад нећу обратити на начин како се он мени обратио. Наиме, мислим да он не брка, а не бркам ни ја, неке појмове и термине. То је под један.

Под два, полицијски службеници нису само позорници и не треба ни у ком случају деградирати људе који раде у полицији, а нарочито у Министарству унутрашњих послова. Полицијски службеници су и они који нису позорници, а то су људи који имају одређену стручну спрему и одређени стручни профил и специјализовани су за одређене послове и задатке које раде у полицијској управи.

Зашто је у овој ситуацији апсолутно неприхватљиво тумачење које је изнето? Због тога што је потребан посебан сензибилитет оних који ће практично примењивати овај закон, јер је суштина препознавање насиља и препознавање опасности или непосредне опасности од насилничког акта. То се ни у ком случају не може свести на прост посао, једноставан посао. Тај посао мора имати одређени степен едукације. Тај посао мора имати оно што подразумева надоградњу над основним делом знања и искустава која се стичу обављањем одређених послова у Министарству.

Према томе, у овој ситуацији ја заиста немам потребе да трошим ни енергију ни речи да објашњавам у ком смислу би било крајње бесмислено прихватити амандман и избрисати речи које дају суштину и циљ овом закону, а стожер овог закона управо јесте едукација и специјализација.

Зато сматрам да нема потребе више коментарисати. Ја заиста више нећу коментарисати, нити ћу се јављати по овом амандману, имајући у виду да и предлагач закона стоји чврсто на становишту да је управо оно што смо сви овде потврдили исправно. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Срђан Ного, по Пословнику.

СРЂАН НОГО: Прекршен је члан 103. Претходни говорник није имао право на реплику зато што му није додељена реч непосредно по учињеној повреди. Пардон, члан 104. Значи, морао је одмах да ми одговори на реплику, а претходно је говорила посланица из СНС, тако да нисте могли да му дате право на реплику.

Мислим да није коректно да посланици власти имају много већа права него посланици опозиције. Нама се ускраћује право на реплику и када смо поменути директно, а овде се дозвољава да после читавог круга говорника човек дође и добије право на реплику.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Господине Ного, ја бих волео да у неком тренутку заменимо места.

(Срђан Ного: Ја не бих.)

А ви не бисте? Искрено. Овде бисте имали монитор са пријавама за реч, који не може више да прихвати пријаве народних

посланика. Значи, пет имена може да се нађе, а налазило се по седам, осам, десет. Чак министар није могла да се пријави у неком тренутку за реч. Тако да ја више нисам знао ко по ком основу...

Господин Јовановић је испуњавао услове за реплику, а моја је грешка што због електронског система нисам могао одмах да му дам то право.

Реч има народни посланик Александра Јерков.

АЛЕКСАНДРА ЈЕРКОВ: Захваљујем. Све оно што су рекли и министарка и посланици који су бранили потребу да имамо специјализоване полицијске службенике иде управо у правцу тога да обични полицијски службеници, да их тако назовемо, не могу на правилан начин да процене у којим ситуацијама је дошло до насиља, у којим ситуацијама прети даља опасност итд.

Тим пре смо ми веома зачуђени што није прихваћен наш амандман на члан 13, који управо предлаже да патролни полицијски службеник не може сам да донесе одлуку о томе да ли ће неке одредити хитну меру заштите или неће. Тако да очекујем од свих народних посланика Српске напредне странке и од министарке да свакако прихвате наш амандман на члан 13, јер је он, из нама сада потпуно необјашњивих разлога, одбијен.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Колегинице Јерков, само када буде дошао тај амандман на ред.

Реч има народни посланик Муамер Бачевац. Изволите.

МУАМЕР БАЧЕВАЦ: Уважени председавајући, уважене колеге и колегинице, ја ћу још једном подсетити да смо ми овде пре свега зато да бисмо донели добар закон. Нисмо овде да бисмо један другог победили у говорништву.

Мислим да је досадашња аргументација свих ових људи из позиције показала да је ово угаони камен целокупног закона. Ми сада треба да расправљамо да ли постоји сувишно знање. Не бих се сложио са претходном говорницом када каже – обични полицијски службеници. Не постоје обични полицијски службеници. Молим вас, ако људе желимо да едукујемо, то је добра ствар, па и да буду компатибилнији са органима у социјалним установама, и то је добра ствар. Мислим да је сувишна прича и подривање целокупног закона ово инсистирање неких посланика да се овај део брише.

Стога вас позивам да ову нашу аргументацију, већине посланика, да је ово изузетно битна ствар и даље подржите и да наставимо да расправљамо о другим амандманима.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч по овом амандману? (Не.)

На члан 7. амандман је поднела народни посланик Горица Гајић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Горица Гајић.

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Хвала, господине председавајући. Уважена госпођице министар, да, види се колико је важан овај члан 7. Предлога закона када се оволико дуго води полемика око њега.

У члану 7. предвиђено је да су надлежни руководиоци полицијских управа дужни да одреде полицијске службенике који ће завршити специјализовану обуку. Као специјализовани полицијски службеници, имаће много више знања, вештина и умешности да могу да препознају потенцијално насиље, да могу да процене ризик, јер им је и то дато у надлежност, и да, наравно, касније могу да изрекну неку од предложених хитних мера. Зато сматрам да би тај полицијски службеник који заврши специјализовану обуку требало да се зове – специјализовани полицијски службеник, јер сви полицијски службеници, чак и онај код кога потенцијална жртва дође и пријави евентуално насиље, јесу надлежни полицијски службеници.

Ви сте, госпођице министар, рекли да је примереније да и даље остане – надлежни полицијски службеник. Мислим да би управо због свега овога... Видели сте колико је полемике то изазвало, потреба или не, да се заврши специјализована обука. Ја сматрам, исто тако, да треба да се заврши специјализована обука јер ће тако постати умешнији да могу све оно што смо им овим предлогом закона, буквално, натоварили на леђа... Јер, они ће бити стуб у практичној примени овог закона, и када је откривање насиља у питању и када је заштита жртве насиља у питању. Зато је овај амандман уследио. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 7. амандман је поднела народни посланик Татјана Мацура.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 7. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Горан Богдановић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Марко Ђуришић. Изволите.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Хвала, поштовани председниче. Поштована министарко, колеге народни посланици, наш амандман на овај и наредна три члана покушавају да реше нашу највећу замерку на овај закон, а то је одложени почетак примене. Значи, све ово о чему ми говоримо, уколико усвојимо закон онако како је предложен, почеће да се примењује тек од 1. јуна 2017. године.

Наравно, јасно је да ова обука о којој говори члан 7, специјализована обука за припаднике полиције, мора да се деси у том прелазном периоду. Оно што смо ми предложили јесте да се дода став 2. и

да се предвиди већ сада да се организују у полицији, од људи који су до сада поступали у случајевима породичног насиља, групе која ће радити на примени овог закона док се не заврши та обука. То је суштина нашег амандмана.

Сад, оно што је проблем код образложења за одбијање амандмана, а то је одбијено у једној реченици, каже: „Влада не прихвата амандман зато што до 1. јуна 2017. године, када закон почиње да се примењује“, што је по нама касно, „сви полицијски службеници треба да окончају специјализовану обуку“. Сви. Питам вас, зашто онда у члану 7. пише да руководиоца одређује полицијске службенике који су завршили обуку? Онда су сви завршили обуку, по вама.

Наше искуство и бојазан је да неће до 1. јуна следеће године завршити сви. Такво нам је искуство. Имали смо код многих закона добру намеру, Закон о узбуњивачима и разни други закони говорили су да ће у неком року бити организована и спроведена обука, па се то није десило. Наша жеља је да овај закон што пре почне да се примењује. Дали смо зато амандмане на овај и наредна два члана, и на последњи члан који говори да примена треба да почне бар три месеца раније. Молим већину да још једном размисли. Мислим да нам је циљ заједнички, да се што пре држава, на бољи начин, квалитетнији начин, уз помоћ овог закона, ухвати укоштац са овим проблемом, да не чекамо толико, да обука крене кад крене, да се заврши кад се заврши.

Мислим да сте и ви овако дефинисаним чланом 7. предвидели могућност да се не заврши обука баш за све полицајце, или за све тужиоце или за све судије, него да они који до тада заврше обуку поступају. Било би добро, наравно, и треба сви да заврше, али мислим да није реално да се то деси у наредних шест месеци. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 8. амандман је поднела народни посланик Горица Гајић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Горан Богдановић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Марко Ђуришић.

МАРКО ЂУРИШИЋ: Ја ћу да наставим. Значи, у члану 8. говори се о организацији јавног тужилаштва где ће јавни тужилац одредити заменике јавног тужиоца који су завршили специјализовану обуку да би се остварила надлежност јавног тужилаштва у спречавању насиља у породици.

Ми смо предложили да се дода став 2: „До завршетка специјализоване обуке из става 1. овог члана, јавни тужилац одређује

заменике јавног тужиоца који имају искуства у гоњењу учинилаца кривичних дела одређених ових законом, односно кривичних дела која су имала елементе насиља у породици или су последица насиља у породици.“

Значи, држава има и сада заменике јавног тужиоца који су поступали у оваквим предметима. Нема разлога да се они не организују при тужилаштвима и одмах почну да раде на спровођењу овог закона, односно много пре тог рока, а то је 1. јун 2017. године.

Хајде сад на страну што ви овај наш амандман одбијате. Кажете, зато што није прихваћен амандман на члан 7. Чисто формално гледано, члан 7. се бави роком и обуком припадника полиције, а овде се ради о тужиоцима. Не ради се овде о року, него о начину организовања. Ако читам ово образложење, онда је образложење да ће до 1. јуна сви полицајци завршити обуку. То нема везе са чланом 8. који говори о тужиоцима. Чисто вам говорим да није то образложење написано.

Али, хајде то на страну, дајте да урадимо нешто. Статистика је – једна жртва недељно, један изгубљени живот у породичном насиљу недељно. Дајте да урадимо нешто да скратимо овај рок, па можда спасемо један људски живот. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Да ли још неко жели реч?

Реч има министар Нела Кубуровић. Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем, председавајући. С обзиром на то да говорите да постоје полицијски службеници који су већ поступали у предметима насиља у породици, да су обучени да поступају и у овом случају, сматрам да треба да постоји координација како између полицијских службеника, тако између јавног тужилаштва и судова, и да сви морају да прођу јединствену обуку како би могли да примењују овај закон.

Мислим да би Министарство правде било и те како неозбиљно када би, управо због ваших аргумената, прихватило и скратило рок за почетак примене закона иако смо свесни да у року од три месеца не може ни да се усвоји програм обуке, који треба да донесу Високи савет судства, Државно веће тужилаца, и да Правосудна академија у том року спроведе обуку.

У току начелне расправе такође сам вам говорила да није једини разлог што је дошло до одложене примене закона само спровођење специјализоване обуке, већ да постоје подзаконски акти који морају да се донесу. То су акти које заједно треба да донесу Министарство правде, МУП и Министарство за рад.

Трећи, најважнији разлог зашто је одложена примена је оспособљавање програма и вођење централне евиденције, с обзиром на то да морају да се повежу не само полицијске управе, већ да постоји повезаност између полицијске управе, основних јавних тужилаштава, судова, центара за социјални рад и њихова умреженост са Републичким

јавним тужилаштвом, што свакако изискује време да бисмо имали ефикасну примену закона.

То је једини разлог због чега смо се одлучили да шест месеци буде рок који је довољан свима да предузму одговарајуће кораке како бисмо имали ефикасну примену закона.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 8. амандман су заједно поднели народни посланици Срђан Ного, Бошко Обрадовић, др Драган Весовић, Марија Јањушевић, мр Иван Костић и Зоран Радојичић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Срђан Ного.

СРЂАН НОГО: Као што је рекла госпођица министарка малопре, за нас је апсолутно спорна Правосудна академија. Правосудна академија је настала од невладине организације Правосудни центар, а њу су формирали USAID и Сорос, тако да је то подржављење државних институција.

(Владимир Орлић: Који члан, на који амандман?)

Везано за овај амандман, господине Орлићу, нема потребе да додајете.

(Владимир Орлић: Шта пише? Прочитај.)

Амандман који се управо односи на Правосудну академију. Ми смо против тога да Правосудна академија врши обуку и специјализацију тужилаца и судија зато што Правосудна академија апсолутно нема капацитет.

И, господине Орлићу, ви нисте правник, мало се распитајте шта каже струка за Правосудну академију.

(Председавајући: Без личног обраћања, господине Ного.)

Правосудна академија је нешто што није ни успело да заживи, нешто што није успело да стекне кредибилитет. И сама струка критикује Правосудну академију. Зато смо против Правосудне академије.

Што се тиче специјализованих обука за судије и тужиоце, ја заиста мислим да су све судије и сви тужиоци довољно стручни и компетентни. Не могу да прихватим чињеницу да ми овде, не само овим законом, него и овим другим, о организовању државних органа за борбу против организованог криминала, корупције и тероризма, стално спочитавамо да судије и тужиоци нису довољно стручни. Они су апсолутно стручни и апсолутно имају довољно знања да примењују материјалне норме кривичног права и закон који уређује процесни део, тако да мислим да је за њих можда мало увредљиво да им кажемо да им је потребна некаква посебна специјализација.

Хајде да покушамо да водимо дијалог, да покушате ви да разумете шта ми хоћемо да кажемо. Малопре, око полиције, ви нам стално

спочитавате неку малициозност. Замислите ситуацију, ја заиста мислим да не постоји полицијски службеник који је у стању да вам предвиди да ли ће неко лице починити кривично дело. То морају да буду људи који имају много већи степен знања и сазнања. Ја сам управо у том правцу говорио, а не нешто што ви имплицирате и спочитавате.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, народни посланик Владимир Орлић.

ВЛАДИМИР ОРЛИЋ: Хвала, господине председавајући. Да, због директног помињања и подсећања да нисам правник. Врло добро примећено, ја то заиста нисам, с тим што мислим да то ни на који начин не утиче на моју могућност да читам концизно написан текст на српском језику, да га дословце разумем и да тумачим да ли он има или нема неке последице.

Па, када причамо о амандману, не би било лоше да претходни говорник, а и свако други, има на уму шта је предложио и шта хоће да образложи, ако га уопште занима да образложи. Ако хоће да држи политичке говоре – легитимно, али погрешан начин. Погрешан начин, данас расправљамо о нечему врло конкретном.

Овај амандман каже да се обрише део који се тиче оних који имају специјалистичку обуку. Е сад, да ли нам обука треба или не треба, то може да се објасни на одговарајући начин. А да неко држи политичке говоре само зато што очигледно не постоји други начин да уклопи два минута у неки иоле смислен садржај, то је апсолутно неприхватљиво. И, овакав наступ, о чему год да је реч, па и овај амандман, кад год је реч о нечему што се ради само зато да би се мало рекламирали и сликали за директан ТВ пренос, да се не прихвати, даме и господо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Сада одређујем паузу у трајању од сат времена. Настављамо са радом у 15 сати.

Истовремено, само да обавестим посланике да, сагласно члану 27. и члану 87...

(Негодовање народних посланика и добацивање: Дали сте паузу, не може.)

Може.

...Ставови 2. и 3. Пословника Народне скупштине, обавештавам вас да ће Народна скупштина данас радити после 18 сати због потребе да Народна скупштина што пре донесе акте из дневног реда ове седнице.

(Марко Ђуришић: Дали сте паузу, забележено је.)

Само обавештење, колеге посланици.

(После паузе – 15.05)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Даме и господо народни посланици, настављамо даље са радом.

Да ли се још неко јавља по амандману? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Срђан Ного, Бошко Обрадовић, др Драган Весовић, Марија Јањушевић, мр Иван Костић и Зоран Радојичић.

Да ли се неко јавља за реч? (Не.)

На члан 9. амандман је поднела народни посланик Горица Гајић.

Да ли се неко јавља за реч? (Не.)

На члан 9. амандман су заједно поднели народни посланици Марко Ђуришић, Мирослав Алексић, Горан Богдановић, Ненад Константиновић и Здравко Станковић.

Да ли се неко јавља за реч? (Не.)

На члан 10. амандман су заједно поднели народни посланици Срђан Ного, Бошко Обрадовић, др Драган Весовић, Марија Јањушевић, мр Иван Костић и Зоран Радојичић.

Да ли се неко јавља за реч? (Не.)

На члан 10. амандман је поднела народни посланик Татјана Мацура.

Да ли се неко јавља за реч? (Не.)

На члан 11. амандман су заједно поднели народни посланици Томислав Љубеновић, Петар Јојић и Зоран Красић.

Да ли се неко јавља за реч? (Да.)

Реч има народни посланик Петар Јојић. Изволите.

ПЕТАР ЈОЈИЋ: Што се тиче овог амандмана који је поднела Српска радикална странка, сматрам да је тај амандман прихватљив из разлога што прецизније и одређено упућује на кривично дело и закон на који се односи. Што значи, недовољно је, али непрецизно, речено: „... насиље у породици и вршење кривичних дела одређених овим законом, да пружи жртви заштиту, правну помоћ“ итд.

Прецизније је и тачно одређено, дакле, да се ради овде, према нашем мишљењу, што је сасвим логички и формално гледано прихватљиво, да се овај амандман прихвати јер он тачно одређује на који се закон односи ово кривично дело, што значи да се то односи на закон о насиљу у породици.

Због тога предлажем, у име СРС, да Влада и надлежни министар који је присутан овде прихвате овај амандман, са формалноправног становишта, лакше примене и разумевања одређене норме.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Само да подсетим посланике, сагласно члану 27. и члану 87. ст. 2. и 3. Пословника Народне скупштине, да ће Скупштина радити и после 18 часова.

Да ли још неко жели реч?

То је било због оних који траже длаку у јајету.

На члан 11. амандман је поднела народни посланик Марјана Мараш.

Да ли се неко јавља за реч? (Да.)

Реч има народни посланик Марјана Мараш. Изволите.

МАРЈАНА МАРАШ: Захваљујем, председавајући. У овом амандману, пре свега, ставила сам акценат на економско оснаживање. Поднетим амандманом ставља се акценат на економско оснаживање жртве насиља како би се довољно опоравила и могла да изађе из зачараног круга насиља, односно потпуно се осамосталила и самостално наставила живот, без страха да ће због економске зависности морати да се врати насилнику.

Подаци до којих сам ја могла да дођем, као председница Комисије за праћење остваривања родне равноправности – истраживања која су рађена кажу да се жртва, у просеку, седам пута враћа насилнику док се не одлучи да га напусти. Неки од разлога због чега не напушта насилника јесу управо то што нема подршку ни своје примарне породице, што нема где да оде и што нема од чега да живи. Али, врло често је био случај и да се жртва одлучи на то да повуче тужбу управо када схвати да ће казна која буде изречена умањити породични буџет. То су били неки од разлога због чега су жртве одустајале од тужбе. Оно са чиме су се сретали и полицијски службеници, то сам спомињала и у расправи у начелу када сам говорила, јесте да жртва после одустане од тужбе, да каже да су се измирили, да су се договорили да наставе.

Подаци говоре о томе да је у 29% случајева насиље вишемесечно, у 71% то у просеку буде пет година, и да после првог инцидента насиља до пријављивања прође неких девет година и три месеца.

Мислим да је основни разлог због чега жртва не може да изађе из тог зачараног круга насиља управо то што она није економски оснажена. Постојао је један пример добре праксе у Покрајини, Покрајински секретаријат спроводио је програм запошљавања жртава насиља. Онима који су запослили жртву насиља бруто зараде су рефундиране, дванаест месечних бруто зарада, а жене су остајале и после тог периода да раде. На тај начин се успевало да им се помогне да се изборе са овим проблемом.

Мислим да треба, без обзира на то што није прихваћен амандман, у подзаконским актима и у будућности размишљати о томе да жртву морамо и економски оснажити да бисмо јој помогли да изађе из породичног насиља. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 12. амандман је поднео народни посланик Борисав Ковачевић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Борисав Ковачевић.

БОРИСАВ КОВАЧЕВИЋ: Ја ћу кратко, господине председавајући. Прихватам образложење које је Влада дала и амандман који је, као врсни правник, господин Неђо дао. На истој смо ствари били, али он је то стварно потпуније и боље образложио него ја у свом амандману. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч?

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Срђан Ного, Бошко Обрадовић, др Драган Весовић, Марија Јањушевић, магистар Иван Костић и Зоран Радојичић.

Да ли се неко јавља за реч? (Не.)

На члан 12. амандман је поднела народни посланик Татјана Мацура.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Татјана Мацура.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Непрецизним термином „препознају“ који је предвидео предлагач одступа се како од духа Предлога закона, који у првом члану афирмише спречавање насиља у породици, тако и од прецизнијих правних стандарда који су познати у законодавној пракси, те би овај став требало променити институтом поступања са посебном пажњом која је предвиђена системским законима и која неће уносити забуну у тумачењу као стандард „препознају“, посебно што је препознавање ствар капацитета психичког апарата, а посебна пажња је правни стандард који је познат и у судској пракси.

Образложење предлагача које смо добили каже следеће: „Амандман се не прихвата. Сврха одредбе јесте у томе да предвиди обавезу да се и у рутинским, редовним пословима уочи постојање насиља“, па онда је дат пример: „(лекар пружа прву помоћ рутински, али је уз то додатно дужан да утврди да ли је до повреде дошло због насиља), што је по природи ствари немогуће без потребне пажње“.

Наиме, овде предлагач уопште није објаснио зашто је одустао од правног института посебне пажње и определио се за неспретније решење – препознају. Пример који је предлагач дао – лекар који пружа прву помоћ рутински – уопште не оправдава одустајање од предлога у амандману, штавише, оправдава га.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч?

Реч има народни посланик Миланка Јевтовић Вукојичић. Изволите.

МИЛАНКА ЈЕВТОВИЋ ВУКОЈИЧИЋ: Захваљујем. Амандман, наравно, не треба прихватити, а разлог је јасан. Сви државни органи и установе су дужни да препознају насиље. Препознавање насиља могу да ураде само обучени професионалци. Зашто је важно да се насиље

препозна? Важно је зато да би се благовремено, хитно пружила неопходна сигурност, безбедност, заштита и подршка жртви. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман је поднела народни посланик Љупка Михајловска.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман је поднео народни посланик Неђо Јовановић.

Влада и Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије.

Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Неђо Јовановић. Изволите.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Пре свега, захваљујем се предлагачу, вама министарка, што сте препознали у овом амандману далеко прецизнију формулацију која се односи на одредбу члана 12. став 4. Зашто? Због тога што цео дан данас дискутујемо о једном кључном делу или, можемо слободно рећи, есенцијалном делу Предлога закона, а то је препознавање насиља, односно препознавање опасности или, боље рећи, непосредне опасности која прети жртви насиља.

У конкретном случају, предложеним текстом овог члана 12. било је дефинисано да се само на основу проучавања пријаве и, евентуално, физичких и психичких трагова на жртви може доћи до могућности да се препозна насиље или предстојећи насилнички акт.

Мојим амандманом је то допуњено, да се поред трагова физичког или другог насиља на жртви укаже и на друге околности које на несумњив начин могу указати на постојање насиља у породици или непосредну опасност од тог насиља. Дакле, допуњено је нечим што подразумева заиста посебну дозу сензибилитета онога који је дужан да препозна насиље. Тај који је ангажован на препознавању насиља мора да има заиста посебан осећај, како се то жаргонски каже – фидлинг, да би препознао све оно што прати околности које се везују за насиље.

Према томе, овим амандманом смо достигли оно што је битно и за закон и за практичну примену закона. У том смислу, Посланичка група Социјалистичке партије Србије изражава захвалност не само за овај него и за све остале амандмане који су прихваћени. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман су заједно поднели народни посланици Божидар Делић, Петар Јојић и Зоран Красић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Петар Јојић.

ПЕТАР ЈОЈИЋ: Даме и господо, што се тиче члана 12. става 5. Предлога закона, у име Српске радикалне странке предлажем да се изврши преформулација утолико што ће се пријава од стране јавног тужиоца који је примио пријаву о насиљу, потенцијалном насиљу или опасности од насиља доставити надлежној полицијској управи.

А како је предложено у ставу 5? Видите, каже: „... да пријаву одмах проследи полицијским службеницима“, дакле, више њих, „да би они о томе обавестили надлежног полицијског службеника (члан 13).“

Видите, у полицији имају овлашћена службена лица. Комуникација је између органа. Полиција је орган; полицијски службеник је извршилац, он је службено лице. То не може ни да се у правној аналогiji, ни да се примени у неким другим случајевима.

Шта би било сада, госпођо министре, када би се јавно тужилаштво обраћало непосредно вашим референтима у Министарству? Онда не знате ко са ким ту комуницира. Јавно тужилаштво ће се обратити Министарству правде, а Министарство правде преко свога заменика и помоћника сигнира захтев на одређеног извршиоца и одређено лице, или одређени орган.

У полицијској управи, дакле, као што је овде назначено, ради више полицијских службеника. Који је то полицијски службеник? Начелник полицијске управе, он води евиденцију ко је тај полицијски службеник који је овлашћен и на њега сигнира пријаву и тражи да се по њој поступи.

Према томе, ово би било, по мишљењу СРС, логично и најбоље правно формулисано, најпрецизније. Овако, сада ће шетати те пријаве од службеника до службеника и неће се знати ко је када примио пријаву, ко је задужен, у ком року треба да изврши провере, у ком року да достави тужиоцу извештај и да на крају поднесе повратну кривичну пријаву за ово кривично дело.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Реч има народни посланик Срђан Ного. Изволите.

(Срђан Ного: Нисам се јавио, нешто није у реду са системом.)

У реду. Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман је поднела народни посланик Горица Гајић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 12. амандман је поднела народни посланик Бранка Стаменковић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Бранка Стаменковић.

БРАНКА СТАМЕНКОВИЋ: Хвала. Поднела сам девет амандмана на овај закон и у корену свих њих лежи исти разлог, а то је да је закон прилично недоречен, види се да је рађено на брзину. Поздрављам идеју, из срца, да се ова материја коначно регулише законом, али не видим да се изузев ове хитне мере ишта друго прописало како треба. Мислим да је разлог за то брзина којом се он доноси, хитан поступак кроз који пролазимо. Не могу министарку за то да сматрам одговорном, она је ту само три месеца, али то је, изгледа, неки манир са којим радимо.

Што се тиче конкретног члана, у оригиналном Предлогу закона у ставу 1. се каже да свако мора да пријави насиље, у другом ставу да државни органи морају да пријаве насиље.

Није уопште јасно којим очима ће државни органи да виде насиље и да га пријаве и којим устима ће да га пријаве. Орган има ћелије, то су запослени. Мој амандман тражи да се сваки орган обавезе да донесе правилник за запослене како би они знали да су у обавези да пријаве насиље, као и да то мора да буде обавеза у свим државним органима, не само полицији. Мени може колегиница у Народној скупштини да дође са плавим оком, морам бити у обавези да то пријавим. Толико, хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Радослав Милојичић, по Пословнику. Изволите.

РАДОСЛАВ МИЛОЈИЧИЋ: председавајући, хвала. Апеловао сам на председницу Мају Гојковић и на министарку прошлог пута да опомену, члан 108... Апеловао сам прошлог пута на председавајућу Гојковић и сада на вас, знам да ви не видите, и на министарку, још једном, молим вас – ако ваш службеник има нешто против било кога из опозиције, то може да ради напољу. Заиста није примерено, нема тензије, разговарамо о закону који је изузетно важан, сви смо за то, поднели смо амандмане да побољшамо. Ово је изузетно важна и осетљива тема и нема потребе... Ево, сад се смеје. Нема смисла стварно, нема потребе. Не може да нас изнервира тиме, али заиста нема потребе. То је радио и прошлог пута, то ради и сада, додацује, преврће очима, расправља са посланицима који говоре. Мислим, стварно нема потребе.

Господине Арсићу, ви сте овде заиста дуго. Знам да је министарка млада, можда није ушла у колотечину Скупштине, па нека га опомене неко, или од вас из СНС како треба да се понаша када дође овде. Ако не може да издржи да седи овде, нека изађе напоље па нека се врати. То је радио господину Балши Божовићу када је говорио, то је сада радио колегиници исто. Мислим, стварно нема смисла.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Заиста, колега Милојичићу, нисам приметио, али, ево, водићу рачуна о томе. А да ли ће неко да колута очима или да се смешка, па, не можемо да забранимо то.

Да ли још неко жели реч по овом амандману? (Не.)

На чланове 13, 14. и 16. амандман је поднео Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике.

Молим овлашћеног представника Владе Републике Србије да се изјасни по овом амандману.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Прихвата се амандман.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 13. амандман је поднела народни посланик Татјана Мацура.

Да ли неко жели реч? (Да.)

Реч има народни посланик Татјана Мацура.

ТАТЈАНА МАЦУРА: И даље сматрам да осам часова није довољна мера да се отклоне последице насиља или да се спречи понављање насилничког поступања, посебно из разлога што то није довољно времена да се обезбеде жртве насиља. Полицијски службеник је у другим случајевима где постоји оправдана сумња да постоји вероватноћа угрожавања основних вредности човека снабдевен много ширим овлашћењима, те се стога не види разлог да то и овде не буде случај.

Полицијски службеник мора имати обавезу да обавести јавног тужиоца и да узме у обзир и стање учиниоца и потребе жртве приликом вршења својих овлашћења. Ограничавање свих овлашћења само на полицијско задржавање није ни у квалитативном ни у квантитативном смислу адекватна заштита жртава насиља која мора да буде главно тежиште закона.

У образложењу стоји да се амандман не прихвата зато што се „овим законом не уређују финесе кривичног поступка и тзв. јавнотужилачке истраге“.

Предлагач у ствари потврђује да не познаје целокупан законодавни систем. Јасно је дефинисано поступање службеног лица у случају да је неко под дејством психоактивних супстанци или алкохола, тако да оправдање да се амандман одбија зато што се не види колико дуго би задржавање трајало заправо потврђује да предлагач не види ту законску одредбу, али ми морамо веровати да они који примењују закон то боље виде од предлагача.

Што се тиче замерке да амандман одбија зато што уређује финесе кривичног поступка и да се тај поступак без сумње спроводи, не стоји, јер амандманом нисмо ишли изван оквира Кривичног законика, само сам предложила посебну дужност полиције да примењује своја овлашћења из Кривичног законика. А то што предлагач нема сумње, не убеђује грађане, који апсолутно имају основа да сумњају у ту намеру.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има министар Нела Кубуровић. Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Уважени председавајући, даме и господо народни посланици, већ неколико пута сам истакла да је ово посебан поступак, на који се не примењују одредбе Законика о кривичном поступку, па тако ни полицијски службеници не могу да примењују те одредбе, већ искључиво одредбе које су предвиђене Нацртом закона о спречавању насиља у породици.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

На члан 13. амандман је поднео народни посланик Зоран Живковић.

Да ли неко жели реч? (Не.)

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Горан Ћирић, Радослав Милојичић, Маја Виденовић, Балша Божовић, Гордана Чомић, Александра Јерков, Горан Јешић, Дејан Николић, Верољуб Стевановић, Весна Марјановић, Душан Петровић и Томислав Жигманов.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем. Ово је иначе амандман Маје Виденовић, која је врло предано радила на овом закону и, наравно, са многим женама из Демократске странке дала посебно велики допринос у писању амандмана; из тог разлога, ево, ја имам част амандман да браним.

Оно што смо замерали од самог почетка јесте да се на неки начин овај закон судара са Кривичним законом. Хитне мере, као нека врста прекршајне мере, застаревају, као што и сами знате, након две године, чини ми се. Уколико је то кривично, онда застарева након шест година. Мислим да ће веома допринети смањењу достигнутог нивоа заштите када су у питању жртве насиља.

Мислим да је веома важно да у том случају ова мера, уколико већ не желите да је обришете, односно уколико не желите да остане став 5. који је важио у последњих једанаест година и који се примењивао на овај или онај начин, мислим да је наш заједнички интерес у томе да видимо како ћемо нову меру коју ви предлагете спровести у дело када је пракса у питању. Ми смо у великом страху, изражавамо бојазан да ће ниво достигнутих права жртава бити смањен на овај начин и да ће се након 30 дана незаказивања рочишта у многим случајевима насиље понављати. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има министар Нела Кубуровић. Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем. Само да вас упознам да је Влада прихватила амандман, тако да је и даље остало као кривично дело кршење мера заштите које је предвиђено Породичним законом. Тако да није дошло до нарушавања и одузимања стеченог права, како сте рекли, а

прекршајна одговорност остаје уколико се крши изречена хитна мера и везана је само за овај поступак.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 13. амандман је поднела народни посланик Горица Гајић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Владимир Петковић.

ВЛАДИМИР ПЕТКОВИЋ: Поштовани председавајући, уважена министарко Кубуровић, даме и господо народни посланици, предлажем да се амандман на члан 13. одбије, а ево и зашто.

Чланом 13. Предлога закона о спречавању насиља у породици јасно су дефинисане дужности и права полицијских службеника. Чланом 13. дефинисано је следеће, члан 13. каже – полицијски службеници дужни су да одмах обавесте надлежног полицијског службеника или, уколико сматрају да може доћи до дела, и сами приведу осумњиченог да би спречили наношење дела или самим тим дошли до тога да спрече покушај дела.

Оно што желим да напоменем, подносилац амандмана није предвидео да полицијски службеник сам може да процени ситуацију и изврши привођење учесника у делу, тј. починиоца дела, и сматра да је осам часова мало за спровођење поступка истраге.

Сматрам да амандман треба да се одбије и да се не прихвати од стране Скупштине Србије. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч по овом амандману? (Не.)

На члан 13. амандман је поднео народни посланик Неђо Јовановић.

Да ли неко жели реч?

Реч има народни посланик Неђо Јовановић.

НЕЂО ЈОВАНОВИЋ: Захваљујем, председавајући. Уважена министарко, ја са разумевањем прихватам формулацију предлога члана 13. који је дат у закону о коме расправљамо, с тим што сам за амандман у име Посланичке групе СПС био мотивисан једним јединим разлогом, а то је да се смањи ризик који постоји у сваком случају приликом препознавања насиља. Зашто? Због тога што је у предложеном тексту члана 13, између осталог, речено да је полицијски службеник (или службеници) обавезан, тј. дужан да одмах обавести надлежног полицијског службеника о сваком насиљу у породици или непосредној опасности, без обзира на сазнање, и имају право да сами или на захтев полицијског службеника изврше довођење или меру довођења.

Ми смо данас у расправи имали доста дискусија, и то врло аргументованих дискусија, које се односе на едукацију, односно

специјализацију. Ако бисмо сада полицијском службенику који није едукован, није специјализован и нема ту врсту осећаја који се стиче временом, односно протеклом времена или искуством с једне стране, а с друге стране специјализацијом, омогућили дискреционо право да сам доведе потенцијалног учиниоца насиља, постоји могућност грешака, постоји могућност волунтаризма, постоји могућност нестручности. Постоји могућност да буде доведено лице које нема никакве везе са насиљем и онда улазимо у једну донекле ризичну ситуацију, да то исто лице има евентуално право на накнаду нематеријалне штете.

Због тога је амандманом предложено да та лица која непосредно делују ради превенције насиља најпре пруже све могуће податке надлежном полицијском службенику, да га обавесте о чињеницама које су затекли на лицу места, да могу да предложе довођење потенцијалног осумњиченог и да тек уз сагласност, односно захтев за довођење исто лице доведу. Уколико то чине сами, бојим се да ће ови ризици на које сам указао сада бити, у неком последичном смислу речи, негативни.

На крају, оно што ми се чини такође важним у овој ситуацији јесте чињеница да се ни у ком случају не обесмишљава сам предлог закона. Зашто? Због тога што се делује хитно, због тога што се та хитност ничим овде не умањује, не доводи се у сумњу. Полицијски службеници излазе на лице места одмах, реагују, пружају податке, пружају неопходна обавештења. Једино је потребно да сачекају, на основу свега онога што су предочили са лица места, да кажем тако, зелено светло да могу да доведу осумњиченог. Захваљујем се.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем.

Да ли још неко жели реч? (Не.)

На члан 13. амандман су заједно поднели народни посланици Божидар Делић, Вјерица Радета и Зоран Красић.

Влада и Одбор за правосуђе, државну управу и локалну самоуправу прихватили су амандман. Одбор за уставна питања и законодавство сматра да је амандман у складу са Уставом и правним системом Републике Србије.

Констатујем да је овај амандман постао саставни део Предлога закона.

Реч има народни посланик Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Предлог овог закона некако је заокупио пажњу медија ових дана, и добро је што је тако, међутим, погрешно се стекао утисак да ће усвајањем овог закона престати породично насиље у Србији. Неће, зато што је ово лош закон. Не би ни да је добар закон, то једноставно не може да се деси преко ноћи и ти проблеми не могу да се решавају стихијски.

Ево, овај амандман који сте усвојили заправо говори колико сте паушално све ово писали – није вам пало на памет да морате да поштујете презумпцију невиности. Зато сте прихватили овај наш амандман.

Сада се говори о притвору од осам сати, односно задржавању. Не постоји задржавање, то је притвор, мора да се спроведе поступак, мора да се изда решење, не може онако – пало неком на памет да некога држи осам сати у затвору, у притвору. Наравно, лишен слободе.

Чуло се такође овде да је полицајац основни стуб решавања ових проблема. Није, полицајац је тај који гаси пожар, који долази на лице места када се позове. Постоје многи други фактори у друштву који треба да буду стубови, који ће решавати ове проблеме. Морају да функционишу центри за социјални рад. Није улога центра за социјални рад само да исплати неколико хиљада динара месечно социјалним случајевима и да их баш брига шта се даље дешава у тим породицама.

Знате, да се овај закон јуче усвојио, да се прекјуче усвојио, јуче би се опет десио овај напад жене, како пишу новине, алкохоличара, на мужа алкохоличара, три убодне ране му је задала. О Лозници се ради. Да ли је неко из Центра за социјални рад у Лозници некада знао да постоји тај брачни пар алкохоличара, да се они бију, да се они свађају? Не, сад се сазнало, када је тај муж добио три убодне ране.

Економски статус жртава је такође много важан. Докле год имамо оволики број незапослених, и не само жена... Жртве су и жене, и деца, и стари родитељи, и сродници, сви су жртве зато што се, нажалост, убија за пар стотина динара, убија се, малтене, за неке неопходне намирнице, за преживљавање. Наравно, убија се и из обести. Није оправдање ни онај ко убија да би преживео. Нико нема право да некоме одузме живот и нема право на било који начин да га малтретира, али мора држава много озбиљније да се укључи. Наравно, основ за укључивање јесте закон, али, понављам, овај закон није добар и неће помоћи смањењу, а камоли спречавању насиља у породици.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем. Реч има народни посланик Марија Обрадовић.

МАРИЈА ОБРАДОВИЋ: Хвала вам. Јесте амандман усвојен и јесте то предлог Српске радикалне странке и зато ме чуди, без обзира на то што заједно сарађујемо на поправљању овог предлога закона до оног тренутка док га не усвојимо, чему овакво ситничарење. Те закон неће никако да помогне, те нама нема помоћи, те сиромашни смо, те има насиља зато што смо сиромашни, кад би били богати, не би било насиља, па ви нисте ни кренули, неће вам успети ни овај закон... Не разумем.

Визија државе, Владе, Министарства, који су предложили овај предлог, јесте да се решава корак по корак проблем који је вишевековни, који је свуда у свету, цео свет се овоме супротставља. Ми имамо ситничарења око зареза, око промене небитне речи, око тога да ли ће иза

овог закона престати или неће насиље. То је, дакле, једна промена понашања, менталитета. Очекивала сам подршку свих странака, јер, заправо, свеједно је да ли је насилник из СНС-а, из Демократске странке, из било које друге странке, све исто боли.

Оно што заборављају сви који су данас у овој сали, не заборавите да ми овде то говоримо сада међу собом; то је лако, јер ми гледамо у папир, али замислите да све што говорите говорите у очи жени, детету, жртви насиља. Да ли бисте овако говорили у том тренутку?

Ви не разумете идеју – оно што су годинама, деценијама, покушавали и невладин сектор и многи други пре нас, јер је ово велики проблем, сада смо спаковали у законодавни оквир. Није савршен, ниједан закон није савршен, ни у једној земљи, али, једноставно, ово је идеја на којој смо почели да радимо, неопходан је консензус свих посланика у овој скупштини да подрже ову причу. Да ли ћемо га кориговати? Хоћемо, као и многе друге законе које смо до сада усвојили. Да ли ће пракса, имплементација показати недостатке? Хоће, као и на многим другим законима.

Дајте да овим грађанима покажемо да решавамо проблем по проблем. Немојте да кварите овако дивну идеју и визију. Сада смо спаковали у закон оно што смо покушавали сви заједно годинама. У свакој од ових посланичких група су активисти невладиних организација који су сада посланици, или који су били блиски њима. Заједно смо прижељкивали овакав закон. Немојте да сада разводњавамо овако дивну идеју тиме да ли је полиција стуб, или је тужилаштво стуб, или је центар за социјални рад. Почели смо, треба нам много помоћи, заједничке енергије да се ова прича реши. Срамота је да се делимо на политичке странке и да на овако осетљивом проблему дневнополитичке проблеме убирамо. Гледају нас жене које у овом тренутку добијају батине. Мислите на њих, сваку примедбу коју дате говорите њима у очи, и онда реците да ли је то нешто о чему треба да говорите.

Ја сам изузетно поносна што се овај закон нашао пред нама. Много напора и енергије су уложили и Министарство правде, и Министарство унутрашњих послова, читава радна група која је припремала закон. Мислите да је њима било лако да пристану на све ово што пише у закону? Ово тражи много кадровских промена, много образовања, много структуралних промена, много подзаконских аката, промену понашања.

Дајте подршку за ово, хајдемо по градовима Србије да промовишемо, да објаснимо жртвама у најмањем насељеном месту, у последњем селу у Србији због чега је важно да постоји овај закон и због чега је важно да они користе оно што им овај закон омогућава. Заборавите политичке поделе, гласајте да помогнемо жртвама насиља. Ово је почетак. Дајте подршку за почетак. Хвала.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, народни посланик Вјерица Радета.

ВЈЕРИЦА РАДЕТА: Прилично је увредљиво рећи да народни посланици, ма шта причали и о чему год причали, ситничаре. Примедбе на Предлог закона су нешто што је потпуно легитимно и легално, поготово када су у питању потпуно аргументоване примедбе.

Опаска да неко жели да добије политичке поене зато што критикује овај закон, од некога ко је три-четири минуте потрошио управо на придобијање политичких поена, јер је овај закон „дивна идеја“, јер су се укључили ови и они, и тако даље... Нико нема ништа против. Напротив, закон треба да се донесе, држава мора да стане на пут породичном насиљу, мора да се смањи породично насиље за почетак.

То што смо малопре чули сигурно неће допринети ни на који начин смањењу породичног насиља. Да се ми шетамо по Србији и да неке причамо „ево дивне идеје“, од тога нема ништа. Ми се, хвала Богу, шетамо по Србији, знамо проблеме које народ у Србији има и знамо да јесте суштински проблем незапосленост, беда, сиромаштво и да многи проблеми и много породичног насиља проистиче управо из тих разлога.

Није се држава довољно укључила. Понављам, центри за социјални рад уопште не функционишу. У центрима за социјални рад је легло корупције. Стари људи се смештају у домове, узимају им се станови...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Извините, колегинице Радета, молим вас, вратићу вам све време које је потребно.

Одређујем паузу у трајању од пет минута.

Молим посланике да, кад наставимо, сала буде уредна. Нећу да дозволим да било ко било ког посланика понижава. Спреман сам, ради заштите достојанства Народне скупштине и народних посланика ...

(Балша Божовић: Пословник.)

Готово је, господине Божовићу.

(Балша Божовић: Шта је готово?)

Изричем вам опомену.

(Балша Божовић: Како могу опомену у паузи?)

Пауза од пет минута.

(После паузе – 16.00)

ПРЕДСЕДНИК: На наслов изнад члана 14. амандман је поднела посланица Горица Гајић.

Да ли желите да говорите?

Изволите.

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Само да појасним. То је некако сходно амандманима којима сам предложила да се промене чл. 7, 8. и 9. и да ту буде поступање специјализованих полицијских службеника, пошто тако одвајамо надлежне. Рекла сам, сви су углавном надлежни за насиље, ако им се пријави, а специјализовани су они који су се обучили специјално да

имају вештине и знања да могу да поступају по пријави насиља у породици и у заштити жртава од насиља у породици – у том делу промене код наслова.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 14. амандмане, у истоветном тексту, поднели су народни посланици Зоран Живковић и заједно посланици Посланичке групе Демократска странка.

Реч има народни посланик Маја Виденовић. Изволите.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Хвала, поштована председнице. Желим за почетак да поздравим начин на који дискутујемо данас о овом важном закону, посебно вас, министарка, који сте све учинили да ово буде размена дијалога и покушај свих нас да одговоримо и да на најбољи могући начин, амандманима, разговором и разменом мишљења, утичемо да овај закон садржи најбоља могућа решења. У том смислу, морам да кажем да су посланици Демократске странке поднели већи број амандмана...

Никаква бука, само да вам кажем, неће ме омести да говорим о изузетно важном закону. Говоримо данас о спречавању насиља у породици и никаква бука неће бити гласнија од моје поруке, коју би требало сви заједно да чујемо.

У том смислу, као што сам рекла, посланици Демократске странке и неких других странака поднели су неколико амандмана који су заправо од наше колегинице из невладине организације, из Аутономног женског центра. То су људи који су цео свој живот посветили борби за права жена, борби за права деце, који анализирајући цео систем, бринући се, подносећи амандмане... Ми смо данас, практично, само њихов глас као допринос у томе.

Када говоримо о члану 14. Предлога закона, они су ту покушали да кроз два става, с једне стране, прецизно дефинишу и предвиде некакве ситуације које можда нису таксативно и јасно предвиђене у закону. Када говоримо о томе, говоримо о чињеници да је надлежни полицијски службеник дужан да учиниоцу пружи прилику да се изјасни о битним чињеницама, да прикупи потребна обавештења од других полицијских службеника, да процени ризик непосредне опасности и изрекне меру за спречавање насиља у породици.

Оно што је новина и што се нашим амандманом предлаже јесте да надлежни полицијски службеник хитну меру може донети и без довођења могућег учиниоца у полицијску станицу, уколико се налази на месту где је догађај пријављен или уколико се могући учинилац противи довођењу у полицијску станицу.

Верујем да су ваши аргументи за одбијање овог амандмана чињеница да закон не може да предвиди све ситуације, да ако неко, онда полицајци знају шта се дешава у тој ситуацији, али верујем да су жене, да су људи који су дневно суочени са жртвама насиља, који су дневно суочени

са извештајима полицијских службеника који нажалост нису реаговали адекватно... да је последица таквог искуства предлог овог амандмана.

У другом ставу они предлажу да се усклади са Законом о социјалној заштити. То је терминолошко усклађивање, да наш правни систем не буде различито дефинисан у различитим законима. Дакле, нерегулисане ситуације које се могу догодити у пракси уколико могући учинилац одбија долазак.

Знам да сте ви погледали и донели мишљење о овом амандману, али вас још једном молим, уколико постоји простор за прецизирање шта се ради у ситуацији када насилник одбије да се подвргне налогу, односно одбије да дође у полицијску станицу. И став 2, који усклађује са Законом о социјалној заштити. Хвала на пажњи.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Реч има министар Нела Кубуровић. Изволите.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Само да одговорим на питање шта се дешава уколико одбије добровољно. Овај закон свакако не искључује примену Закона о полицији. Уколико нема добровољног доласка, примениће се Закон о полицији и насилник ће бити принудно спроведен у полицијску станицу.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. На члан 14. амандман је поднела народна посланица Горица Гајић. Изволите.

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Хвала, госпођо председнице. Управо је госпођица министар одговорила на сличан амандман који ја имам на члан 14, али ја морам због јавности и због тога што мислим да могу да покушам да вас убедим да ми морамо да знамо шта ће да се деси и да ли треба да се изрекне хитна мера починиоцу насиља ако није приведен у полицијску станицу.

Пре тога, хтела бих чисто једну техничку исправку; први став овог члана каже: „Надлежни полицијски службеник мора“, тако сте у предлогу ставили, „да могућем учиниоцу који је доведен у полицијску станицу пружи прилику да се изјасни о свим битним чињеницама...“. Мислим да је примереније да стоји – специјализовани полицијски службеник је дужан да учиниоцу који је доведен у полицијску станицу пружи прилику да се изјасни о свим битним чињеницама.

Наравно, и ја ћу да инсистирам на овом члану 2, односно допуни члана 2. где се каже да надлежни полицијски службеник може да процени ризик и изрекне хитну меру и учиниоцу који није доведен у полицијску станицу. Ви кажете да ће се у том случају, када није приведен, применити Закон о полицији. Да, може да се примени Закон о полицији ако је потенцијални учинилац у кући или негде у близини стана, али шта ако је у бекству или се налази негде где ни полиција не може да га нађе? Шта у том случају? Остајемо недоречени. Да ли ћемо му после процене ризика изрећи неку хитну меру у његовом одсуству?

Амандманом смо и последњи став 3. променили и кажемо – пре окончања процене ризика, надлежни полицијски службеници су дужни да обавесте центре за социјални рад. Јер, углавном се после насиља и кобног завршетка када је насиље у питању, прозивају центри за социјални рад. Нису они увек криви. Верујте, центри за социјални рад имају велике проблеме да имају информације о насиљу које се евентуално дешава у породици, тако да се и они на разноразне начине довијају да имају податке о насиљу. Најчешће те податке има полиција и дужна је да пре доношења хитне мере, односно пре процене ризика и доношења хитне мере обавести надлежни центар за социјални рад, а не само да – може.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 14. амандман је поднела народни посланик Татјана Мацура. Изволите.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Мој предлог амандмана гласи, то је у члану 14, да се измени став 3: „Пре окончања процене ризика надлежни полицијски службеник мора затражити мишљење центра за социјални рад, а уколико није у могућности да у року од осам часова затражи мишљење центра за социјални рад, дужан је да поступи сходно одредби члана 13.“

На то сам у образложењу добила следећи одговор – да се амандман не прихвата јер „Предлог закона овлашћује да процену ризика сачињава посебно обучен полицијски службеник, а сврха те обуке је да се по извесним посебним знањима и вештинама које су битне за брзо доношење одлуке надлежни полицијски службеник оспособи да делује без центра за социјални рад“.

Предлагач једноставно није разумео смисао амандмана. Смисао амандмана јесте да се не остави дискреционо полицији да не затражи мишљење центра када се појављују случајеви насиља који су удаљени од првог седишта центра за социјални рад и да се појача пажња и укљученост свих органа које предлагач иначе укључује у Предлогу закона у другим поступцима.

Ми смо имали и неке друге амандмане који су говорили о центру за социјални рад. Дакле, поново се искључује могућност да се у овој фази затражи друго мишљење. Мало пре сам описала могућност злоупотребе полицијског службеника. Ми смо предложили да то буде мишљење службеника из центра за социјални рад, и то не било какво мишљење било ког службеника, већ службеника који је претходно прошао обуку, а за коју ви поново сматрате да није потребна.

ПРЕДСЕДНИК: На члан 14. амандман су заједно поднели народни посланици Посланичке групе Двери. Срђан Ного.

СРЂАН НОГО: Сличан члан, став став као и Посланичка група Доста је било. Предлажемо да се замени формулација коју користи законодавац, да полицијски службеник „може, по потреби“ консултовати центар за социјални рад приликом процене опасности од насиља у

породици, и да се уместо речи „може, по потреби“, додају речи „обавезно ће“.

Зашто? Зато што је процена опасности од предузимање насиља у породици једна сложена радња и није оправдано поверити је искључиво полицијском службенику. Могућност злоупотребе смањује се на минимум уколико се ту укључи центар за социјални рад.

Мислим да су се посланици Доста је било осврнули само на један сегмент, да постоји могућност од, рецимо, несавесног вршења функције од стране полицијског службеника. Постоји ту много шири и много већи проблем – полицијски службеник можда није довољно вичан да процени тако нешто без обзира на то да ли је прошао специјалну обуку, јер је то заиста једна сложена радња, где ви треба да расудите да ли је неко лице кадро да изврши неко кривично дело или није.

Стога мислим да бисмо олакшали полицијском службенику његов рад, да бисмо постигли квалитетнију заштиту жртве и да бисмо просто учинили тај поступак транспарентним уколико бисмо укључили центар за социјални рад. Законодавац кроз цео закон управо и подстиче међусобну сарадњу и координацију свих државних органа.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем. На члан 15. амандман је поднео посланик Зоран Живковић.

Да ли неко жели да дискутује?

На члан 15. амандмане, у истоветном тексту, поднели су заједно посланици Посланичке групе ДС, заједно посланици Посланичке групе ЛДП и Бајро Гегећ.

Маја Виденовић.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Хвала, поштована председнице. Госпођо министарка, даме и господо народни посланици, ради се о једном у низу амандмана које смо поднели, који су сугестија и предлог Аутономног женског центра и, такође, последица њихових детаљних анализа о ситуацијама које доводе до тога.

Говори се заправо о потреби прецизнијег дефинисања ризика од понављања насиља, како се он дефинише и како се поступа у том смислу. Врло кратко, у амандману се каже да се ризик од понављања насиља процењује на основу свих доступних информација, да се сваки пут, након сваке пријаве информације, тако нешто проверава и да је сваки државни орган у коме се именују особе које су специјализоване за поступање дужан да процени ризик у складу са општим и посебним протоколима за поступање.

Оно што смо навели у образложењу и што је чињеница која потиче од праксе, то је да, нажалост, немамо увек континуирану увезаност свих информација између центара за социјални рад, органа старатељства, полиције и тужилаштва, те да је важно да се прецизније дефинише начин на који се процена ризика врши; такође, да је специјализовани полицијски

службеник дужан да све прикупљене информације одмах проследи и јавном тужиоцу и стручном раднику органа старатељства. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има народна посланица Наташа Мићић.

НАТАША МИЋИЋ: Хвала. Наша посланичка група поднела је пет амандмана, такође на предлог цивилног центра, односно Аутономног женског центра. Од тих пет, прихваћен је један, који је заправо најважнији, на који је и цивилни сектор указао као најважнији; то је амандман на члан 35.

Један од амандмана јесте и овај на члан 15, који се односи на начин процене ризика. То је јако важно.

Први пут се систематизују одредбе о насиљу у породици, заиста су направљене обимне и озбиљне промене, али има и доста пропуста и непрецизности, па смо спремни да поред наших амандмана подржимо и амандмане других посланичких група како бисмо допринели бољем закону.

Кажем, има доста непрецизности; управо овај амандман на члан 15. се односи на уређивање прецизности. Дакле, да се дефинише начин процене ризика. То је, поред ових хитних мера, хитности поступка, едукације, специјализације полиције, тужилаштва, судија, заправо један од кључних елемената овог закона. То је споменула и сама министарка пре неколико сати.

Потпуно је нејасно образложење. Дакле, ми тражимо да се члан 15. допуни ставовима 2. и 3. Став 2. гласи: „Процену ризика је потребно обавити што пре након пријема пријаве о догађају насиља у породици и потребно ју је обавити након сваке нове пријаве насиља у породици.“ Став 3. гласи: „Сваки државни орган у коме се именују особе које су специјализоване за поступање у случајевима насиља у породици, дужни су да процене ризик у складу са општим и посебним протоколима за поступање.“

Дакле, ми овим амандманом уводимо те протоколе који већ важе, већ се примењују, само им на овај начин дајемо на значају и помажемо да се уреди та процена ризика коју би требало тај специјализовани полицајац да уради.

Онда је потпуно нејасно, рекла бих и непримерено, да у образложењу у коме одбијате овакав амандман предлагач закона, односно Влада каже: „Подразумева се да се процена ризика увек уради када се пријави насиље и то није потребно уносити у закон.“ Зар није увек боље нешто прецизирати и дефинисати, него остављати некој произвољности?

Заиста је апсолутно неадекватно ово образложење када имамо у виду да је та процена ризика јако важна, када имамо у виду чињеницу да чак и када дође до подизања кривичне пријаве, дакле и пре ступања на снагу овог закона, да је наша стварност да је 51% тих кривичних пријава одбачен или одбијен, дакле, уопште не угледа светлост поступка, чак и у ситуацијама када се жене охрабре да поднесу кривичне пријаве. На ово

указујем зато да бисмо схватили значај дефинисања и прецизирања саме процене ризика.

И, не заборавимо да насиље у породици јесте генератор нових жртава, нових насилника и да генерално, ако се толерише, постаје генератор за пораст јавног криминала и насиља. Зато вас молим да још једном размислите. Мислим да апсолутно доприноси закону, а не наноси никакву штету начин на који се процењује ризик, плус помињање општег и посебног протокола који додатно обавезују све оне државне органе и установе које они обавезују, а већ има некаквог искуства у примени. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Реч има министар.

НЕЛА КУБУРОВИЋ: Захваљујем. Само да прецизирам, проблем је настао већ код првог става који сте предложили у амандману, где каже „ризик од понављања насиља“, с обзиром на то да овај закон управо ради процену ризика када насиље није настало. Ово самим тим указује да је насиље већ постојало па се онда понавља, и потпуно руши концепцију претходних одредаба закона.

Сам први став предложеног амандмана није у сагласности са оним што смо желели да постигнемо, а то је да се процена ризика ради и када постоји опасност да до насиља дође, значи, уколико оно још увек није настало. Уколико постоји ризик од понављања насиља, значи да је оно већ настало, па се понавља. Није у конзистенцији са осталим члановима који претходе члану 15.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем. Наташа Мићић.

НАТАША МИЋИЋ: Да, али овде је кључна реч – пријава насиља. Она се односи и на поновљено и на оно насиље које се није догодило. Дакле, пријава насиља иницира и процену ризика. Мислим да сте то изоставили, да то нисте имали у виду. Просто је овде кључна реч „пријава“. Без пријаве, нема ни процене ризика. Тако да се односи и на поновљено и на насиље који се први пут дешава.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем. Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем. Дакле, када причамо о члану 15, односно амандману који смо поднели, причамо о процени ризика од понављања насиља, која се врши на основу свих доступних информација о пријављеном догађају.

С тим у вези, ми смо причали када је била расправа у начелу, дакле, 33 жене су убијене од тренутка када смо први пут предложили закон о одузимању оружја регистрованим насилницима у породици. То је оно што је суштина проблема, морамо да смањимо ризик на сваки могући начин. Ако можемо да имамо информацију да је неко регистровани насилник у породици, а да он има оружје које је стекао по закону и да му се то оружје не одузме када се региструје као насилник, онда се ризик од насиља, односно евентуалног убиства, повећава.

Дакле, закон који смо предлагали годинама уназад – Драган Шутановац пре свега, који је предложио да се тај закон нађе на дневном реду – заправо је говорио о овом степену ризика који смо сада покушали да смањимо овим амандманом. А у међувремену смо могли да спасемо 33 живота.

Када причамо о насиљу у породици, када причамо о свему ономе што је лоше у нашем друштву, а ово је, сасвим сам сигуран, најгора ствар, јер сваки живот је светиња, могли смо да спасемо многе животе да смо на време разговарали о ризицима повратника, посебно оних који су у полицијској станици регистровани као починиоци насиља у породици.

Из тог разлога молим министарку да се овај амандман усвоји. Захваљујем.

ПРЕДСЕДНИК: Хвала. Марија Обрадовић, изволите.

МАРИЈА ОБРАДОВИЋ: Како тако олако изговарате – могли смо да спасемо 33 живота, а нисмо, само да смо усвојили предлог закона Демократске странке? Заиста не знам да ли овде има неког ко се озбиљно бави овом проблематиком. Прво чујемо – да нема сиромашних, не би било насиља у породици. Да је само био закон ДС-а, спасили бисмо 33 жене; овако смо убили 33 жене. Да ли размишљате о тежини речи које изговарате?

Дајте да озбиљно разговарамо о овом јако озбиљном проблему. Нас овде посматрају експерти који се деценијама баве овим темама. Морамо да размишљамо како ћемо наставити даље да унапређујемо овај закон и да решавамо овај проблем.

Сиромашни и богати. То не бира ни сиромаштво, ни богатство, ни године, ни пол, ни веру. Подједнако богати и сиромашни трпе насиље у породици, најразличитије врсте насиља. Не говорим само о физичком насиљу, него о психичком насиљу, о сексуалном злостављању, о економском злостављању.

Молим вас да ово не користите више у политичке сврхе. Одлично знате зашто није прихваћен предлог Демократске странке о одузимању оружја – зато што у постојећим законима, то је одговорено више пута, Министарство унутрашњих послова је одговорило предлагачу, већ постоји нешто чиме се регулише та проблематика.

Мени је свеједно ко доноси закон. Мени је важно да започнемо законски оквир за овај велики проблем. Не видим овде код вас подршку да се овако нешто реши, само чујем – ово не ваља, овим неће престати насиље. Добро, реците, чиме ће престати насиље и да ли ће уопште престати? Никада у свету се нико није са овим изборио, али ради на смањењу, на превенцији, на образовању, на едукацији, на раду на свим нивоима.

Не знам одакле вам храбрости да на овај начин подстичете грађане да негативно мисле о овом предлогу закона. Заиста, ми из Српске напредне странке то нећемо дозволити. По усвајању овог закона, а то ће

бити пре Светског дана борбе против насиља, 25. новембра, ми ћемо ићи широм Србије, као што сам рекла, до последњег села, до последње жене, да објаснимо које су предности овог закона и да разговарамо о томе на који начин заиста треба да се максимално искористи овај закон. Нема брзог решења, али морамо од нечега да почнемо. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК: Балша Божовић.

БАЛША БОЖОВИЋ: Реплика, захваљујем.

Не видим уопште шта је спорно у статистици. Дакле, 2015. и 2016. година: 33 жене су убијене, да, и у случајевима повратника су убијене оружјем које су чланови породице имали, по закону, у својини. Шест хиљада пријава, 700 пресуда. То је статистика. Немојте рећи да је то срамота опозиције што је желела да реши овај проблем па је сада вама криво што је тај закон предложио Драган Шутановац.

Реците ми један пример када сте на дневни ред ставили, макар на дневни ред, а камоли усвојили, закон који је било ко из опозиције предложио? Па чак и када је био у питању „Зојин закон“, морали смо да се гањамо шест месеци, да би онда то био предлог свих народних посланика.

(Председник: Посланиче...)

Доктор Душан Милисављевић је предлагао закон. Само из разлога што је био члан и посланик Демократске странке, тај закон није могао да се нађе на дневном реду.

(Председник: Посланиче, сложићемо се да децу оставимо по страни. Значи, зна се због кога смо доносили те законе. Чинило се као да ћемо се усагласити. Не треба годину дана касније да пребацујемо једни другима.)

Ја бих волео, верујте ми, госпођо Гојковић, да децу оставимо по страни...

(Председник: Родитељи те девојчице су моји добри пријатељи. Према томе, немојте.)

... Када су у питању сва деца.

ПРЕДСЕДНИК: Нећу дозволити да идемо мимо теме. Црвена црта – овако.

(Балша Божовић: Не разумем. Зашто сте ме прекинули?)

Тако је. Не дозвољавам да пребацујемо, било ко овде, једни другима када је донет неки закон, а односи се на децу. Не дозвољавам. На томе се не убирају поени.

(Посланици добацују.)

Хвала пуно на добацивању. Од сада ћу свако добацивање диктирати у записник, гласно.

Посланице из Посланичке групе Доста је било се смеју на коментар председнице Парламента.

То све због записника. Тако је радила Гордана Чомић. Дуго ми је требало да схватим зашто.

Овако, сада ће о томе дискутовати Марија Обрадовић. Изволите.

МАРИЈА ОБРАДОВИЋ: Малопре замолих да пробамо да поправљамо овај закон, а не да данас говоримо – а што нисте мој закон; е да је мој, ја бих гласао; ми смо имали боље, мој председник је урадио боље. Рекох, гледају нас жене и жртве насиља. Да ли њих занима ко је поднео закон? Да ли је нама криво ко јесте, ко није? Ја бих вас само питала, колико сте ви закона донели у претходном периоду када сте такви душебрижници?

Још једно питање и заиста нећу више да разговарам на ову тему. Изволите, ако имате боља решења, спремни смо на то.

Још једном да вам илуструјем колико је ово озбиљна тема и колико морамо на озбиљан начин да се овим бавимо и да је ово не почетак, него мрвица почетка у овој тешкој борби. Ево, нас има стотинак у овој сали. О томе колико је ово тешка прича, сведочиће следеће: ја ћу сада да вас замолим да у сали устану сви који су жртве породичног насиља, партнерског насиља, које су то доживеле у претходном ...

(Посланици Посланичке групе Доста је било: Шта је ово?)

Да ли видите, да ли видите? То сам хтела да добијем. Оног трена кад неко вас пита... Ја сам хтела да вам покажем колико је тешко. Лако је да причамо о неком другом. Ако треба да устанем...

Питам, да ли неко жели да устане да се декларише јавно да је жртва насиља? Нећете ни ви овде у овој сали, а замислите како ће жена која годинама то трпи. Овај закон треба да помогне да је препознамо када она нема снаге, да је институције препознају, да изађе из те приче.

Знам да вас је заболело. То је суштина.

ПРЕДСЕДНИК: Кога да прочитам од свих из Доста је било?

(Саша Радуловић: Оног ко се јавио.)

Сви су се јавили.

Само сте се ви јавили? А Љупка Михајловска?

(Саша Радуловић: Да ли је притиснула тастер?)

То није јављање? А Татјана Мацура?

Значи, настављате са малтретирањем председника Парламента.

(Саша Радуловић: Укључите ми микрофон да могу да одговорим.)

Како сте показали руком?

(Саша Радуловић: Укључите ми микрофон.)

Не, како сте показали руком? Како сте једној жени показали овако руком?

Хвала.

Посланик Саша Радуловић виче на председника Парламента: „Срам вас било!“, а у томе му помажу посланице Посланичке групе Доста је било.

Љупка Михајловска виче на Марију Обрадовић.

Изволите.

Љупка Михајловска тражи повреду Пословника, или шта јављањем?

Даћу вам реч.

ЉУПКА МИХАЈЛОВСКА: Повреда Пословника, члан 106, говорник може да говори само о тачки дневног реда.

Госпођа Обрадовић нама овде држи неко предавање као да смо ми на неком факултету. Ја ништа нисам чула ни о једном амандману.

Сумњам да сте прочитали Предлог закона, али сте врло добро спремили неки политички говор и држите нама овде предавања о спречавању насиља над женама.

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем пуно. Члан 106, да објасним, да ли ће ми дозволити ваша посланичка група? Захваљујем.

Да, Марија Обрадовић је политичар, зато се налази овде. И бави се политиком и држи политичке говоре.

Сад ћу да вам објасним, нисте разумели, шта да вам радим.

Члан 15. мења се и гласи: „Ризик од понављања насиља се процењује на основу свих доступних информација о пријављеном догађају.“

Хтела је да вам илуструје да већина људи у овој држави и овом парламенту није спремна да говори о својим сазнањима о насиљу и да је то један од узрока зашто жене, мушкарци, деца страдају. Зато што ћутимо. Зато што ћутимо.

Уместо да вичете на мене, ја ћу вам препоручити да одете у позориште, да гледате представу „Трпеле“ и да онда након те представе одлучите како ћете гласати у овом парламенту.

Реч има народни посланик Татјана Мацура. Изволите.

ТАТЈАНА МАЦУРА: Даме и господа народни посланици и народне посланице, представници Министарства и сарадници госпође министарке, ја сам заиста изненађена ...

(Председник: По ком члану сте изненађени?)

Члан 107. став 1. Заиста сам изненађена што је колегиница малопре злоупотребила појам насиља. Још једном се то чини у Народној скупштини. Пре неки дан смо имали сцену која је била недопустива. Сматрам да жене нису смеле себи да дозволе да оправдају такво понашање једног народног посланика, али оне су то ипак игнорисале и оправдале његово понашање.

(Председник: По чему је члан 107. повређен?)

Само моменат да завршим. Немојте ме, молим вас, прекидати.

ПРЕДСЕДНИК: Прекинућу вас. Значи, ваше насиље има своју границу.

(Саша Радуловић: Један насилник је у овој сали, то сте ви.)

Захваљујем. Ја баш личим на насилника.

(Татјана Мацура: Вратите ми реч.)

Нећу вам вратити реч, јер, члан 107, злоупотребљавате институцију. Повреда Пословника, причали сте о току седнице пре три дана.

(Татјана Мацура: Није тачно. Правила сам увод. Није тачно, вратите ми реч. Овде сви говоре мимо тачке дневног реда.)

Ово није тачка дневног реда, него повреда Пословника.

(Татјана Мацура: Желим да говорим о повреди Пословника. Вратите ми погрешно одузету реч. Немате право на то. Једнако сте насилник као и народни посланик који ... Вратите ми реч.)

Добро. Ви нисте насилник.

(Татјана Мацура: Вратите ми реч. Имам право да завршим своју мисао по повреди Пословника.)

Хоћу, само полако.

Немате реч. Говорите безвезе, не говорите у микрофон.

(Татјана Мацура: Не говорим безвезе, немојте да вређате. Вратите ми реч.)

Хоћу, само немојте викати.

Изричем вам опомену, јер вичете на председника Парламента и не дате ми да водим седницу. Ово вам је трећа опомена.

Хвала, тако је. Саша Радуловић је супер, Маја Гојковић не ваља ништа. Јесте, ићи ћу па ћу плувати људе по сали и псовати им мајку и очеве.

(Татјана Мацура: Поново злоупотребљавате говорницу.)

Молим... Посланица, зато што не дозвољава другим посланицима да раде у данашњем току расправе, добија још једну опомену.

Татјана Мацура малтретира посланике.

Молим вас, изађите, затворите врата.

Немојте да вичете.

(Татјана Мацура: Можете да погледате „Госпођу министарку“, кад већ тако нама појашњавате шта све треба да гледамо у позоришту.)

Јесам, ја сам врло образован човек. Госпођа министарка је, иначе, жена министра. Тако да ја нисам жена министра, па погледајте представу још који пут.

Молим службу обезбеђења да затвори врата да бисмо ми који хоћемо да расправљамо о закону могли да наставимо да радимо. Молим вас љубазно, у складу са својим дужностима, омогућите нам да радимо, затворимо салу итд.

Молим посланике да наставимо да радимо. Пустите, свако има свој начин политичке борбе. Ја сам спремна да ме вређају сваке секунде у име свих вас који желите да радите и да расправљамо по закону. Мој је посао изгледа такав, да трпим свакодневне увреде и претње. Ја ћу то издржати, није никакав проблем.

Реч има народни посланик Срђан Ного. Изволите.

СРЂАН НОГО: Члан 103, указујем да је повређен. И, ако можемо у једном смиреном тону, значи, да просто усвојимо једну нову праксу.

Наиме, према члану 103, народни посланик има право да усмено укаже на повреду у поступању председника Народне скупштине, ако сматра да није у складу са одредбама овог пословника, а учињена је на седници Народне скупштине. Даље, у ставу 4 – народни посланик је дужан да наведе који је члан Пословника повређен, да образложи у чему се састоји та повреда, с тим што може говорити најдуже два минута. Следећи став: „Ако сматра да повреда није учињена, председник Народне скупштине је дужан да да објашњење, а уколико сматра да је повреда учињена, председник Народне скупштине је дужан да учињену повреду отклони.“

Ви не дозвољавате народним посланицима да у два минута, макар и погрешно, изнесу у чему сматрају да је учињена повреда Пословника. Мислим да би требало да усвојимо макар тај ниво поштовања Пословника. Па, ако погрешно тумаче Пословник и ако сматрате да злоупотребљавају Пословник, онда им одузмите од времена посланичке групе, али им макар дајте два минута. Мислим да би било мање тензије у раду Народне скупштине.

Ево, када бисмо ових петнаест минута могли да избришемо, било би заиста задовољавајуће. Хајде сви да се вратимо на тему дневног реда и да не купимо јефтине политичке поене на овоме, да цитирам Марију Обрадовић.

ПРЕДСЕДНИК: Ето, посланиче, јесам ли вас прекинула? Нисам.

Како то, невероватно, да се увек атмосфера у овом парламенту поквари када се посланици Посланичке групе Доста је било јаве за реч? То је доста интересно.

Да ли сте икада поразговарали са посланицима Посланичке групе Доста је било, који праве у последњих десет дана хаос у овом парламенту? Можда бисте ви као опозициони посланик успели са њима да нађете заједнички језик, па да наставимо да радимо онако како смо почели после 15 часова, на пример.

Покушај да кроз своју дискусију о повреди Пословника увреди једног од посланика овде у сали, нећу дозволити. Значи, до две минуте, могу да прекинем после 30 секунди, када је утврђена намера и када је изговорена увреда на рачун посланика.

И неће успети да се избрише оно што је било пре пар дана када је посланик плунут и опсован, било каквим покушајима касније. То се неће избрисати.

Значи, поразговарајте, можда ја нисам права личност и можда не могу да разговарам са посланицима, да им уђем у код, из те посланичке

групе. Ви сте опозиционар, поразговарајте са колегама, бићу вам јако захвална ако дођемо до резултата.

А ја, ако ви сматрате да сам повредила 103, повредила сам га, шта да радим. Ставићемо на гласање.

Интересантно је да се то не дешава никада вама, да вас прекинем. Никад нисам прекинула неког из Српске радикалне странке, из ЛДП-а, из Лиге. Невероватно. Зашто баш само једна посланичка група? Нити их познајем, нити ме интересују. Мене интересује само како се понашају овде.

Балша Божовић, желите о амандману?

БАЛША БОЖОВИЋ: Користим време овлашћеног представника.

Дакле, мислим да је ругање жртвама насиља када их позивате да устану, а не да се на тај начин говори о њиховој спремности да о томе говоре. Мислим да мало шта о томе знате када позивате тек тако неког ко је трпео породично насиље да јавно устане и то каже. То је прва ствар.

Друга ствар, врло ме је дирнуло то што сте забринути тако пуно за насиље у породици и над женама, па нисте обезбедили ни директан пренос када се говори о овој теми.

Трећа ствар, страшно је када говорите...

ПРЕДСЕДНИК: Да ли је то о амандману било? Сад, посланиче, молим вас, пошто ме стално опомињете када посланици с моје десне стране не говоре о амандману, да ли је сада ово о РТС преносу...? (Да.) Добро.

Само ви изволите.

БАЛША БОЖОВИЋ: Трећа ствар, ризик од понављања насиља се дешава у том смислу што у постојећем законодавству немамо меру одузимања оружја које је легално стечено (не које је нелегално стечено, него које је стечено по закону) од регистрованих починилаца породичног насиља.

(Александар Мартиновић: А кад си тукао жене на Ђерам пијаци?)

Онда се догоди да се неко ко је имао оружје које је легално стекао... Године 2015. имали смо случај да му полиција није одузела наоружање, вратио се у свој дом и побио шест чланова своје породице.

Е, о томе причам. А тај закон није усвојен само зато што га је предложио Драган Шутановац.

(Александар Мартиновић: То је онај што је тукао људе на пијаци.)

Нема разлога да не буде усвојен закон о крађи беба, али нисте га ставили на дневни ред само зато што га је предложила Александра Јерков. Мислим да то није добра пракса, да смо многе животе могли да спасемо, да смо могли да отклонимо несрећу многих породица и људи на тај начин. Али, овде се све ради око политике; опсесија је да то што долази

са контра стране, од Демократске странке, не сме да се нађе као тема дневног реда.

Ево, и дан-данас, ово што причам врло боли господина Мартиновића, па не може некако да буде миран у својој столици, него мора да виче, мора да урла, мора да ме прекида док говорим.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ (Верољуб Арсић): Господине Балша Божовићу, није ни 10% онога како се ви понашате када господин Мартиновић говори.

БАЛША БОЖОВИЋ: Па то је вама на част, који ми дајете опомену током паузе. То ви радите, господине Арсићу.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Добили сте опомену зато што сте у паузи тражили повреду Пословника.

БАЛША БОЖОВИЋ: Па не можете у паузи ни да ми дате опомену. Ако ја не могу да добијем повреду Пословника, не можете ни ви опомену да ми дате.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Немојте да се објашњавате са мном, наставите по вашем амандману.

БАЛША БОЖОВИЋ: Завршио сам, господине Арсићу. Хвала вам.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, народни посланик Маја Гојковић. Изволите.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Не, извињавам се, ја сам тражила повреду Пословника.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Повреда Пословника, у реду.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Тражила сам члан 3, везано за члан 106, говорник може да говори само о тачки дневног реда, што Балша Божовић није учинио, а добио је реч да настави да говори по амандману, што се може видети и утврдити из стенограма. Посланик Божовић није ништа рекао о амандману који смо имали испред себе, него је говорио и нападао посланицу Марију Обрадовић и начин на који је она образлагала амандман који је уложен.

Значи, ако имамо такве критеријуме да нас стално посланици опозиције опомињу на то да ли се говори о тачки дневног реда, онда мислим, председавајући, да треба на једнак начин и са истим критеријумима и мерилима да водите седницу и да опоменете и посланика Божовића, без обзира на то што је он опозиционар, без обзира, то ништа не значи у овој сали; значи, овде морамо да будемо једнаки. То што је он члан опозиционе странке и што је посланик не значи да више вреди од нас посланика из владајуће већине.

Са којим правом он себи дозвољава да опомиње стално на повреду Пословника када, по њему, искоче из теме посланици, најчешће из СНС. Са којим правом он то дозвољава себи, или било који други

опозициони посланик, али конкретно сада он, а онда одлута и прича о чему год хоће?

Молим вас, ја нећу тражити да се гласа зато што знам да смо ми најчешће немоћни у овој сали да се држимо Пословника. Нећу тражити да се гласа зато што сам ја најчешће у ситуацији да ми се маше, с било које стране, повредом Пословника. Тако да нећу тражити ни да се изјаснимо, због вас, зато што знам да ни ви не можете најчешће да спроводите овај пословник онако би требало, осим да нам стално изричете опомене, што би опет изазвало медијске лавине и реперкусије и опет бисмо ми били нападнути од стране медија, а не они који заиста крше Пословник. Само што те одредбе нема, јер су они који су правили тај пословник једноставно желели да аболирају посланике од њихове одговорности за угрожавање достојанства. Хвала.

(Балша Божовић: По Пословнику.)

(Маја Гојковић: Реплика.)

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само тренутак. Потпуно се слажем с вама, госпођо Гојковић. Неко ће да мисли да смо се договорили, али је проблем што њима треба време да буду пред камерама и у преносу, а то време им нису дали грађани на изборима па морају кроз повреду Пословника, експесе, сукобе, свађе, псовање да пронађу своје место у политичком животу.

Реч има Маја Гојковић, реплика.

(Балша Божовић: Пословник.)

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Јавила сам се да вам реплицирам.

Вратите ми, молим вас, време када престане ова тачка тапшања. Мало је досадно, сваки дан се понавља.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само тренутак. Господине Божовићу, прво је била повреда Пословника. Друго је, значи затражена је у исто време, реплика.

(Балша Божовић: Не може.)

Па може.

(Балша Божовић: Не може.)

Може. Зато што губи право на реплику ако вама дам прво реч.

Изволите, госпођо Гојковић.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Хвала вам пуно. После ћу опоменути посланике на члан 104, у коме се говори да о коришћењу права из ст. 1. и 2. овог члана одлучује искључиво председник Народне скупштине, или председавајући. Па вас молим, десет месеци већ радимо, да прочитате све.

Реплика је била само у односу на директне преносе Радиотелевизије Србије, посланике који сте говорили о томе да ја морам да обезбедим овај пренос.

Не знам да ли сте ви, посланике Балша Божовићу, или било ко из Демократске странке којој припадате и чије интересе овде браните,

наређивали директорима РТС-а шта да раде, а шта да не раде. Ја то не знам да радим, нити било ко из Српске напредне странке. Не могу да наређујем Радио-телевизији Србије да имамо директне преносе када они нас обавесте да имају нешто друго, да имају уговорне обавезе, да су платили преносе неких спортских такмичења.

Према томе, ако ви имате некакав рецепт, ево, ја ћу вас у своје име, као председник Парламента, овластити да наређујете Драгану Бујошевићу да преноси директне преносе. И бићу вам веома захвална, зато што нећете онда моћи да нападате мене, него ћете извести колегијум и овај пленум шта сте успели да урадите и како је Драган Бујошевић реаговао на то што ћете му ви наредити да извршава директне телевизијске преносе.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Изволите, господине Божовићу. Полако, доћи ћете сви на ред.

БАЛША БОЖОВИЋ: Захваљујем, господине Арсићу.

Дакле, за разлику од вас, никада нисам познавао нити познајем директора Радио-телевизије Србије и никада ми не би пало на памет да му говорим шта су његове обавезе и шта су његова права као директора Јавног медијског сервиса Србије. Оно што ме је забринуло јесте да је прекинут пренос оног тренутка када смо у салу унели транспарент „Искључи насиље, искључи Ристичевића“. Тада је укинут директан пренос.

Када смо говорили о овој важној теми која се тиче насиља у породици, нисте могли да саслушате аргументе, две године, које је Демократска странка давала, и када је у питању одузимање оружја регистрованим насилницима у породици и када је у питању удаљавање насилника из породица на две недеље. Када је у питању крађа беба, само зато што су то...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само ми реците какве то везе има са Пословником.

БАЛША БОЖОВИЋ: Ово није Пословник, него реплика.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Сад је реплика? Малочас сте тражили по Пословнику.

БАЛША БОЖОВИЋ: Не. У међувремену сам се, господине Арсићу, предомислио.

Дакле, када су три јако важна закона у питању, ми их нисмо нашли на дневном реду само зато што су их предложили посланици Демократске странке. А данас душебрижнички говоримо о насиљу у породици и како насиље у породици треба сузбити и ризик треба сузбити, управо амандман на члан 15, а две године тај ризик се не сузбија само зато што решење долази од стране Демократске странке.

То није дебата и то није парламент који функционише и ово друштво може да учини бољим. А само зато што сте ви већина у том парламенту. Нећете бити још дуго, ви се топите као сапуница. Сваки следећи избори ће бити избори између два система вредности: једног

система вредности, Маријана Ристичевића, који подржава Александар Вучић, и другог, Демократске странке. Онда ћемо да видимо ко ће имати већину. Једва чекамо наредне изборе за Парламент. Захваљујем.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Право на реплику, народни посланик Маја Гојковић.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Захваљујем посланику Божовићу што је ово изговорио на мој рачун, да нисам хтела нешто да ставим на дневни ред само зато што је Демократска странка то предложила.

Хоћете бити љубазни, због јавности Србије, да кажете када сте закон са овим називом и овом материјом предложили Скупштини? Дванаест година сте били на власти, дванаест година то није ушло овде, у овај парламент. Не ви, Демократска странка. Нисте ви рекли – ја сам предложио; рекли сте – предложила је Демократска странка па нисте хтели да ставите на дневни ред.

Покажите ми то, покажите ми због јавности. Када сте закон са овом материјом, под овим називом предложили Парламенту Републике Србије; које године; ког датума; ког месеца – за пуних дванаест година када сте били на власти, када је требало да ви решите овај проблем?

Па, ако ћемо да идемо на онај начин како сте ви дискутовали малопре, да су због нашег нечињења тридесет четири жене изгубиле живот прошле године, хајде да саберемо и видимо колико је у дванаест година вашег нечињења жена, мушкараца и деце изгубило живот. Хајде тако да расправљамо о овом заиста битном закону.

Ниједна жена није заслужила овакав начин дискусије какав сте ви у овом поподневном делу својом дискусијом започели.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Само тренутак. Александар Мартиновић, повреда Пословника.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Захваљујем, господине Арсићу. Указујем на повреду члана 107. који говори о достојанству Народне скупштине.

Молим вас да предузмете потребне мере да се заустави хајка која се јуче и данас води против народног посланика Маријана Ристичевића, између осталог и тако што....

(Балша Божовић: Срам те било!)

... Балша Божовић, који летује на Малдивима, држи испред себе текст: „Искључи Ристичевића“. Два дана Демократска странка, Доста је било, партија Бориса Тадића лажу и обмањују грађане Србије како је народни посланик Маријан Ристичевић наводно прозвао нечије дете и како је забранио нечијем детету да се лечи у иностранству.

Ничије дете није напао. Ничије дете није споменуо, него је рекао да Демократска странка и Шуле... То је, иначе, онај Шуле што туче људе по пијаци. То је, иначе, онај Шуле што толико воли и поштује жене да им ставља новац у грудњак док око њега играју трбушни плес.

(Татјана Мацура: Аман, човече, имаш ли срама имало?!)

Дакле, Маријан Ристичевић је, господине Арсићу, и данас изразио спремност да се извини због тога, ако су његове речи извучене из контекста, при чему ничије дете није споменуо, ничију супругу није споменуо. Споменуо је Демократску странку и Шулета. То није злоупотреба деце у политичке сврхе.

Маријан Ристичевић је изразио спремност да се извини. При томе, Маријану Ристичевићу се нису извинили они који су га плунули; Маријану Ристичевићу се нису извинили они који су му псовали непокретну мајку.

Мариника Тепић се није извинила Маји Гојковић зато што је рекла да је одрасла у радикалском брлогу. Брлог је блато у коме се купају свиње.

Нису се извинили Маријану Ристичевићу када су рекли да му треба ишчупати гркљан, али тако да Марко Атлагић гледа.

Дакле, ја вас молим, господине Арсићу... Молим вас, господине Арсићу...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Даме и господо посланици, даме и господо из Посланичке групе Доста је било, знам ја много више ствари него што ви мислите. Знам, и понашам се пристojно. Према томе, и ви се понашајте пристojно. Ово више никуда не води.

Наставите, господине Мартиновићу.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Дакле, ја вас молим да заштитите достојанство Народне скупштине и зауставите хајку која се води против Маријана Ристичевића, против Маје Гојковић и против свих посланика Српске напредне странке, а ја се надам да грађани Србије гледају како се посланици Демократске странке, посланици Саше Радуловића изругују свим грађанима Србије.

Ово су они који су опљачкали Србију. То су људи који туку жене. То су људи који су спроводили насиље. То су људи који су спроводили насиље и 5. октобра 2000. године, и 2003. године, и када су тукли људе на пијаци, и кад су вређали Маријана Ристичевића и када су вређали Мају Гојковић. Ево, то су ти исти који нам држе лекције о ненасиљу, демократији, људским правима.

Молим вас, господине Арсићу, да предузмете мере да се заустави хајка против народних посланика из Посланичке групе СНС, пре свега против Маријана Ристичевића и против госпође Маје Гојковић.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Захваљујем, господине Мартиновићу.

Имам само једно питање да поставим колегама које су до сада правиле овде својеврстан перформанс и селфи. Једно питање: с друге стране имате 150 посланика, можда и више; шта мислите на шта би лично овај парламент да они почну да се понашају као ви?

Ви не можете ништа да ми кажете. Не можете ништа да ми кажете.

(Саша Радуловић: Пословник.)

Полако, полако, има ко је још тражио повреде Пословника. Нисте ви једини.

(Балша Божовић: Ја сам тражио реплику.)

Прво иду повреде Пословника.

Маја Гојковић, изволите.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Захваљујем. Јавила сам се када је кренуо хаос у сали. Повреду Пословника тражим, значи: члан 107, да је говорник на седници дужан да поштује достојанство Народне скупштине, да није дозвољено непосредно обраћање, да није дозвољено коришћење увредљивих израза итд.; члан 108, да се ви старате о реду на овој седници, да сте дужни да изрекнете опомену, одузимање речи или удаљење са седнице; и члан 109. који говори о посланицима који могу да добију казну из члана 107, да затраже и добију реч итд., који и поред упозорења председника Скупштине онемогућавају рад на седници и другим поступцима нарушавају ред на седници или поступају противно одредбама овог пословника.

Овог пута је заиста на најдрастичнији могући начин, после оног догађаја када је Маријан Ристичевић псован од посланика Доста је било, када је плуван од посланика Доста је било, ово је нешто најдрастичније, јер је ометан говорник да изнесе повреду Пословника која се односила на угрожавање достојанства овог парламента.

Ви сте дужни да успоставите ред у овој сали без обзира на то што се ради о посланицима опозиционих странака, јер они не вреде ништа више у односу на посланике са ове стране, владајуће већине. И, немојте да им дозвољавате то што су замислили да деле Србију на оне који вреде више и на оне који вреде мање и да се њима дозвољава да псују и вређају овде и ометају говорнике и посланике који представљају такође велики део грађана ове државе који су гласали за ове представнике.

(Бранислав Михајловић: Време.)

То је једино што знате да кажете, а то је да неког опомињете на време.

Могу ли да добијем повреду Пословника још једном зато што су ми добавивали посланици?

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Можете. Још два минута.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Одузима ми време цитирање одредаба, а стручњаци за Пословник ће се сами снаћи.

Члан 105. овог пута. Дозволили сте да ми додају посланици из Посланичке групе Доста је било и да чине оно што ви треба да радите, да воде ову седницу. Молим вас да омогућите свим посланицима у овом парламенту право да говоре, јер смо ми овде представници грађана Србије

који су гласали за нас. Молим вас, председавајући, да омогућите представницима владајуће већине посланика, представника грађана Србије, са ове десне стране од вас, да имају право да учествују у раду овог парламента једнако како то сама себи дозвољава опозиција.

Молим вас, толико повреда Пословника, користите инструменте из Пословника и опомените их...

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Покушавам, али како да објасним људима који траже да искључимо једног народног посланика и одузмемо му мандат? Како таквим људима могу да докажем да треба да се понашају цивилизовано и нормално и да не урушавају достојанство Парламента?

Реч има народни посланик Александар Мартиновић, по Пословнику.

(Маја Виденовић: Како?)

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ: Господине Арсићу, указујем на повреду члана 27. зато што се наставља хајка против народних посланика из Српске напредне странке и против господина Маријана Ристичевића.

(Балша Божовић: Зато што је сраман!)

Господин Маријан Ристичевић је два дана... Само ти, Балша, показуј, то си научио на Малдивима, вероватно.

Дакле, Маријан Ристичевић се, даме и господо и поштовани грађани Србије, два дана ставља на стуб срама од стране оних који су опљачкали Србију, који су је упропастили и који су вршили и дан-данас врше насиље над женама, зато што је објавио егзактне податке, као члан Управног одбора РФЗО. Ја ћу сад те податке да поновим да би грађани Србије знали зашто се води хајка против Маријана Ристичевића.

(Балша Божовић: Срам те било!)

Само нека они вичу. Балша је велики херој, он туче људе који продају јабуке на Ђерам пијаци, заједно са Шулетом.

Молим вас, господине Арсићу, да изнесемо ове податке.

Дакле, Маријан Ристичевић је највећи зликовац у Србији зато што је изнео податке да је у 2015. години РФЗО обезбедио лечење у иностранству за 485 осигураних лица, од чега 306 деце и 179 одраслих, што је укупно плаћено 505 милиона динара. У периоду од 1. јануара до 30. септембра 2016. године, то је такође рекао господин Маријан Ристичевић, и објавио на свом Твитер налогу, 472 осигурана лица су лечена у иностранству о трошку РФЗО. Потрошено је 285 милиона динара. У овом периоду, дакле, за првих девет месеци 2016. године, РФЗО је ангажовао иностране стручњаке који су лечили осигурана лица у Србији у здравственим установама у Србији, и ту услугу је искористило 11 осигураних лица.

У њихово време, када су они владали, деца нису могла да се лече у иностранству. Сада могу. Само зато што је Маријан Ристичевић то

јавно изнео, два дана се води хајка против Маријана Ристичевића и против СНС. Српска напредна странка то неће да дозволи, па нека вичу колико год хоће, и Балша, и Шуле, и овај лопов Саша Радуловић и сви остали.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: Реч има народни посланик Александар Марковић, повреда Пословника.

(Срђан Ного: Како он може пре мене? Ја сам овлашћени.)

(Балша Божовић: Срам те било! Стварно те срам било!)

Затражите поново реч, имамо проблема са системом.

АЛЕКСАНДАР МАРКОВИЋ: Захваљујем, господине председавајући. Члан 109: „Опомена се изриче народном посланику: који је пришао говорници без дозволе председника Народне скупштине; који говори пре него што је затражио и добио реч;“, имали смо овде пример господина Божовића, „који и поред упозорења председника Народне скупштине говори о питању које није на дневном реду; ако прекида говорника у излагању или додајује, односно омета говорника“, што ради цела Посланичка група Демократске странке, али и Доста је било.

Поред тога, драстично је нарушено достојанство Народне скупштине већ задњих сат времена јер једна посланичка група носи овде неке транспаренте, погледајте, молим вас, вређа, каже: „Искључи насиље, искључи Ристичевића“.

Ја подржавам акцију „Искључи насиље“, и посланици Српске напредне странке су носили мајице „Искључи насиље“, али је недопустиво ово што они раде са господином Маријаном Ристичевићем, који је биран у ову Народну скупштину да буде народни посланик. Бирали су га грађани. А ко га оптужује? Оптужују га посланици странке чијих је неколико председника странке познато по томе што су вршили драстично насиље, најгоре могуће насиље, и у својој породици; чији је председник, Драган Ђилас, ударао људе док је био председник Демократске странке, у Раљи, у Сопоту; чији је посланик, док је био председник општине Смедеревска Паланка, био познат само по једној ствари, осим што је ојadio Смедеревску Паланку – да је тукао људе, буквално тукао људе.

Бранислав Петровић, 63 године има, из Смедеревске Паланке, грађанин је који је поднео кривичну пријаву против Радослава Милојичића, посланика Демократске странке, да га је тукао шакама и ногом. Човека од 63 године је тукао, и седи у овој Народној скупштини и неком спочитава насиље.

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ: По Пословнику, народни посланик Маја Гојковић.

МАЈА ГОЈКОВИЋ: Управо је учињена повреда Пословника, члан 108, и морали сте...

(Балша Божовић: Ја рекламирам члан 108.)

Председавајући, хоћете ми вратити време?

(Балша Божовић: Не може два пута исти члан.)

Молим да ми вратите време пошто сте разговарали са послаником Марковићем, а односи се на повреду Пословника.

(Председавајући: Извињавам се, рачунаћемо више.)

Јесте ли ми вратили? Хвала.

Значи, управо док је посланик Александар Мартиновић износио своју дискусију о томе како се овде посланици опозиције понашају према посланицима...

ПРЕДСЕДНИК: Одређујем паузу од пет минута.

Господине Божовићу, престаните да ме фотографишете.

(Балша Божовић: Пауза је.)

Престаните да мене фотографишете, ја вам то нисам дозволила. Моје право је да вам забраним да ме фотографишете.

(Балша Божовић: Ово је селфи, госпођо Гојковић.)

Молим посланике Посланичке групе ДЈБ да не изазивају инциденте.

(Горан Јешић добацује.)

Хвала вам пуно, посланиче Јешићу. Хвала.

(Горан Јешић добацује.)

Никада нећу ћутати на простаклук, без обзира да ли то чине посланици опозиције или позиције. Значи, изнећу сваки пут, зато што вашем председнику не годи истина о њему.

Хоћете ли да уведемо ново правила да посланици Српске напредне странке не смеју ништа да кажу, само ви смете да кажете? Ви ћете да нас вређате.

(Горан Јешић добацује.)

Не реагујете тако када мени посланица каже да сам свиња. Па, срам вас било!

(Горан Јешић добацује.)

Наравно да могу да се обраћам, јер не дозвољавам да мене неко вређа. Не дозвољавам да ме вређате.

Склоните то и немојте да правите хајку, зато што Шутановац хоће том хајком да склони своју одговорност за оно што је радио са женама на фотографији. Врло је јасно шта ви радите. Покушавате да анулирате то. Не може да се анулира понашање Драгана Шутановца.

(Балша Божовић: Болесну децу својих колега.)

Молим вас да не користите те аргументе. Срам вас било! Срамота, да стриптиз и то што је радио ваш председник сакривате иза једне велике трагедије. То је за мене дно! То је за мене граница коју може неки политичар да пренесе.

(Балша Божовић: Не, Маријан Ристичевић је слика Србије.)

То је за мене граница, да учествујете у инструисању Драгана Шутановца да би се сакрило оно од пре неки дан. Страшно!

(Балша Божовић: За нас је Маријан Ристичевић граница. Срам вас било.)

Молим посланике Посланичке групе ДЈБ да престану да изазивају инциденте, да оставе посланике Посланичке групе СНС на миру, да се врате у своје клупе и покажу да желе заиста да раде у Парламенту.

Хвала, пауза је прошла.

На члан 15. амандман је поднела народна посланица Горица Гајић.

Направила сам паузу да направим ред.

Реч има Горица Гајић.

(Маја Виденовић: По Пословнику.)

(Балша Божовић: Пословник.)

(Горан Јешић: Пословник.)

Ако желите, говорите. Ако не, прелазим даље. Изволите.

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Хвала, госпођо председнице.

(Председник: Молим посланике из покрета групе Доста је било да омогуће Горици Гајић да говори.)

Када се посумња да постоји непосредна опасност од насиља и када се насиље пријави, онда надлежни полицијски службеник има обавезу да прикупи све информације и сва обавештења најпре из свог окружења, од полиције. Претходним амандманом, на претходни члан, рекли смо да је дужан да прикупи информације и од центара за социјални рад, јер увек центри за социјални рад буду некако у оној корпи криви када се насиље деси.

У ставу првом овог члана каже се да процена ризика после прикупљених информација треба да се изрекне у што краћем року.

ПРЕДСЕДНИК: Тише мало. Молим вас, само мало тише. Наставите да разговарате, али тише мало.

(Балша Божовић: Пословник.)

Молим посланика Балшу Божовића да ми не смета, комуницирам са посланицом Горицом Гајић, која хоће да дискутује о...

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Мислим да је ова формулација „у што краћем року“...

ПРЕДСЕДНИК: Посланиче Балша Божовићу, изричем вам опомену, не могу да омогућим...

(Балша Божовић: Која по реду?)

То ће Административни одбор да уради.

(Балша Божовић: Важи, супер.)

ГОРИЦА ГАЈИЋ: Пошто надлежни полицијски службеник процењује ризик од насиља и доноси хитну меру, питање је шта је то „што краћи рок“? Неки полицијски службеник ће проценити да је то два сата, некеме ће требати осам сати, некеме ће требати цео дан да на основу

информација које је прикупио процени ризик и донесе, односно изрекне хитну меру.

Ја сам овим амандманом орочила то време на шест сати. Ви, госпођице министар, можете да процените да ли је то краће па можда буде и десет сати, али битно је да се орачи време у коме је надлежни полицијски службеник дужан да процени ризик и да касније изрекне меру.

Кажем вам, неке ће требати два сата, а неко ће се позвати на то, на ту формулацију „краће време“ и на цео дан, а знате колико је тај вакуум када се насиље потенцијално пријави или, чак, ако се деси.

ПРЕДСЕДНИК: Посланице Мацура, ви имате три опомене. Посланице Татјана Мацура, држите се Пословника, имате три опомене. Три опомене, ви морате да напустите, по овој тачки дневног реда, салу.

Неће то, посланица Мацура неће да поштује Пословник. Захваљујем. Идемо даље.

Не, ја сам направила паузу да бих направила ред, а ово што сте се јављали пре – не.

На члан 15. амандман је поднео...

(Балша Божовић: Пословник.)

Балша Божовић добија још једну опомену и меру удаљења са седнице.

(Балша Божовић: Срам вас било.)

Мера удаљења са седнице зато што урлате сада већ на мене.

Готово је.

(Балша Божовић: Срам вас било.)

Не вреди вам. Готово је, мера удаљења са седнице. Тачка.

(Балша Божовић: Срам вас било.)

Да ли ме разумете? Балша Божовићу, ви не постојите сада на овој седници.

Маја Виденовић, изволите.

Немојте да вичете на мене.

(Балша Божовић: Срам вас било.)

Мени је драго што у овом моменту покушавам да водим седницу, да расправљамо о закону.

(Балша Божовић: Срам вас било! Срам вас било!)

Добро, срам ме било. Хвала вам пуно, посланиче Балша Божовићу, на вашем примитивном, јавно изреченом ставу.

Нисте ми дали да...

(Балша Божовић: По Пословнику о раду, имам право да тражим реч.)

Али ви сте искључени са седнице.

(Балша Божовић: Ево, нисам. Избаците ме.)

Добро, да. Доћи ћемо до краја седнице, па ћемо решити и то других дана, другачије, на културан начин. То што ви сматрате културом, жао ми је.

(Балша Божовић: Ово је стварно срамота, срам вас било. Срам вас било!)

Драго ми је да сте ви тај који утврђује критеријуме срамоте...

(Балша Божовић: Не, него ви утврђујете?)

... Јер сте посланику Александру Мартиновићу рекли, док је говорио, да је магарац. И нисте ми омогућили повреду Пословника овде када сам хтела то да изнесем ...

(Балша Божовић: Никада у животу то нисам рекао. Није тачно. Нисам рекао.)

... Јер су посланици ДЈБ одмах отишли и напали посланике СНС.

(Балша Божовић: Како вас није срамота? Говорите неистину. То је лаж.)

Хвала, ви сте тај који ће утврђивати критеријуме, вероватно својих бирача, шта је срамота. Тако је.

(Маја Виденовић: То није тачно.)

Хоћете омогућити Маји Виденовић повреду Пословника, ви који сте удаљени са седнице?

Значи, члан 114, имате две опомене, одузета вам је реч, имате удаљење са седнице, посланиче Балша Божовићу. Имате више мера за повреду реда на седници Народне скупштине, које се коначно не сабирају и примењује се највиша новчана казна, све у складу са чланом 114, што ће бити примењено одмах у следећем радном дану пошто нећемо правити овде хаос који ви желите да направите.

Припаднике МУП-а нећу позвати да примене ову казну, иако је то њихова надлежност, јер не желим да учествујем у игри коју желите овде да диктирате. Насиље неће проћи код мене.

Изволите, Маја Виденовић.

МАЈА ВИДЕНОВИЋ: Госпођо председнице Народне скупштине Републике Србије, Мајо Гојковић, никакви урлици неће бити гласнији од онога што желим да вам кажем.

Да се на почетку позовем на повреду Пословника, ја вас конкретно опомињем на повреду Пословника, члан 107. став 2, члан 109. ставови 7, 8. и све до краја. Дакле, нечувено је... Обраћам вам се као председници Народне скупштине, као представници свих нас. Ми смо представници грађана. Грађани осећају стид због начина на који водите данас ову скупштину и онога што се дешава.

Ми данас овде говоримо о закону који би требало да спречи насиље у породици. Данас, јуче и прекјуче имали смо незапамћену, бруталну увреду жртава од народног посланика Маријана Ристичевића.

Јуче је то прогресирало и он је вређао децу. Имали смо ћутање, недопустиво ћутање ...

(Бранислав Михајловић: Госпођо председнице, мени господин не да да прођем.)

ПРЕДСЕДНИК: Изричем опомену посланику Браниславу Михајловићу, јер виче овде...

(Бранислав Михајловић: Молим вас, председнице, интервенишите. Не да ми да прођем.)

Изричем другу опомену посланику Михајловићу.

(Бранислав Михајловић: Угрожава моје уставно право, не да ми да прођем у Народној скупштини.)

Изричем посланику Браниславу Михајловићу, који је сам узео реч и омета посланицу Мају Виденовић у повреди Пословника, трећу, значи, меру удаљења са седнице.

(Бранислав Михајловић: Молим вас да замолите господина ...)

Посланиче, будите пристojни. Не знам који је ваш миље, образовни, културни... Молим вас, будите пристojни.

(Бранислав Михајловић: Замолите господина да ме не гура. Ово није ваше, ово није наше, ово је народно. Молим вас, замолите господина да ме пусти да прођем.)

Молим вас да се утишате, ово је интересно.

Молим посланике да се утишају.

(Бранислав Михајловић: Ово је народни парламент. Ово није скупштина Српске напредне странке, ово је скупштина грађана Србије, срам вас било! Није ли вас срамота, госпођо председнице, није ли вас срамота од овог народа? Не пуштате нас да користимо своју основну слободу. Срам вас било! Срам вас било председнице!

Замолите господина да ме пусти. Дајте ми опомену или зовите обезбеђење да ме избаци из сале, госпођо председнице! Немојте да дозволите ...

Срам вас било шта радите! Народ ће ово да чује! Срам вас било шта радите! Трагови ће вам смрдети нечовјештвом, што је рекао господин Арсић јуче.

Вас, госпођо председнице, што дозвољавате, срам вас било!

Зовите обезбеђење да ме избаци, молим вас.)

Могу једино доктора да зовем, јер није вам добро.

Иначе, могу да кажем посланицима, нема смисла ово ништа више, који желе да напусте седницу да имају пролаз овде потпуно слободан, да имају пролаз овде, овде, овде.

(Бранислав Михајловић: Не можете ви да одређујете куда ћемо да прођемо.)

Ви сте искључени са седнице. Немојте да се понашате насилнички.

Сада ми је јасно зашто Демократска странка пропада.

(Балша Божовић: Нисте ме искључили са седнице. Ја сам вас искључио са седнице.)

Размислићу о томе када престанете да урлате, да вичете, да вређате, да нападате посланике.

(Бранислав Михајловић: Пустите ме да прођем.)

Имам контрапитање – а зашто ту?

Да ли је дозвољено? Покажите ми члан Пословника о томе.

Намерно нећу да прекинем седницу. Хоћу да виде грађани Србије ово. Хоћу да виде како се понашају посланици Посланичке групе. Доста је било, све са вокабуларом, викањем, урлањем, претњама.

Посланик Саша Радуловић да престане да фотографише посланике који то не желе да раде. То је њихова приватност.

(Татјана Мацура додајује: Што ме не пустите да прођем?)

Посланице Татјана Мацура, ви сте искључени са ове седнице. Изречене су вам све опомене. Са којим правом вређате и претите посланику Александру Мартиновићу, који седи, окренут је леђима?

(Татјана Мацура: Мартиновић је рекао: „Стани ту, да не прође“.)

Ви сте искључени са седнице.

Немојте му махати руком изнад главе. Ви му претите.

(Татјана Мацура: Немојте ми ви одмахивати. Нисте ви учитељица. Мартиновић је рекао: „Стани ту, да не прође“. Мартиновић је казао свом колеги да стане ту да не могу да прођем.)

Ви сте искључени са седнице, посланице.

Хоћете ли пустити посланицу да напусти седницу јер она је искључена? Она је искључена са седнице и драго ми је да постоје посланици који добровољно желе да поштују мере које изриче председавајући.

Да ли још неко хоће добровољно да поштује ове мере и да напусти седницу?

Изволите, Горан Јешић.

ГОРАН ЈЕШИЋ: Пословник, члан 108. О реду на седници Народне скупштине стара се председник Народне скупштине, а то сте ви. Очигледно је да то не радите како треба. Почели сте законе физике да кршите када сте сами себи дали реплику на председавање господина Арсића. Драго ми је да сте осетили потребу да браните оно тамо што се јуче понело према ... (Искључен микрофон.)

ПРЕДСЕДНИК: Посланице Божовићу, ви нисте са седнице. Ја ћу тражити да Административни одбор расправља о вама посебно.

(Балша Божовић: Ајде.)

Како – ајде? Ја нисам у кафани, не разумем тај речник.

(Горан Јешић: Вратите ми реч.)

Да, вратићу вам. Смирите вашег посланика Божовића, молим вас. Смирите ово кафанско понашање. Посланик није ни присутан на седници. По Пословнику, он је искључен.

(Балша Божовић: Хајде, молим вас.)

Примитивизму никада краја, посланиче Божовићу. Нисам ни очекивала ништа више од вас, заиста. Док сте се уздржавали, уздржавали сте се, а све је то била фарса.

(Горан Јешић: Могу ли да наставим?)

Не могу да вам дозволим да вређате посланика Маријана Ристичевића. Он је посланик. Он је човек и представник грађана ове државе. Не можете да говорите – оно. Не можете. Не дозвољавам.

(Горан Јешић: Нисам завршио.)

Рекли сте већ, и за то вам изричем опомену. Не можете да кажете за посланика – оно.

(Горан Јешић: Нећу. Могу ли да завршим?)

Не, зато што сте тражили повреду Пословника да бисте вређали посланика Маријана Ристичевића.

(Горан Јешић: Погледајте по сали, кога имате у сали.)

Не, сви сте у сали.

(Горан Јешић: Па кога сте избацили, целу седницу? Немате појма кога сте избацили.)

Далеко сам ја од Гордане Чомић и Наташе Мићић које су избациле све посланике који нису били присутни на седници, ни у згради Парламента Републике Србије.

(Горан Јешић: Јесте. Далеко сте од Гордане Чомић. Хоћете ли да ми дате реч, Мајо?)

Ја нисам за вас Маја.

(Горан Јешић: Наша Мајо.)

Ја нисам за вас „наша Маја“, понашајте се културно. Немојте се понашати према женама које се баве политиком на тај начин. Ово је насиље, управо по члану који покушавамо да расправимо овде читаво поподне.

(Горан Јешић: Госпођо Мајо, могу ли да завршим?)

Посланиче, нећу вам дозволити да завршите. Злоупотребљавате Пословник. Напали сте мене за ток седнице, а ја сам седницу почела да водим у 15.15 часова, када је направљена једна од пауза јер је овде био хаос. Према томе, не дозвољавам да злоупотребљавате Пословник.

Да ли посланици могу да буду љубазни да сви седну на своја места, да наставимо да радимо?

(Душан Павловић добацује.)

Нико вам то не брани, посланиче.

(Горан Јешић: Да ли је ред у сали? Да ли је то члан Пословника?)

Посланици из Посланичке групе ДЈБ, све ово сте направили да бисте изашли управо кроз тај пролаз, јер вам је то од животног значаја. Изађите сада.

Сав овај хаос сте направили због овога.

(Саша Радуловић аплаудира.)

Изричем опомену посланику Саши Радуловићу.

(Бранка Стаменковић: А мени?)

И вама изричем опомену због некултурног понашања, због малтретирања посланика Посланичке групе СНС.

Извињавам се посланицима СНС и посланицима владајуће већине, као и другим посланицима, посланицима СРС, што доживљавају ових дана овакво понашање, деструктивно, од појединих посланика овог парламента који онемогућавају да радимо оно због чега смо овде изабрани. Имате моје велико извињење.

(Балша Божовић: Хвала.)

Вама се нисам извинила. Ви сте добили опомену.

(Балша Божовић: Ми и не прихватамо.)

Драго ми је да Балша Божовић има ентузијазма, иако није ту, да и даље не дозвољава посланицима и посланицама да расправљају о једном од најважнијих закона које имамо на агенди овог јесењег заседања, који би барем покушао и омогућио, барем мало, да се спречи насиље над женама у овој држави.

(Балша Божовић: Ја сам нестао.)

Размислићу о свему.

Сада ћу нешто да вам кажем. Треба ми моменат да размислим, нисам инстант човек, нисам инстант политичар, не умет брзо да шаљем поруке бесмислене, углавном по друштвеним мрежама, па ни на микрофон, тако да не умет брзо да причам, да тртљам, да мислим да је количина речи која се изговори у ствари суштина.

Ову седницу данас, ово што смо у току дана данашњег покушавали да радимо ми који смо дошли да бисмо радили, из већине, из опозиције, нећу наставити.

Даћу себи паузу да размислим.

Овако су људи споро размишљали док је важило кућно васпитање, образовање итд. Нису брзали. И Латини су увек говорили *festina lente* – пожури полако.

Немојте да вас збуне што полако доносим одлуке. Не мислим да је врлина ако брзо донесеш нека решења, па ћу, тако, узети себи неколико дана да размислим о свему. Да размислим о овом сазиву Парламента и да видим шта ми је чинити.

Јер овде, очигледно, постоји дубоко неразумевање шта је то Парламент Републике Србије, и чему служи, и да ли је уопште потребно Парламенту Србије да има председника, и да има председавајућег, и да ли је неко овде дошао са намером да руши Парламент и да обесмисли све ово. А очигледно јесте. Па ћу вас обавестити у уторак у 10.00 часова. Ући ћемо овде у салу, па ћу вам рећи какву сам одлуку донела.

Неко ће кући, а неко да размишља.

Али изгледа да, очигледно, овде нисмо сви пили исту врсту чаја кад је требало, кад смо били мали, или белу кафу. Моја генерација зна шта то значи. А ови нови, који мисле да је политика слање брзих порука, без икакве одговорности за садржину, порука које ће прочитати милиони и милиони људи па се забављати, пресуђивати посланицима овде, не дозволити да се бране ти посланици као што је Маријан Ристичевић, они су промашили. И вероватно су заслужили да председник буде неко други, ко има више разумевања за парламентаризам 2016. године у Републици Србији.

Видимо се онда у уторак у 10.00 часова, шта да вам кажем. Волела бих да и ви размислите. Знам да они којима сам слала ове поруке седе, фотографишу телевизор, твитују, исмевају итд. А можда имају и способност да размисле до уторка у 10.00 часова. Можда. Мислим да нисам ја једина која треба у име 250 посланика да размишља. Хвала вам.

(Седница је прекинута у 17.45 часова.)